

ANALÝZA SPORTOVNÍHO PROSTŘEDÍ STRATEGIE ROZVOJE SPORTU 2026–2035

pracovní verze, bez jazykových korektur

Obsah

Související strategické dokumenty	2
Přehled aktérů rozvoje sportu	8
Podpora sportu z rozpočtu statutárního města Pardubice	10
Současné společenské tendence a trendy v oblasti sportu a pohybových aktivit	20
Sport a pohybové aktivity obyvatel ČR v evropském kontextu	22
Sportovní účast obyvatel Pardubic v kontextu ČR	23
Sportovní aktivity obyvatel Pardubic – výsledky šetření	24
Sportovní aktivity a kroužky škol a dalších institucí	52
Sportovní akce	56

Související strategické dokumenty

→ Zastřešující rozvojové dokumenty města

Strategický plán rozvoje města Pardubic – analytická část

Analytická část dokumentu představuje pro rozvoj sportu strategický rámec především v souvislosti s tématy kvality života, veřejných služeb, urbanismu a regionální role Pardubic. Sport je v analytické části chápán jako součást veřejných služeb a kvality života obyvatel, nikoliv jako samostatná oblast rozvoje města.

Z hlediska demografického vývoje je pro sport klíčový současný nárůst podílu dětí a současně vysoký podíl seniorů (21,7 % obyvatel ve věku 65+). Dokument tím vytváří oporu nejen pro rozvoj sportu dětí a mládeže, ale rovněž opodstatnění koncepční podpory sportovních a pohybových aktivit seniorů.

Suburbanizační trendy potvrzují roli Pardubic jako mikroregionálního centra také z hlediska sportovní nabídky pro obyvatele okolních obcí. Sportovní infrastruktura města je využívána nejen obyvateli Pardubic, což má přímé dopady na vytížení kapacit sportovišť a potenciál koordinace rozvoje infrastruktury s okolními obcemi.

Výsledky dotazníkových šetření ukazují, že možnost provozovat volnočasové aktivity patří k nejlépe hodnoceným oblastem života v Pardubicích, mládež je však kritičtější v oblasti řešení veřejného prostoru, bezpečnosti a participace.

Kapitola *Kultura, sport a volnočasové aktivity* ukotvuje sport jako součást veřejných služeb, což je důležité pro jeho vnímání jako veřejného statku, nikoli pouze klubové aktivity. Strategický plán zde vytváří oporu pro rozvoj sportu jako nástroje sociální soudržnosti, práce s mládeží a prevence rizikového chování, což je dále posíleno vazbami na další koncepce v oblasti prevence kriminality a sociálních služeb.

Z pohledu infrastruktury a životního prostředí je pro sport klíčová kapitola *Urbanismus a kvalita fyzického prostoru* ve městě a navazující územní studie krajiny a zeleně, které vytvářejí rámec pro rozvoj pohybových aktivit v přirozených podmínkách, podél Labe a v městských parcích, což je v souladu se současnými trendy sportovních aktivit, v oblasti aktivní mobility obyvatel a propojování sportu s udržitelným rozvojem města.

Strategický plán rozvoje města Pardubic – návrhová část

Návrhová část Strategického plánu vytváří pro oblast sportu silné institucionální ukotvení, a to jak na úrovni vize města, tak v podobě konkrétních specifických cílů a opatření, která lze využít jako oporu pro formulaci návrhové části / Strategie.

- Vize a strategické cíle

Sport je přímo součástí vize: *Pardubice 2035: Srdce východních Čech, město atraktivní pro život*, kde je zdůrazněn *prostor pro aktivní trávení volného času a dostupnost sportu* jako součást každodenní kvality života. Na úrovni strategických cílů je sport ukotven ve strategickém cíli 3 – Vysoká kvalita života, kde je explicitně uvedena „rozvinutá podpora kultury, sportu i komunitního života“. Sport tak lze chápat jako jednu z priorit veřejné politiky města.

- Specifické cíle a opatření

Pro oblast rozvoje sportu je zásadní specifický cíl 3.4 *Podpora kultury, sportu, volnočasových aktivit a sociální soudržnosti*, který formuluje požadovaný budoucí stav: *Kvalitní podmínky pro sportovní aktivity, pestrá nabídka dostupných volnočasových aktivit a silný komunitní život*.

- Klíčová jsou pro rozvoj sportu zejména následující opatření:

Podpora rozvoje kulturní, sportovní infrastruktury a kvalitního veřejného prostoru, které tak vytváří opodstatnění pro investice do sportovních zařízení, jejich modernizace a zajištění dostupnosti pro různé cílové skupiny a rozvoj veřejného prostoru pro aktivní trávení volného času.

Rozvoj tvořivosti prostřednictvím širokého spektra kvalitních a dostupných kulturních a volnočasových aktivit poskytuje rámec pro rozvoj neorganizovaného sportu, pohybových programů, sportovních kroužků a akcí pro veřejnost a další komunitní sportovní aktivity na lokální úrovni.

Prohlubování partnerství s institucemi, školami a dalšími klíčovými aktéry umožňuje strategicky řešit vazbu rozvoje sportu na oblast školství, spolupráci s univerzitou, neziskovým sektorem a dalšími organizacemi.

- Prostorová a infrastrukturní problematika rozvoje sportu

Sport je nepřímo součástí Pilíře 1 *Dopravní a technická infrastruktura, urbanismus a veřejný prostor, životní prostředí*. Součástí jsou mimo jiné tato opatření:

- > *kvalita veřejného prostranství,*
- > *rozvoj modrozelené infrastruktury,*
- > *využití přírodního a pobytového potenciálu břehů řek a vodních ploch, udržitelná a dostupná doprava.*

Opatření tak vytvářejí rámec pro systematický rozvoj sportovních a pohybových aktivit ve veřejném prostoru, podél Labe, v parcích, na cyklostezkách a v krajině.

- Sport jako součást cestovního ruchu a image města

V pilíři 2 *Konkurenceschopné město* je sport explicitně využíván jako součást unikátních témat destinace a infrastruktury cestovního ruchu (např. cykloturistika, sportovní akce, aktivní formy trávení volného času). Tato oblast vytváří prostor pro strategické propojování sportu s marketingem města, image Pardubic a rozvojem sportovních akcí nadměstského významu.

Shrnutí

Strategický plán poskytuje pro rozvoj sportu silné ukotvení, sport je součástí vize rozvoje města. Dokument nabízí relativně obecný specifický cíl a řadu opatření, která lze přímo využít jako základ pro návrhovou část / Strategie. Sport je napříč dokumentem chápán jako jeden z nástrojů kvality života, soudržnosti, zdraví obyvatel i atraktivity města. Významná pozornost je věnována veřejnému prostoru jako přirozeným podmínkám pro aktivní trávení volného času obyvatel a přesahu sportu do komunitního života.

→ Veřejný prostor, urbanismus a adaptace na klima

Strategie zkvalitnění veřejných prostranství města Pardubic

Strategie zkvalitnění veřejných prostranství vytváří především prostorový rámec / Strategie, dokument pracuje s veřejným prostorem jako základem kvality života, zdraví a pohybu obyvatel. Strategie systematicky směřuje k budoucímu stavu, kdy jsou veřejná prostranství funkční, pobytová a aktivně využívaná obyvateli, což má vazbu především na neorganizovaný sport a každodenní pohybové aktivity.

Z pohledu / Strategie dokument zdůrazňuje podporu aktivního pohybu v ulicích, parcích, nábřežích a obytných lokalitách, a to skrze zkvalitňování povrchů, mobiliáře, zeleně, prostupnosti území a bezpečnosti pohybu. Veřejný prostor je chápán jako přirozené prostředí pro chůzi, běh, cyklistiku, rekreační pohyb i komunitní aktivity.

Dokument dále klade důraz na hierarchii veřejných prostranství a rovnoměrnou dostupnost v území, což vytváří podmínky pro koncepční plánování tras pro běžný pohyb, rozvoj rekreačních koridorů v návaznosti na sportovní infrastrukturu nebo plánování veřejných sportovišť v rámci celého území města.

Systém adaptačních opatření města Pardubice prostřednictvím MZI

Dokument redefinuje veřejný prostor jako místo pobytu, rekreace a pohybu. MZI představuje podmínky zajišťující mikroklimatický komfort, stínění, ochlazování a kvalitu prostředí, což jsou klíčové předpoklady venkovních sportovních a pohybových aktivit.

Dokument explicitně pracuje s rekreační funkcí veřejného prostoru. Opatření MZI umožňují rozšíření využitelnosti parků, ulic, náměstí, břehů vodních toků a obytných čtvrtí pro neorganizovaný sport, pohybové aktivity a každodenní rekreaci v souladu se současnými trendy a potřebami různých skupin obyvatel i návštěvníků města.

Systém adaptačních opatření poskytuje oporu pro integraci sportovní infrastruktury do investičních akcí města včetně využití plnohodnotné funkce veřejného prostoru. Dokument umožňuje strategicky propojovat rozvoj infrastruktury s adaptačními a environmentálními cíli, čímž posiluje legitimitu, udržitelnost a provozní efektivnost investic do veřejných sportovišť a další infrastruktury pro sport a pohybové aktivity.

→ Rozvoj městských obvodů

Sport je v programech rozvoje městských obvodů chápán především jako součást veřejného prostoru, volného času obyvatel a komunitního života. Městské obvody se soustředí zejména na údržbu volně dostupné sportovní infrastruktury. Převládají menší investice do hřišť, multifunkčních ploch, workoutových prvků a infrastruktury pro aktivní mobilitu. Rozdíly mezi obvody odrážejí jejich urbanistický charakter (centrum, sídliště, příměstské části, venkovské lokality).

Městský obvod I

MO I pracuje s rozvojem sportu spíše nepřímo, zejména prostřednictvím péče o veřejný prostor a městské parky. Sportovní funkce se objevuje v kontextu Tyršových sadů, parku Na Špici a dalších centrálních ploch, které slouží pro neorganizovaný pohyb, rekreaci či sportovní akce. Obvod se soustředí na udržitelné využití centrálních ploch, regulaci zátěže a kvalitu prostředí.

Městský obvod II

MO II je z hlediska rozvoje sportu nejkoncepčnějším městským obvodem. Program rozvoje explicitně pracuje s podporou školních, sportovních a dětských organizací či sdílením školních sportovišť pro veřejnost. Sport je systematicky propojován s parky a nábřežím a je chápán jako každodenní součást života obyvatel.

Městský obvod III

V dokumentu se sport objevuje jako součást životního prostředí a rekreační funkce zeleně. Program zdůrazňuje opravy sportovišť a dětských hřišť nebo potenciál rekreačního využití Studáneckého lesa. Důležitý pro / Strategii je záměr propojit sportovní aktivity s parkovou úpravou v lokalitě Slovany. Obvod má výrazný potenciál pro rozvoj rekreačního sportu, který zatím není plně využit.

Městský obvod IV

MO IV má nejvýraznější investiční agendu ve sportu ze všech obvodů. Program rozvoje obsahuje záměry vybudování workoutových hřišť téměř ve všech částech, dále revitalizaci hřiště v Drozdicích a další projekty cyklostezek a pěších propojení. Sport je úzce propojen s aktivní mobilitou, krajinou a příměstským charakterem území.

Městský obvod V

MO V pracuje se sportem zejména v rovině údržby a postupné modernizace stávajících hřišť a sportovních ploch. Sportovní infrastruktura je zde vnímána jako součást stability a kvality bydlení. Program klade důraz na udržení funkčnosti existujících zařízení, nikoli na výrazné nové investice do sportovní infrastruktury.

Městský obvod VI

MO VI se soustředí na konkrétní investice do sportovišť v menších místních částech – nové sportoviště v Popkovicích, oplocení a obnovu sportovišť v Lánech na Důlku. Významná / Strategii je vazba městského obvodu na Labskou cyklostezku a regionální pěší a cyklistické trasy, které propojují obvod s okolními obcemi. MO VI je důležitým obvodem pro rekreační sport a aktivní mobilitu.

Městský obvod VII

MO VII pracuje se sportem nejdetailněji na úrovni konkrétních ploch, zařízení či sportovních spolků. Program obsahuje přehled dětských hřišť a sportovišť, včetně multifunkčních a workoutových hřišť či sportovních prvků v parcích. Obvod systematicky reaguje na trendy neorganizovaného sportu ve veřejném prostoru, v tomto ohledu patří k nejprogresivnějším obvodům.

Městský obvod VII

MO VIII nedisponuje vlastním programem rozvoje.

Shrnutí

Městské obvody představují důležitou implementační úroveň sportovní politiky města, přičemž každý z obvodů přispívá jiným typem sportovní infrastruktury a přístupem k podpoře a rozvoji sportu. Pro / Strategii je důležité pracovat s obvody diferencovaně: posilovat silné stránky jednotlivých obvodů (centrum – sportovní akce, sídliště – sport pro všechny, příměstské a venkovské části – využití přirozených přírodních podmínek a lokální infrastruktury) a zároveň koordinovat investice na úrovni města tak, aby byla sportovní zařízení dostupná také pro obyvatele vzdálenějších částí.

→ Vzdělávání, volný čas, kultura a sociální služby

Strategie školství Pardubic 2030

Strategie školství vznikla v roce 2020, dokument vytváří pro rozvoj sportu rámec především skrze důraz na zdravý životní styl dětí, podporu školních i mimoškolních aktivit a rozvoj, kapacity a využití sportovní infrastruktury škol. Sport je v rámci celého dokumentu chápán také jako součást individuálního a motivujícího přístupu k dětem a žákům, jako nástroj rozvoje kompetencí, zdraví a participace.

Cílem strategie je rekonstruovat minimálně 1 školní sportoviště ročně. Po dokončení rekonstrukce školních sportovišť je podle autorů třeba systémově řešit kapacitu a stav tělocvičen. Nárůst počtu žáků ve školách vyžaduje řešit nedostatečnou kapacitu v tělocvičnách některých ZŠ (např. ZŠ Spořilov, ZŠ J. Ressla).

V souvislosti s výstavbou nových rezidenčních lokalit na území města budou podle autorů díky vyjednávání s developery součástí investice do občanské vybavenosti, sportu a zeleně.

Město tak buduje nová sportovní zařízení a podporuje zvýšení počtu hodin tělocviku. V rámci mimoškolních aktivit město organizuje Sportovní park Pardubice s bohatým doprovodným programem. Součástí výuky na základních školách jsou přednášky ke zdravému životnímu stylu. Z pohledu / Strategie jsou relevantní následující priority a související opatření či aktivity:

- *Priorita 1 – zřizovatel jako garant funkčnosti systému*

Doplnit kapacity tělocvičen škol, rekonstruovat minimálně 1 školní sportoviště ročně, opravy školních tělocvičen.

- *Priorita 2 – rozvoj kompetencí a motivace zaměstnanců*

Podpořit ve školách prevenci rizikového chování, podpořit zapojení škol do preventivních projektů.

- *Priorita 3 – individuální a motivující přístup k dětem a žákům*

Pokračovat v realizaci fotbalové akademie či dalších sportovních zaměřeních v ZŠ, podpořit školy v pěstování zdravého životního stylu u dětí.

Strategie pro kulturu a kreativitu Pardubic

Strategie pro kulturu a kreativitu Pardubic vytváří pro oblast sportu rámec zejména skrze podporu volnočasových aktivit, komunitního života a využívání veřejného prostoru. Sport je chápán jako součást kulturně-volnočasového ekosystému města a nástroj kvality života.

V oblasti *Prostor pro kulturu* je rozvíjen veřejný prostor jako místo volnočasových, komunitních a rekreačních aktivit. Pro / Strategii tak dokument slouží především jako opora pro propojování sportu s veřejným prostorem, komunitním životem a dostupností volnočasových aktivit.

Kultura pro všechny

Tento dokument cílí na zpřístupnění kulturních, kulturně-volnočasových a komunitních aktivit pro skupiny obyvatel, pro které existují větší bariéry v přístupu takovým aktivitám. Pro potřeby / Strategie tak lze obdobně přistupovat k těmto skupinám také z hlediska dostupnosti sportu.

Koncepce definuje 6 cílových skupin: Osoby se zdravotním znevýhodněním, cizinci, národnostní a etnické menšiny, osoby ohrožené sociálním vyloučením a v obtížné životní situaci, senioři, rodiny s dětmi a mládež, osoby s duševním omezením.

Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb města Pardubice

Komunitní plán vytváří rámec pro cílové skupiny seniorů, rodin s dětmi, mládeže a osob se zdravotním znevýhodněním. Sport je chápán jako nástroj aktivizace, prevence sociální izolace, podpory zdraví a integrace. Dokument poskytuje oporu pro rozvoj rekreačních, komunitně zaměřených a inkluzivních sportovních aktivit. Důraz je kladen na bezbariérovost, dostupnost a participaci.

Pardubice – město přátelské rodině

Dokument ukotvuje sport jako součást kvality života rodin, poskytuje tak oporu pro rozvoj lokálně dostupných, bezpečných a víceúčelových sportovních-rekreačních ploch v obytných částech města. Autoři kladou důraz na mezigenerační soužití, bezbariérovost a komunitní prostředí podporuje rozvoj rekreačního a neorganizovaného sportu.

→ Mobilita a pohyb v území

Plán udržitelné městské mobility Pardubic

Návrhová část poskytuje / Strategii rámec zejména prostřednictvím systematické podpory pěší, cyklistické a rekreační mobility či rozšiřování funkcí veřejného prostoru nad rámec dopravy. Dokument formuluje cíle *zvýšení kvality veřejného prostoru a posílení nedopravních funkcí veřejných prostranství*, což poskytuje oporu pro rozvoj podmínek pro každodenní pohyb, neorganizovaný sport a aktivní trávení volného času obyvatel.

Pro / Strategii jsou zásadní zejména opatření v oblasti pěší a cyklistické dopravy, která zahrnují rozvoj rekreačních, turistických a městských cyklistických tras, stavbu nových lávek a přemostění (propojování bariér v území), dopravní zklidňování obytných oblastí a centra města, rozšiřování pěších a obytných zón, systematické oddělování pěších, cyklistů a motorové dopravy.

Formulovaná opatření mají potenciál zvýšit dostupnost sportovišť, parků, nábřeží a rekreačních ploch a zároveň rozšiřují městský prostor využitelný pro běh, chůzi či cyklistiku. Důležitý je i důraz na multimodalitu (B+R, bikesharing) a bezbariérovost, což podporuje dostupnost sportu pro děti, seniory i osoby se sníženou mobilitou.

Plán dopravní obslužnosti Pardubic

Plán dopravní obslužnosti systematicky řeší mimo jiné dostupnost sportovišť, rekreačních ploch a sportovních akcí veřejnou dopravou. Dokument explicitně pracuje s dostupností školských a sportovních objektů jako součástí standardu kvality dopravní obslužnosti města.

V rámci dokumentu je kladen důraz mimo jiné na bezbariérovost zastávek i vozidel hromadné dopravy, což vytváří nepřímou oporu pro inkluzivní sport a pohyb seniorů či osob se zdravotním znevýhodněním.

Pro / Strategii má dále význam kapitola věnovaná rekreační dopravě, která popisuje roli MHD při obsluze rekreačních a volnočasových cílů (parky, nábřeží, sportovní areály, závodiště). Dokument tak lze chápat jako nástroj koncepčního zvyšování dostupnosti sportu bez závislosti na individuální automobilové dopravě.

→ Cestovní ruch

Strategie rozvoje cestovního ruchu TO Pardubicko 2022–2026

Návrhová část klade důraz z hlediska rozvoje sportu především na outdoorové aktivity, aktivní pohyb, udržitelnou mobilitu a sportovní aktivity jako součást turistických produktů. Dokument explicitně reaguje na trend rostoucí oblíbenosti outdoorových aktivit, který je chápán jako klíčová rozvojová příležitost destinace.

Pro / Strategii je zásadní Cíl 1.4 *Veřejná a dopravní infrastruktura pro rozvoj CR*, který podporuje:

- rozvoj cyklostezek (Labská stezka č. 2) a doprovodné infrastruktury,
- udržitelnou mobilitu mezi Pardubicemi a sportovně-rekreačními cíli (Kunětická hora, Kladruby nad Labem, Bohdanečsko),
- bezbariérovost veřejného prostoru,
- využití řeky Labe pro rekreační a sportovní pohyb po vodě (kánoe, paddleboardy).

Zcela konkrétní vazbu na sport nabízí Cíl 1.5 *Vytvoření a implementace produktů CR*, kde je explicitně uveden produkt „*nenáročná cykloturistika*“ a práce s tematickými produkty, které mohou být přímo postaveny na sportovních akcích, aktivním pohybu a rekreačním sportu.

Dokument zároveň podporuje mikronabídky pro návštěvníky sportovních a společenských akcí, čímž propojuje sport s ekonomikou města.

Strategický cíl 3 *Environmentální udržitelnost* vytváří oporu pro řízení pohybu návštěvníků v čase a prostoru, což je klíčové pro plánování sportovních akcí a rekreačního využití krajiny bez přetížení území.

Pro / Strategii dokument slouží jako opora rozvoje sportu jako součásti cestovního ruchu, image města a regionální rekreace, zejména v souladu s trendy outdoorového sportu, aktivní mobility a zážitkových sportovních produktů.

→ Oblast rozvoje sportu

Plán rozvoje sportu

Plán rozvoje sportu města Pardubic vznikl primárně k naplnění zákonné povinnosti dle zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, dokument zároveň sloužil jako nástroj systematizace finanční podpory sportu z rozpočtu města Pardubic.

Plán rozvoje sportu deklaruje roli Pardubic jako krajského a regionálního sportovního centra s nadměstským přesahem, což je východisko, které je stále platné a mělo by být zachováno i v nové / Strategii. Silnou stránkou dokumentu je komplexní pojetí sportu – od sportu pro všechny přes spolkovou činnost mládeže až po témata vrcholového sportu, sportovních akcí a infrastruktury.

Návrhová část je strukturována do 9 cílů, které pokrývají základní pilíře podpory sportu a sportovní politiky města:

- Podpora sportu pro všechny.
- Podpora spolkové činnosti dětí a mládeže.
- Podpora vrcholového a výkonnostního sportu.
- Podpora sportovních akcí.
- Podpora provozu hřišť otevřených pro veřejnost.
- Podpora handicapovaných sportovců.
- Podpora provozu a údržby sportovních zařízení.
- Podpora investic do sportovních zařízení.
- Koordinační, organizační a společenská forma podpory sportu.

Za silnou stránku *Plánu rozvoje sportu* lze považovat jasné rozlišení sportu pro všechny, mládežnického, výkonnostního a vrcholového sportu, stabilní a dlouhodobý systém dotační podpory (Program podpory sportu, Pardubičtí tahouni) nebo důraz na sportovní infrastrukturu v majetku města.

Současně se však ukazují systémové limity dokumentu, na které by měla / Strategie reagovat. Plán rozvoje sportu je silně orientovaný především na oblast dotační podpory sportu, méně na strategické řízení, chybí jasné prioritizace a vazby na další oblasti rozvoje města, včetně využití sportu jako efektivního nástroje rozvoje či reakce na společenské tendence v oblasti sportu a pohybových aktivit.

Plán rozvoje sportu v Pardubickém kraji 2018–2025

Plán rozvoje sportu v Pardubickém kraji vymezuje Pardubický kraj primárně jako aktéra, který sport rozvíjí prostřednictvím finanční podpory sportovních organizací, sportovních akcí a investic do sportovní infrastruktury s důrazem na prostředí organizovaného sportu. Kraj pracuje se třemi hlavními prioritami:

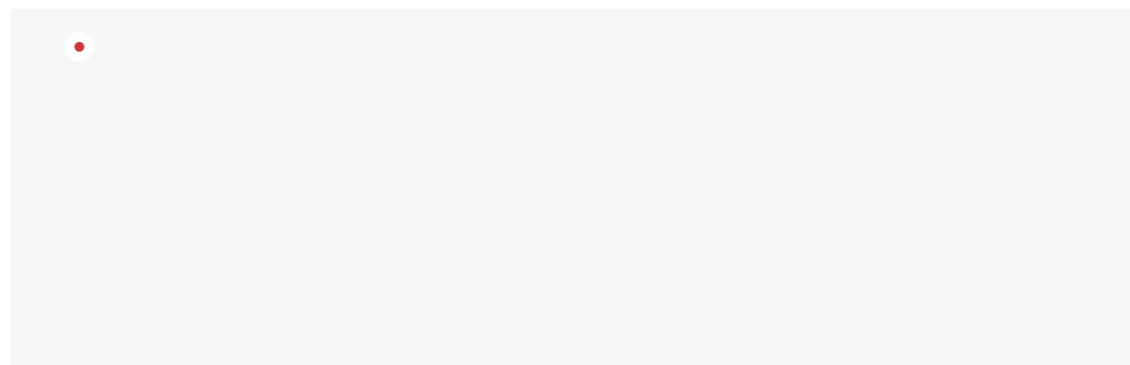
- Rozvoj sportu pro všechny
- Podpora organizovaných sportovců
- Obnova a budování sportovních zařízení

Analytická část dokumentu identifikuje jako klíčovou slabinu materiálně technickou základnu, konkrétně *nedostatečný počet sportovních hal, plaveckých bazénů, větších školních tělocvičen, letních hřišť a hřišť pro nové moderní sporty*. Současně je zmiňována *nedostatečně finančně ohodnocená trenérská činnost* a absence samostatného programu pro pohybové aktivity obyvatel 60+.

Autoři uvádějí jako silnou stránku *konání pravidelných významných sportovních akcí v krajském městě Pardubice*, čímž potvrzuje roli Pardubic jako hlavního centra významných sportovních událostí regionu.

Z hlediska návaznosti na / Strategii je podstatné, že kraj podporu soustředí zejména na pravidelnou sportovní činnost dětí a mládeže, školní sport, výkonnostní sport, reprezentaci (ODM) a na investice do sportovní infrastruktury.

Autoři explicitně zmiňují trend přesunu některých sportů z venkovních ploch do hal a tělocvičen. Pro město Pardubice z toho vyplývá silný argument, aby / Strategie reflektovala také uváděné deficity sportovních zařízení.

Přehled aktérů rozvoje sportu

→ Klíčová řídicí aktéři rozvoje sportu

Klíčová aktéři ponese hlavní odpovědnost za realizaci / Strategie, případně jejich dílčích částí, opatření či aktivit. Kromě implementace a průběžného monitorování by měli mít klíčová aktéři odpovědnost za komunikaci / Strategie směrem k odborné i široké pardubické veřejnosti.

Představitelé města, rada a zastupitelstvo

Politická reprezentace má hlavní iniciativní úlohu, rozhoduje o strategickém směřování sportu, objemu dotační podpory z rozpočtu města a investičních prioritách v oblasti sportovní infrastruktury. Představitelé města mohou systematicky propojovat sport s dalšími oblastmi rozvoje Pardubic. Politická reprezentace rovněž nastavuje míru spolupráce s krajem, okolními obcemi, sportovními organizacemi, potenciálními partnery či sponzory. Představitelé města mají výrazný vliv na publicitu sportu mezi širokou veřejností.

Odbor školství, kultury a sportu Magistrátu města Pardubic

Odbor školství, kultury a sportu je klíčovým aktérem z hlediska implementace / Strategie. Oddělení ekonomické spravuje rozpočtové prostředky na podporu sportu prostřednictvím *Programu podpory sportu*, dále koordinuje pořádání sportovních akcí, vede přehled o sportovištích a jejich využití, monitoruje a hodnotí vývoj sportovních aktivit na území města, spolupracuje s amatérskými i profesionálními kluby a organizacemi v oblasti sportu.

Komise pro sport

Komise pro sport je poradním a iniciativním orgánem Rady města Pardubic. Do působnosti komise patří zejména sledování sportovních aktivit na území města, navrhování využití prostředků poskytovaných a čerpaných z *Programu podpory sportu* a navrhování pravidel poskytování dotací a poskytnutí dotací. Komise dále kontroluje dotované akce při jejich konání, posuzuje investiční záměry města v oblasti sportu a podílí se na zajištění vyhlášení nejlepších sportovců.

Pardubický kraj

Pardubický kraj jako zřizovatel středních škol a sociálních zařízení představuje pro město strategického partnera při podpoře sportu, včetně realizace investičních akcí. Kraj jako zřizovatel středních škol má vliv na kvalitu výuky tělesné výchovy nebo rozvoj sportovních zařízení a aktivit na zřizovaných školách. V souladu se zákonem o podpoře sportu kraj zpracovává vlastní plán rozvoje sportu. Sport je v rámci krajského úřadu zařazen do oddělení sportu a cestovního ruchu (8 pracovníků) v rámci odboru kultury, sportu a cestovního ruchu.

→ Hlavní aktéři implementace

Mezi hlavní aktéry realizace / Strategie lze zařadit primárně organizace v oblasti sportu zakládané či zřizované městem Pardubice a organizace s podílem města. Jedná se o subjekty provozující sportovní zařízení, profesionální kluby, základní a mateřské školy. Mezi hlavní aktéry se řadí také profesionální sportovní kluby, spolky, které tvoří těžiště sportovní nabídky a pořadatelé sportovních akcí.

Provozovatelé sportovních zařízení – organizace s podílem města

- Rozvojový fond Pardubice a.s.
- PAP PARDUBICE o.p.s.
- Nadace pro rozvoj města Pardubic
- Dostihový spolek a.s.

Profesionální sportovní kluby s podílem města

- HC Dynamo Pardubice a.s.
- BK Pardubice a.s.

Profesionální sportovní kluby se sídlem v Pardubicích

- Fotbalový klub Pardubice a.s.

Sportovní spolky

V Pardubicích má sídlo více než 120 sportovních spolků, které pokrývají širokou nabídku sportovních odvětví napříč různými soutěžními úrovněmi. Členská základna pardubických sportovních spolků je na úrovni 23 tisíc členů.

Mateřské a základní školy zřizované městem Pardubice

Město Pardubice zřizuje celkem 29 mateřských škol a 18 základních škol. Mateřské a základní školy jsou stěžejním aktérem nejen z hlediska vytváření návyků dětí k pravidelným pohybovým a sportovním aktivitám. Mateřské školy jsou součástí projektu spolupráce s fyzioterapeuty.

Základní školy zajišťují tělesnou výchovu v rámci povinné výuky, zároveň jsou organizátory sportovních kroužků, pořadateli sportovních akcí i dalších sportovních aktivit založených na spolupráci s dalšími organizacemi a partnery.

Střediska volného času

Město Pardubice je zřizovatelem Střediska volného času ALFA Pardubice a Střediska volného času BETA Pardubice, tyto příspěvkové organizace města se významně podílejí na nabídce sportovních aktivit prostřednictvím sportovních kroužků a pořádáním sportovních akcí.

Organizátoři a pořadatelé sportovních akcí

Mezi hlavní aktéry implementace Strategie patří rovněž organizátoři a pořadatelé sportovních akcí, výrazná část z nich má formu spolků, v některých případech se jedná také o komerční subjekty. Pořadateli sportovních akcí jsou také představitelé provozovatelů sportovních zařízení.

→ Strategičtí partneři

Pro co nejefektivnější implementaci / Strategie je důležité zapojení i dalších strategických partnerů, kteří působí v oblasti rozvoje sportu nebo se jejich činnost této oblasti dotýká. Jedná se především o následující:

- Další odbory magistrátu
- Městské obvody

- Dopravní podnik města Pardubic a.s.
- East Bohemian Airport a.s.
- Další organizace zakládané či zřizované městem Pardubice
- Univerzita Pardubice
- Pardubická sportovní organizace (ČUS)
- Zdravotnická zařízení, zařízení sociálních služeb a prevence
- Organizace zřizované Pardubický krajem se sídlem v Pardubicích
- Média a lokální komunikační platformy
- Soukromí investoři a developeři
- Velcí zaměstnavatelé a firemní sektor

→ Regionální a nadregionální partneři

Tato skupina aktérů působí na regionální či nadregionální úrovni, z hlediska tvorby / Strategie jsou tito aktéři důležití především z hlediska strategického plánování sportovní infrastruktury (návaznost na dotační prostředky z krajského a státního rozpočtu). Pro organizovaný sport zajišťují střešní organizace systém organizace soutěží na okresní, krajské i celostátní úrovni.

- Pardubická krajská organizace ČUS
- Okolní obce v SO ORP Pardubice
- Sportovní svazy a další střešní organizace na okresní a krajské úrovni
- Sportovní svazy a další střešní organizace na státní úrovni
- Další odbory krajského úřadu Pardubického kraje
- Výbor pro sport, volnočasové aktivity a cestovní ruch Zastupitelstva PK
- Národní sportovní a pohybové iniciativy
- MŠMT
- Národní sportovní agentura

Podpora sportu z rozpočtu statutárního města Pardubice

→ Základní charakteristiky rozpočtu

Cílem následující části je popsat vývoj hlavních parametrů rozpočtu statutárního města Pardubice od roku 2021 do roku 2025. Běžné příjmy rozpočtu se podobně jako v dalších samosprávách od roku 2021 postupně navyšovaly, růst z 1,8 mld. Kč v roce 2021 na 2,7 mld. Kč (2025) představuje navýšení o více než 47 %.

V případě běžných výdajů docházelo ve sledovaném období rovněž k postupnému navyšování objemu, od roku 2021 do roku 2025 se běžné výdaje rozpočtu navýšily o 638 mil. Kč, což představuje 34% nárůst. V posledních 5 letech statutární město Pardubice vynaložilo prostřednictvím kapitálových výdajů v kumulativní výši více než 4 mld. Kč, průměrně tak město investovalo za 1 rok 805 mil. Kč.

Z hlediska zadlužení a celkového zdraví rozpočtu města naznačuje vývoj v posledních letech relativně stabilní a kontrolovanou finanční pozici. Pardubice dlouhodobě pracují s jedním významným investičním úvěrem (čerpaným ve výši cca 1 mld. Kč), přičemž v posledních letech nedochází k přijímání nových dlouhodobých úvěrů a dluh je postupně splácen.

Současně město vykazuje kladná salda hospodaření a disponuje vysokým objemem likvidních prostředků na bankovních účtech (ke konci roku 2024 přes 1,4 mld. Kč), což významně zvyšuje jeho finanční stabilitu a schopnost reagovat na výkyvy příjmů či financovat investice bez nutnosti dalšího zadlužování.

Tabulka 1.1 Vývoj hlavních parametrů rozpočtu 2021–2025 (Kč)

Parametr rozpočet	2021	2022	2023	2024	2025
Běžné příjmy	1 827 193 000 Kč	2 169 255 000 Kč	2 509 929 000 Kč	2 524 135 000 Kč	2 681 745 000 Kč
Kapitálové příjmy	92 108 000 Kč	24 588 000 Kč	51 789 000 Kč	22 626 000 Kč	59 400 000 Kč
Běžné výdaje	1 896 962 000 Kč	1 990 740 000 Kč	2 245 642 000 Kč	2 265 346 000 Kč	2 534 992 000 Kč
Kapitálové výdaje	562 142 000 Kč	889 100 000 Kč	844 071 000 Kč	480 497 000 Kč	1 251 385 000 Kč

i

Poznámky

Hodnoty vycházejí ze závěrečných účtů statutárního města Pardubice, v případě roku 2025 se jedná o plnění rozpočtu k 30. 11. 2025. Součástí nejsou příjmy a výdaje rozpočtů městských obvodů.

Součástí výše uvedených hodnot jsou také finanční prostředky, které jsou dále přerozdělovány jednotlivým městským obvodům.

•

Shrnutí

V posledních letech se významně navyšovaly běžné výdaje i příjmy rozpočtu, v případě kapitálových výdajů město průměrně investovalo 805 mil. Kč ročně.

Hospodaření města Pardubice lze obecně hodnotit jako stabilní a finančně zdravé. Během sledovaného období město pravidelně dosahovalo kladných výsledků hospodaření, celkové příjmy rostly, což umožnilo financovat běžné výdaje i významné investice do vlastní infrastruktury.

→ Výdaje rozpočtu do oblasti sportu

K výše charakterizovaným rozpočtovým parametrům jsou níže vztaženy výdaje, které jsou z rozpočtu města alokovány do oblasti sportu. Tyto výdaje jsme, podobně jako celkové výdaje rozpočtu, nejprve rozdělili do dvou základních skupin:

- Běžné výdaje sport
- Sportovní investice

Součástí *běžných výdajů sport* jsou sportovní dotace, další finanční podpora sportovních subjektů a výdaje na provoz, údržbu a opravy sportovních zařízení ve vlastnictví města. Druhá skupina – *sportovní investice* – zahrnuje kapitálové výdaje do oblasti sportovní infrastruktury.

Tabulka 1.2 Výdaje rozpočtu do oblasti sportu v kontextu celkových výdajů rozpočtu

Parametr rozpočet	2021	2022	2023	2024	Průměr
Běžné výdaje sport	178 949 000 Kč	178 702 000 Kč	191 929 000 Kč	204 904 000 Kč	188 621 000 Kč
Sportovní investice	48 692 000 Kč	306 479 000 Kč	168 644 000 Kč	84 083 000 Kč	151 974 500 Kč
Sport celkem	227 641 000 Kč	485 181 000 Kč	360 573 000 Kč	288 987 000 Kč	340 595 500 Kč
Běžné výdaje sport / běžné výdaje rozpočtu	9,4 %	9,0 %	8,5 %	9,0 %	9,0 %
Sportovní investice / kapitálové výdaje rozpočtu	8,7 %	34,5 %	20,0 %	17,5 %	20,2 %
Výdaje sport celkem / celkové výdaje rozpočtu	9,3 %	16,8 %	11,7 %	10,5 %	9,0 %

Město Pardubice tak ve sledovaném období průměrně za 1 rok alokovalo více než 188 mil. Kč do sportu prostřednictvím běžných výdajů a dalších 152 mil. Kč ročně v rámci sportovních investic. Ve srovnání s vysokým nárůstem běžných výdajů rozpočtu (viz předchozí strana) tak běžné výdaje do sportu rostly minimálně, mezi lety 2021 a 2024 lze pozorovat nárůst o necelých 15 %.

Běžné výdaje do oblasti sportu (provoz + dotace) tak představují v posledních letech 9 % běžných výdajů rozpočtu, čímž se město Pardubice řadí k městům s relativně nadprůměrnými výdaji do oblasti sportu.

Průměrný roční objem sportovních investic byl na úrovni 20 %, přičemž například v roce 2022 přesahoval 34 % celkových kapitálových výdajů rozpočtu města. Relativně vysoký podíl sportovních investic byl významně ovlivněn velkými investičními akcemi (viz další strany). Celkové výdaje do oblasti sportu vzhledem k celkovým výdajům rozpočtu se dlouhodobě pohybují nad úrovní 9 %.

i

Poznámky

Součástí běžných výdajů sport jsou mimo jiné také výdaje na provoz Aquacentra a koupaliště Cihelna Pardubice, Enteria areny Pardubice nebo výdaje na provoz Skateparku Pardubice. Významný podíl představují výdaje na opravy a údržbu sportovních zařízení (viz. dále).

•

Shrnutí

Celkové výdaje města do oblasti sportu se dlouhodobě pohybují nad úrovní 9 % celkových výdajů rozpočtu, výrazný růst běžných výdajů rozpočtu mezi lety 2021 a 2023 se neodrazil v nárůstu běžných výdajů v oblasti sportu. Sportovní investice představovaly ve sledovaném období významnou část kapitálových výdajů rozpočtu Pardubic.

→ Komparace s dalšími městy

V návaznosti na výše sledované ukazatele jsme dále srovnali výdaje do sportu s dalšími krajskými městy obdobné velikosti. *Graf 2.1* demonstruje strukturu běžných a investičních výdajů do oblasti sportu, města jsou seřazena od nejvyšších hodnot po nejnižší.

Zaměříme-li se nejprve na běžné výdaje sportu (dotace + provoz), nejvyšší průměrné roční výdaje zaznamenal v letech 2021 až 2024 Hradec Králové, vyšší běžné výdaje v porovnání s Pardubicemi vykazuje také Liberec. Z hlediska běžných výdajů se Pardubice blíží průměrné hodnotě za všechna města.

V případě investičních výdajů do sportu lze mezi městy pozorovat výrazné rozdíly, relativně vysoké hodnoty v případě Hradce Králové a Pardubic jsou dány především realizací fotbalových stadionů ve sledovaném období.

Graf 1.2 pak obdobně sleduje kumulativní objem výdajů v období 2021 až 2024. Z hlediska běžných výdajů do sportu je objem prostředků v případě Pardubic (626 mil. Kč) velmi blízko průměrným hodnotám, Pardubice mají v tomto pohledu obdobné charakteristiky jako Liberec či Zlín.

Hodnota investičních výdajů byla ve sledovaném období znovu nejvyšší v Hradci Králové, který investoval do sportovní infrastruktury více než 923 mil. Kč. Ve srovnání s dalšími městy zaznamenaly výrazně vyšší hodnoty také Pardubice, které od roku 2021 investovaly do sportu téměř 608 mil. Kč.

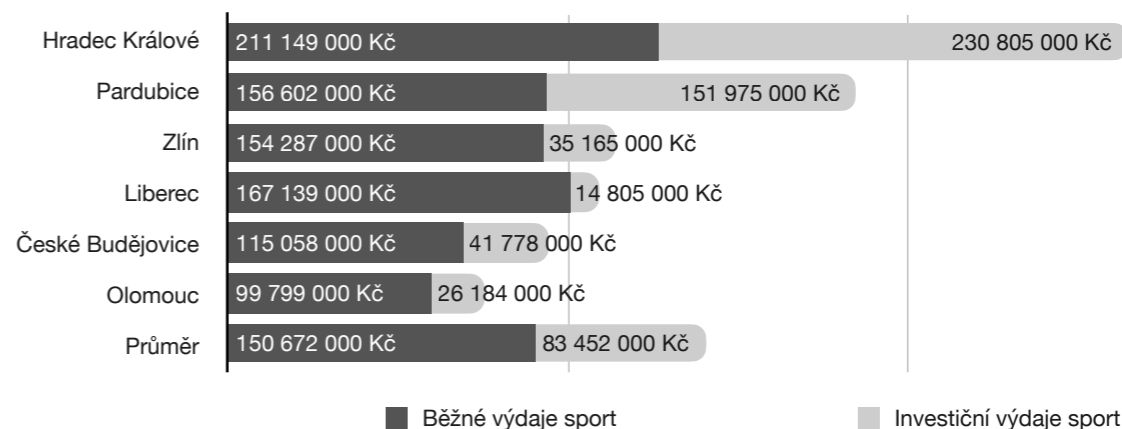
Vzhledem k tomu, že v běžných výdajích do sportu se výrazně odráží přítomnost provozně náročných sportovních zařízení nebo ekonomická efektivnost provozu, v dalších částech jsou běžné výdaje rozděleny do dvou skupin: sportovní dotace a výdaje na provoz sportovních zařízení.

i

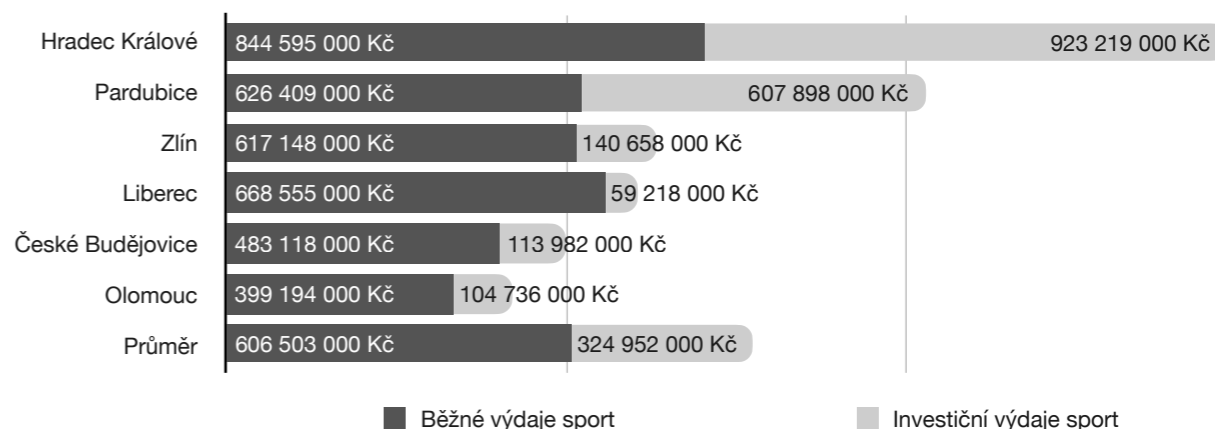
Poznámky

Od výdajů na provoz sportovních zařízení jako součásti běžných výdajů do oblasti sportu byly odečteny příjmy z provozu sportovních zařízení.

Graf 1.1 Komparace průměrných výdajů do oblasti sportu 2021 – 2024

Graf 1.2 Kumulativní objem výdajů do oblasti sportu 2021 – 2024

•

Shrnutí

Pardubice v kontextu dalších krajských vykazoval od roku 2021 do roku 2024 průměrné hodnoty běžných výdajů do sportu a výrazně vysoké investiční výdaje do sportovní infrastruktury.

→ Struktura běžných výdajů do oblasti sportu z rozpočtu města

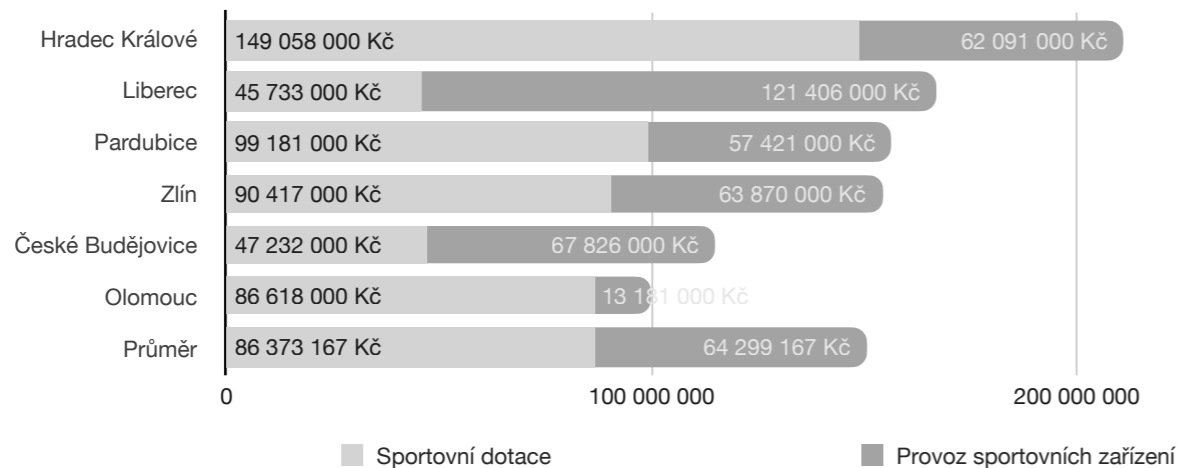
Graf 1.3 demonstruje strukturu výdajů do oblasti sportu (průměrné roční hodnoty) pokud běžné výdaje rozdělíme dále na dvě složky:

- Sportovní dotace *
- Výdaje na provoz sportovních zařízení **

Od roku 2021 představovaly polovinu všech výdajů z rozpočtu města do sportu sportovní investice, téměř třetina finančních prostředků byla alokována prostřednictvím sportovních dotací. Nejnižší podíl finančních prostředků do sportu směřuje na provoz sportovních zařízení. Graf 1.4 sleduje vývoj od roku 2021.

Graf 1.5 níže nabízí srovnání struktury běžných výdajů s dalšími městy. Zatímco objemem sportovních dotací zauímají Pardubice nadprůměrné hodnoty, z hlediska výdajů na provoz sportovních zařízení patří Pardubice mezi města s relativně nízkými výdaji, což je dáno především vlastnickou strukturou sportovních zařízení.

Graf 1.5 Komparace struktury běžných výdajů do oblasti sportu

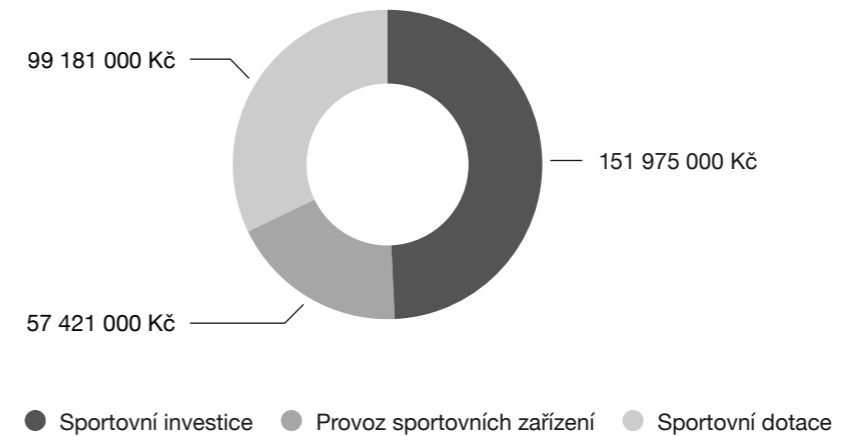

Poznámky

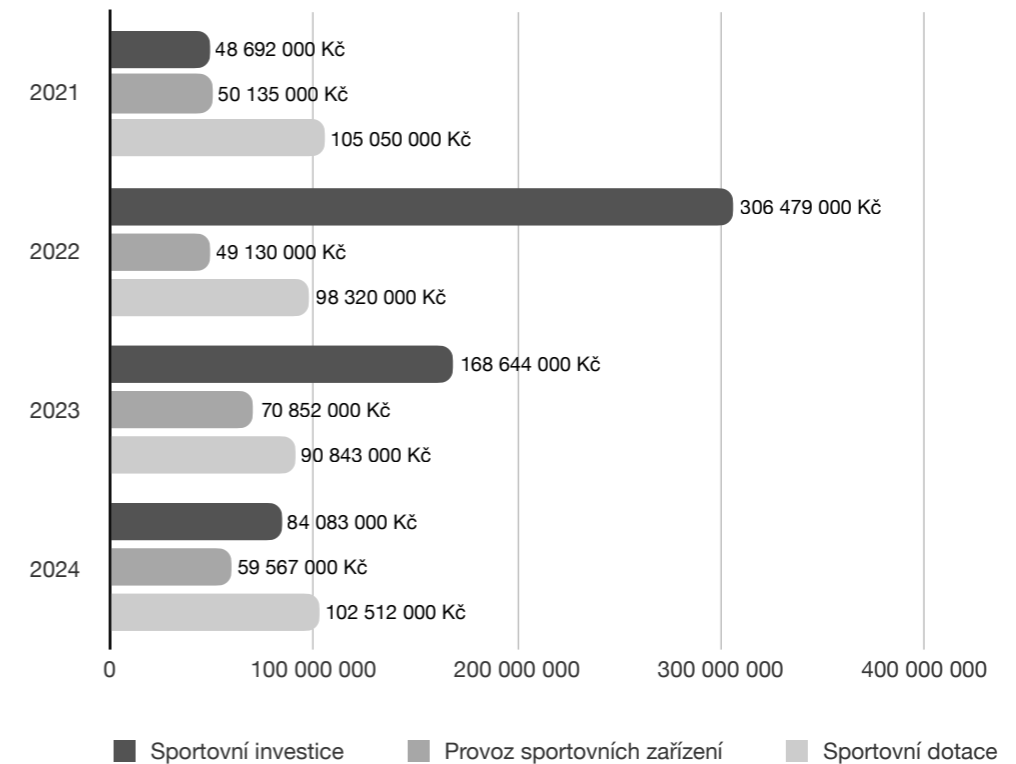
* Kategorie sportovní dotace zahrnuje veškerou finanční podporu sportovních organizací prostřednictvím dotačního programu, individuálních dotací i dalšími formami.

** Výdaje na provoz sportovních zařízení bez příjmů z provozu sportovních zařízení.

Graf 1.3 Struktura výdajů do oblasti sportu z rozpočtu města Pardubice (2021–2024)

Graf 1.4 Vývoj struktury výdajů do oblasti sportu

→ Sportovní investice a významné opravy

Jak vyplývá z dílčích analýz a zpracovaného pasportu sportovní infrastruktury, významná část sportovních zařízení na území města je ve vlastnictví sportovních spolků, což se projevuje v objemu a struktuře investičních i provozních výdajů z rozpočtu města do oblasti sportu. Mezi provozně nejnáročnější zařízení ve vlastnictví města či jeho organizací patří následující objekty*:

- Enteria arena Pardubice
- Stadion Arnošta Košťála
- Plochodrážní stadion Svítkov
- Dostihové závodiště Pardubice
- MAS Dukla
- Aquacentrum Pardubice
- Letní koupaliště Cihelna
- Skatepark Pardubice

Ve sledovaném období bylo do sportovní infrastruktury prostřednictvím kapitálových výdajů alokováno více než 600 mil. Kč. V letech 2021 a 2022 probíhala **revitalizace letního stadionu (Stadion Arnošta Košťála)**, celkové náklady přesáhly 340 mil. Kč, což představuje 56 % celkového objemu investičních výdajů do sportovní infrastruktury. V roce 2022 dále probíhala oprava výukového bazénu a vnitřního brouzdaliště v rámci **Aquacentra Pardubice**.

Další významnou investiční akcí byla v letech 2023 a 2024 rekonstrukce bazénů a navazujících staveb v areálu **letního koupaliště Cihelna**. V letech 2023 a 2024 bylo na tuto akci alokováno souhrnně téměř 160 mil. Kč.

i

Poznámky

Vlastníky výše uvedených zařízení jsou kromě statutárního města Pardubice také Rozvojový fond Pardubice a.s (Enteria arena Pardubice,) a Nadace pro rozvoj města Pardubic (Plochodrážní stadion Svítkov).

V roce 2024 patřila k nejdůležitějším investicím v oblasti sportovní infrastruktury také rekonstrukce tribun a překážek v areálu **Skateparku Pardubice**. Důležitou součástí sportovních investic a významných oprav byly také výdaje na opravy a rekonstrukce **sportovních zařízení základních škol**. V období od roku 2021 až 2024 byly uskutečněny následující akce:

- ZŠ Štefánikova: rekonstrukce hřiště (2021)
- ZŠ Prodloužená: rekonstrukce hřiště (2021)
- ZŠ Erno Košťála: výměna osvětlení v tělocvičnách (2022)
- ZŠ Závodu míru: oprava parket v tělocvičnách (2022)
- ZŠ npor. Eliáše: rekonstrukce hřiště (2023)
- ZŠ Družstevní: zavedení teplé vody do tělocvičny (2023)
- ZŠ Erno Košťála: rekonstrukce střešního pláště tělocvičny (2023)
- ZŠ Závodu míru: oprava parket v tělocvičnách (2023)
- ZŠ Prodloužená: rekonstrukce hřiště (2024)

Další investiční výdaje a významné opravy v letech 2021 až 2024 realizované z rozpočtových prostředků odboru majetku a investic se týkaly zejména Dostihového závodiště Pardubice nebo areálu Ohrazenice.

Část investičních prostředků byla alokována na rozvoj cyklostezek, došlo k propojení městských částí Pardubičky a Černá za Bory cyklopruhu, k výkupu pozemků pro realizaci cyklostezek Trnová – Fáblovka – Dubina, dokončena byla cyklostezka u MŠ Brožíkova.

Významná část prostředků byla určena také na projektové přípravy a projekty, které souvisely především s realizací projektu Dukla sportovní nebo s cyklostezkami Svítkov či propojení Pardubic a Chrudimi.

•

Shrnutí

Sportovní investice představují významnou část kapitálových výdajů rozpočtu, finančně nejnáročnější byly výdaje související s revitalizací letního stadionu a rekonstrukce letního koupaliště. Město Pardubice se rovněž soustředilo na rekonstrukce a opravy sportovních zařízení základních škol. Pardubice se také věnují projektové přípravě, nejdůležitějším projektem je Dukla sportovní.

→ Provoz sportovních zařízení

Provoz sportovních zařízení je zastřešen několika subjekty, město Pardubice přispívá ze svého rozpočtu provozovatelům na krytí provozní ztráty. *Tabulka 1.3* nabízí vývoj těchto prostředků u provozně nejnáročnějších sportovních zařízení.

Obdobně jako v jiných městech dosahuje nejvyšší provozní ztráty plavecký bazén a zimní stadion. V posledních letech docházelo k významnému růstu provozních nákladů především v případě Enteria areny Pardubice, nicméně část těchto prostředků byla vynaložena na údržbu a opravy.

Provoz zařízení uvedených v tabulce představuje většinu výdajů na provoz sportovních zařízení z rozpočtu města. Ostatní výdaje směřují především do následujících zařízení, prostřednictvím nichž je pokrýván nejen běžný provoz, ale také údržba či opravy:

- Dostihové závodiště Pardubice
- Basketbalová hala
- Areál MAS Dukla
- Areál Ohrazenice
- Areál K Dolíčku

Nejvyšší objem prostředků z výše uvedených sportovišť je alokován na provoz a údržbu Dostihového závodiště Pardubice, např. v roce 2024 se jednalo o částku 7 mil. Kč.

Významnou složku představují v případě Pardubic příjmy z pronájmů sportovních zařízení, jejichž objem je v porovnání s dalšími městy výrazně vyšší. *Tabulka 1.4* nabízí přehled těchto příjmů seřazený od nejvyšších hodnot.

Tabulka 1.3 Výdaje rozpočtu města na provoz sportovních zařízení ve vlastnictví SMP

	2021	2022	2023	2024
Aquacentrum	31 410 000 Kč	32 000 000 Kč	36 000 000 Kč	34 000 000 Kč
Enteria arena Pardubice	16 000 000 Kč	20 000 000 Kč	25 000 000 Kč	26 000 000 Kč
Zimní sportovní park	3 900 000 Kč	–	3 000 000 Kč	3 000 000 Kč
Koupaliště Cihelna	2 879 800 Kč	2 864 700 Kč	uzavřeno	3 133 900 Kč
Skatepark Pardubice	3 296 300 Kč	3 432 000 Kč	3 960 000 Kč	4 396 800 Kč
Celkem	57 486 100 Kč	58 296 700 Kč	67 960 000 Kč	70 530 700 Kč

Tabulka 1.4 Příjmy z pronájmů sportovních zařízení (2024)

Sportovní zařízení	Objem příjmů
Aquacentrum Pardubice	24 244 500 Kč
Areál Letního stadionu	2 966 200 Kč
Dostihové závodiště	2 115 400 Kč
Skatepark Pardubice	1 250 500 Kč
Letní koupaliště Cihelna	825 900 Kč
MAS Dukla – basketbalová hala	790 200 Kč
MAS Dukla	642 000 Kč
Areál Ohrazenice	444 000 Kč
Areál K Dolíčku	293 100 Kč
Ostatní příjmy *	9 252 429 Kč
Příjmy z pronájmů celkem	42 824 229 Kč

i

Poznámky

* Mezi ostatní příjmy patří především přijaté nekapitálové příspěvky a příjmy z pronájmu a pachtu movitých věcí.

•

Shrnutí

Aquacentrum a Enteria arena Pardubice představují provozně nejnáročnější sportovní zařízení. V kontextu ČR jsou výdaje na provoz sportovních zařízení relativně nízké, což je dáno také vlastnickou strukturou – výrazná část zařízení je ve vlastnictví spolků.

→ Dotační podpora sportu z rozpočtu města

Statutární město Pardubice disponuje dlouhodobě stabilním systémem programové finanční podpory sportu z rozpočtu, který se v posledních letech nemění. Hlavní těžiště představuje Program podpory sportu, který je implementován v souladu s platnými legislativními pravidly. Jak vyplývá z pravidel *Programu*, hlavním smyslem a účelem je podpora uspokojování sportovních potřeb občanů města, podpora údržby a provozu sportovních zařízení sloužících sportovnímu vyžití občanů města Pardubic nebo podpora propagace města Pardubic prostřednictvím sportu.

V roce 2025 byl *Program* členěn do následujících druhů dotací:

- dotace na tradiční a významné sportovní akce,
- dotace na mikrogranty ve sportu – tradiční sportovní akce,
- dotace na spolkovou sportovní činnost dětí a mládeže,
- dotace na nesoutěžní pohybové aktivity a pohybovou gramotnost dětí a mládeže,
- dotace na výkonnostní sport,
- dotace na provoz sportovišť,
- dotace na provoz otevřených hřišť pro veřejnost,
- dotace na činnost spolků pracujících s handicapovanými sportovci.

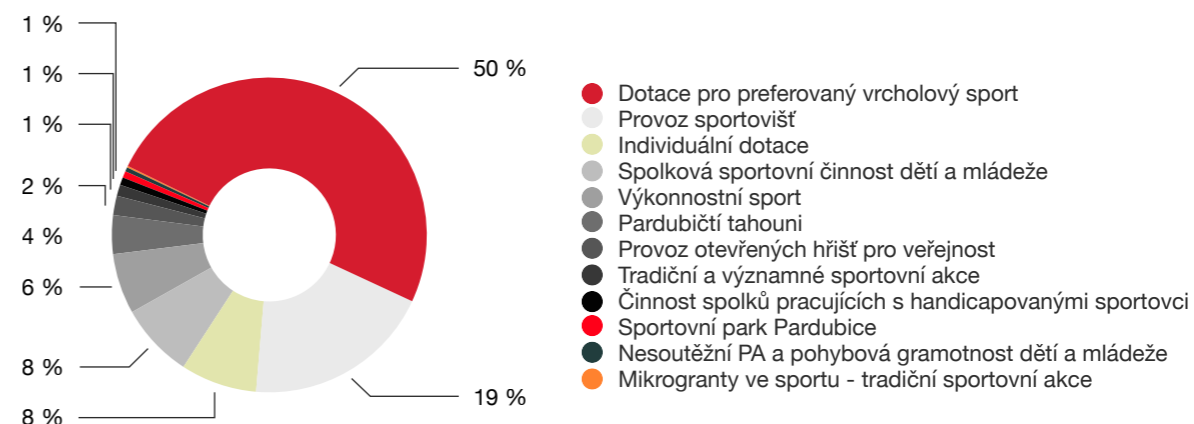
Prostřednictvím Programu podpory sportu bylo v roce 2025 v rámci výše uvedených druhů dotací alokováno celkem 36 mil. Kč, což představuje 38 % z celkových dotačních prostředků (viz *Tabulka 1.5* na následující straně). Jak vyplývá také z *Grafu 1.6*, kromě výše uvedených dotací jsou z rozpočtu města na podporu sportu alokovány další prostředky následujícími formami:

- dotace pro preferovaný vrcholový sport.
- Sportovní park Pardubice,
- Pardubičtí tahouni,
- individuální dotace.

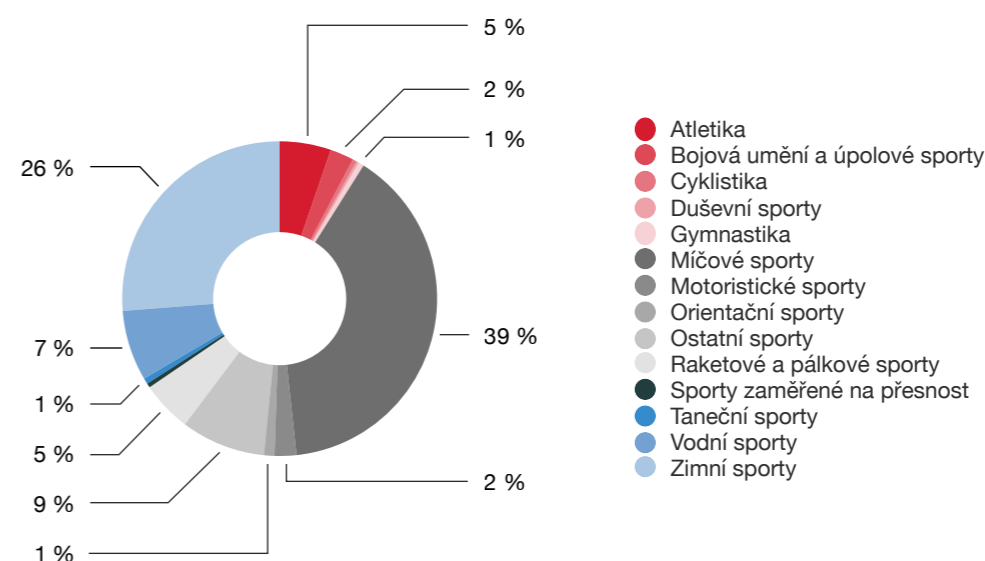
Finanční podpora preferovaných sportů je zajištěna v rámci rozpočtu města, kdy jsou samostatně vyčleněny položky s finančními prostředky určenými k zajištění stabilního financování společností s majetkovou účastí města v oblasti sportu a tělovýchovy a sportů s nejpočetnější sportovní členskou základnou a velkou diváckou kulisou. Hlavním smyslem a účelem této finanční podpory poskytnuté ve formě dotací je obecná potřeba zachování kontinuity, tradice a jedinečnosti významných pardubických sportů, akcí a projektů realizovaných prostřednictvím těchto společností.

Podporována tak bude činnost organizací, které tvoří stěžejní pilíře pardubického sportu, napomáhají městu budovat silnou a vyhledávanou značku v národním i mezinárodním měřítku a mají nezastupitelný podíl v oblasti turismu a zvyšování atraktivity města Pardubice pro tuzemské i zahraniční návštěvníky. Činnosti těchto organizací jsou pro město důležité pro jejich významnost, trvale vysokou úroveň a kvalitu a deklarují pro město výrazný přínos.

Graf 1.6 Podíl jednotlivých typů a druhů dotací (2025)

Graf 1.7 Průměrná roční finanční podpora dle kategorií sportů (2018–2025)

Dotace pro preferovaný vrcholový sport představují nejvyšší podíl z celkového objemu dotační podpory sportu. V roce 2025 bylo prostřednictvím těchto dotací podpořeno celkem 10 subjektů. Nejvyšší objem prostředků byl alokován na podporu mládežnického hokeje HC Dynamo Pardubice (21,7 mil. Kč), na sportovní činnost mládeže a klubové akademie FK Pardubice (10,3 mil. Kč) a na činnost a provozní náklady BK Pardubice (9 mil. Kč).

Druhý nejvyšší objem dotačních prostředků byl distribuován prostřednictvím **dotací na provoz sportovišť**. Dotace je určena na náklady spojené s užíváním pronajatých sportovních zařízení a k zajištění provozu, údržby a drobných oprav sportovních zařízení ve vlastnictví žadatelů. Prostřednictvím dotací na provoz sportovních zařízení bylo v roce 2025 podpořeno celkem 63 subjektů, průměrná výše dotace pro jednoho žadatele byla 294 tis. Kč. **Individuální dotace** slouží zejména k podpoře účasti individuálních sportovců na mezinárodních sportovních akcích, pořádání významných sportovních akcí v Pardubicích nebo jako prostředek pro spolufinancování oprav či investic sportovních zařízení ve vlastnictví spolků. V roce 2025 bylo podpořeno celkem 24 žádostí o individuální dotaci, průměrná výše dotace byla na jeden subjekt byla 312 tis. Kč.

Prostřednictvím **dotací na podporu spolkové sportovní činnosti dětí a mládeže** jsou podpořeny subjekty, které dlouhodobě pracují s dětmi a mládeží. V roce 2025 bylo prostřednictvím programu podpořeno 59 žadatelů s průměrnou výší 124 tis. Kč na jednoho žadatele. V rámci **dotací na výkonnostní sport** jsou podporovány sportovní kluby a jejich členové, kteří reprezentují město Pardubice ve sportech s jasně danou organizační strukturou a strukturou domácích i mezinárodních soutěží. Kritéria dotací jsou určována bodovým systémem na základě umístění v soutěžích zvláště pro jednotlivce a sportovní družstva.

Prostřednictvím **dotací na provoz otevřených hřišť pro veřejnost** jsou podporovány subjekty, které provozují sportovní zařízení a zpřístupní je pro veřejnost v pracovních dnech a během víkendů. Podmínkou je zajištění správce, který dbá na dodržování provozního řádu, zajištění provozu nezbytného hygienického zázemí, půjčování sportovních pomůcek a dalších náležitostí spojených s bezproblémovým průběhem provozu otevřeného hřiště. V roce 2025 bylo podpořeno celkem 19 sportovišť, z nichž 9 představovala hřiště základních škol.

Dotace na činnost spolků pracujících s handicapovanými sportovci jsou určeny pro sportovce se zdravotním znevýhodněním, kteří se nemohou plně zapojit do sportovních aktivit zdravých sportovců. V roce 2025 byly podpořeny 4 subjekty. Celkem 643 510 Kč bylo v roce rozděleno mezi 57 sportovních organizací, které se účastní **Sportovního parku Pardubice**.

Tabulka 1.5 Struktura dotačních prostředků na podporu sportu (2025)

Druh dotací	Vynaložené prostředky celkem
Dotace pro preferovaný vrcholový sport	47 316 000 Kč
Provoz sportovišť	18 499 200 Kč
Individuální dotace	7 462 000 Kč
Spolková sportovní činnost dětí a mládeže	7 299 460 Kč
Výkonnostní sport	5 899 900 Kč
Pardubičtí tahouni	3 782 500 Kč
Provoz otevřených hřišť pro veřejnost	1 890 000 Kč
Tradiční a významné sportovní akce	1 099 900 Kč
Činnost spolků pracujících s handicapovanými sportovci	750 000 Kč
Sportovní park Pardubice	643 510 Kč
Nesoutěžní pohybové aktivity a pohybová gramotnost dětí a mládeže	409 900 Kč
Mikrogranty ve sportu - tradiční sportovní akce	160 000 Kč
Celkem	95 212 370 Kč

Podpora **nesoutěžních pohybových aktivit a pohybové gramotnosti dětí a mládeže** slouží k podpoře činnosti sportovních organizací, které se neúčastní sportovních soutěží, ale vykonávají pravidelnou činnost. V roce 2025 bylo podpořeno 9 subjektů, jedná se především o tělocvičné jednoty nebo organizace, které se věnují nesoutěžním sportovním aktivitám.

Nejnižší položku v rámci Programu podpory sportu představují **mikrogranty na podporu tradičních sportovních akcí**. V roce 2025 bylo podpořeno celkem 19 sportovních akcí.

i

Poznámky

Pojem preferovaný vrcholový sport a přiřazení sportů fotbal, hokej a basketbal do této kategorie bylo schváleno v rámci dokumentu Plán rozvoje sportu v Pardubicích Zastupitelstvem města Pardubic dne 21. 6. 2018, usnesení č. Z/2750/2018.

Jak vyplývá z *Grafu 1.6* a *Tabulky 1.5* na přechozích stranách, další část prostředků (4%, 3,8 mil. Kč) směřuje na podporu sportu prostřednictvím podpory „Pardubických tahounů“. Jedná se o podporu tradičních diváckých akcí konaných na území města, z nichž část představují také následující sportovní akce:

- Pardubický vinařský půlmaratón
- Czech open (mezinárodní festival šachu a her)
- Pardubická juniorka
- Sportovní park Pardubice
- Zlatá přilba
- Velká pardubická

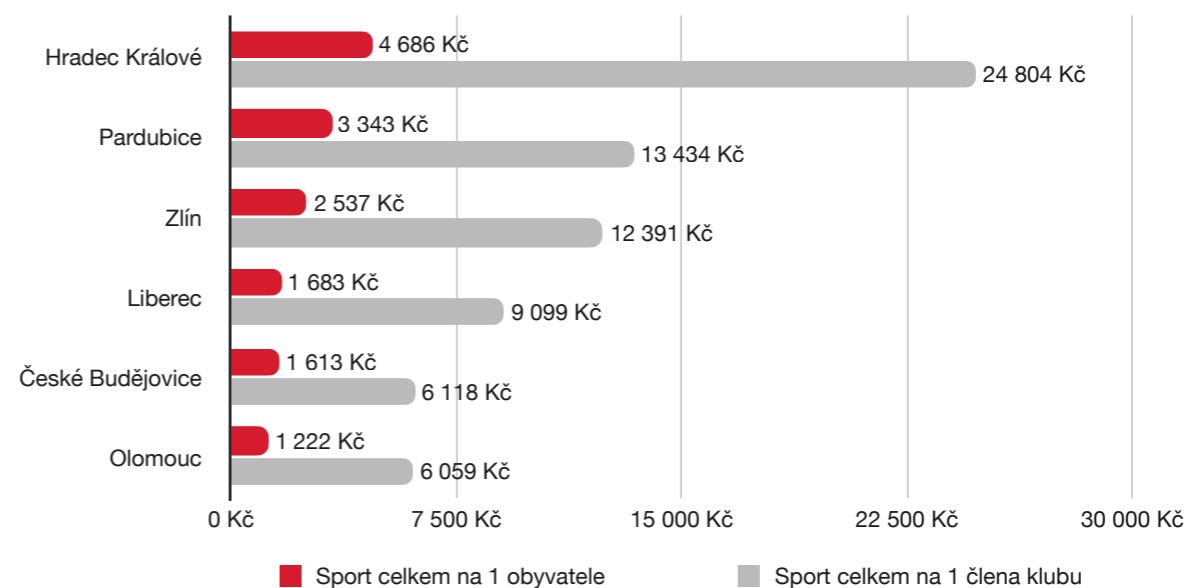
Srovnáme-li Program podpory sportu města Pardubic s principy dotační podpory sportu v dalších městech, zjistíme, že podpora sportu v Pardubicích je nejvíce strukturovaná, jednotlivé druhy dotací cílí na různé cílové skupiny a reflektují různou velikost sportovních organizací, jejich specifické zaměření i současné trendy v oblasti sportu.

Podpora vrcholového sportu je v Pardubicích oddělena od podpory ostatních sportovních organizací, což je uplatňováno i ve většině dalších měst. Pardubice intenzivně podporují pořádání sportovních akcí (Pardubičtí tahouni, tradiční a významné sportovní akce, mikrogranty). Sportovní park Pardubice je pak příkladem další významné sportovní akce, do které se zapojuje výrazná část sportovních organizací.

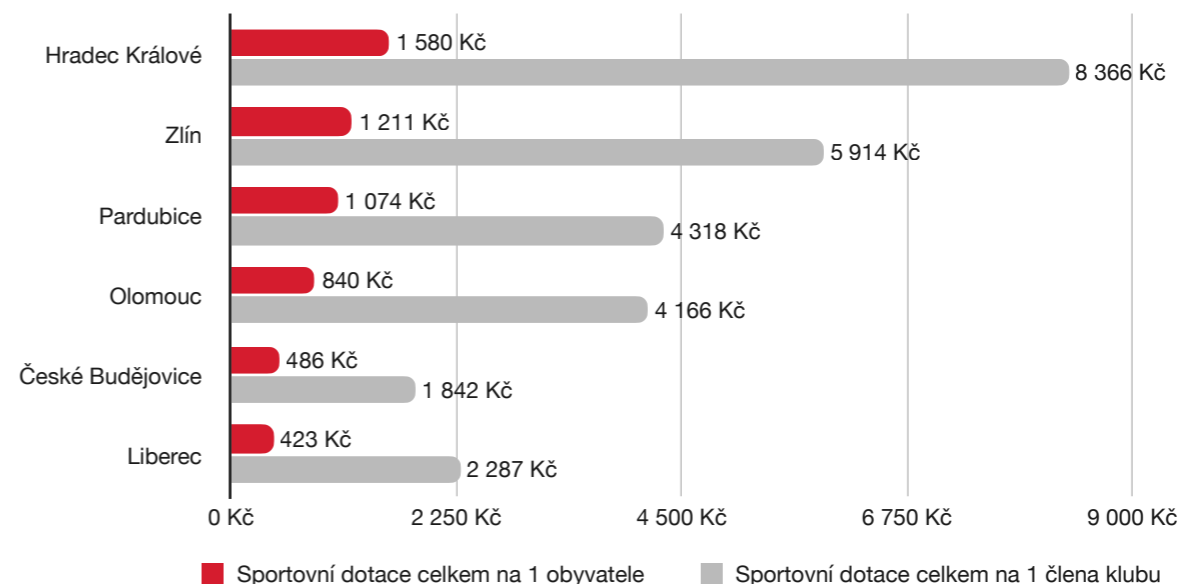
Relativně vysoký podíl představují dotace na provoz sportovišť, což je odrazem současného stavu, kdy je část provozně náročných sportovních zařízení ve vlastnictví spolků. Často se jedná o spádová sportovní zařízení, která mají také společenský význam pro obyvatele okrajových částí Pardubic.

Graf 1.7 nabízí komparaci celkové podpory sportu prostřednictvím poměrových ukazatelů, součástí jsou tedy také investiční výdaje. V přepočtu na 1 obyvatele zauímají Pardubice 2. pozici za Hradcem Králové. V případě sportovních dotací přepočtených na 1 obyvatele vykazují Pardubice hodnotu 1 074 Kč, pokud přepočteme objem sportovních dotací na 1 člena sportovního klubu, hodnotou 4 318 Kč se Pardubice řadí k průměrným hodnotám, výrazně vyšší objem dotací lze pozorovat ve Zlíně a Hradci Králové.

Graf 1.7 Komparace poměrových ukazatelů celkových výdajů do oblasti sportu

Graf 1.8 Komparace poměrových ukazatelů sportovních dotací

Nad rámec výše popsaných finančních prostředků alokovaných do oblasti sportu z rozpočtu statutárního města Pardubic představují nezanedbatelnou položku další finanční prostředky, které směřují do sportu z rozpočtů městských obvodů. Obdobně jako v případě rozpočtu města, lze prostředky rozdělit do třech hlavních oblastí: sportovní investice, provoz sportovních zařízení a dotace sportovním organizacím.

Tabulka 1.6 charakterizuje vývoj investičních výdajů od roku 2021 do roku 2024, celkem 34,9 mil. Kč tak představuje necelých 6 % celkových kapitálových výdajů do sportovní infrastruktury z rozpočtu města.

Mezi nejvýznamnější investice městských obvodů patřily ve sledovaném období sportovní hřiště K Vinici (MO V), sportoviště Drozdická (MO IV), Staré Čivice (MO VI), workoutové hřiště u Labe (MO II), sportoviště Popkovice a přírodní sportovní areál K Pašti (MO VI) nebo relaxační zóna Stará plovárna (MO V).

Jak vyplývá také z *Tabulky 1.6*, v případě MO I a MO VIII nebyly ve sledovaném období realizovány žádné sportovní investice z rozpočtu MO, naopak nejvíce prostředků směřovalo do sportovní infrastruktury v MO V a MO VI.

Nejnižší část finančních prostředků představují výdaje městských obvodů na opravy a údržbu sportovních zařízení ve vlastnictví města, která městské obvody provozují nebo se starají o jejich údržbu. Městské obvody tak průměrně ročně alokují na opravy a údržbu 0,5 mil. Kč. Ve většině případů se jedná o volně dostupná sportovní zařízení, některá jsou v kombinaci s dětskými hřišti nebo odpočinkovými zónami.

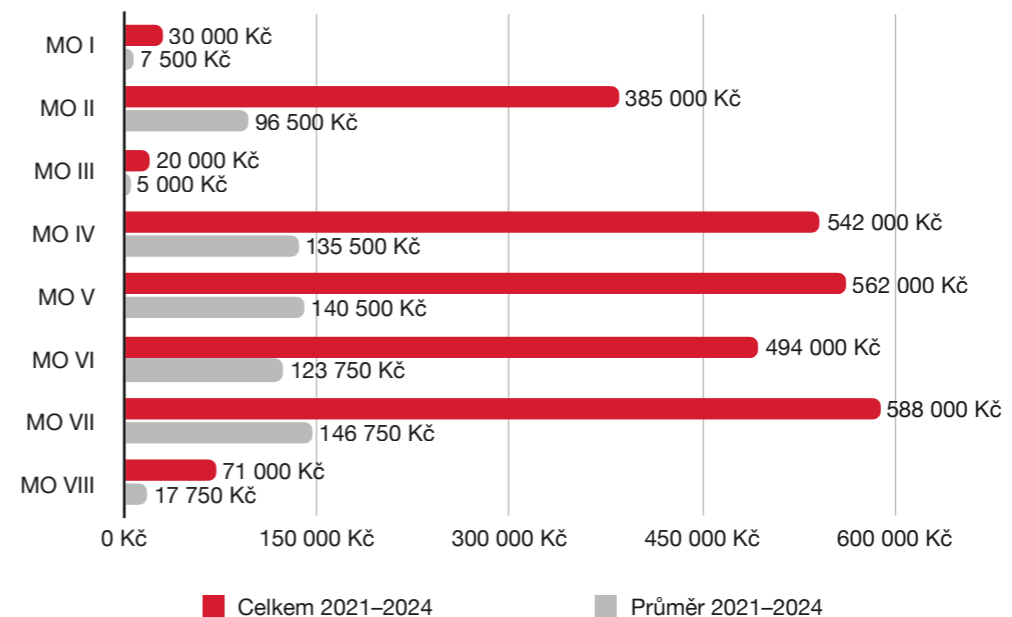
Třetí skupinu výdajů představují dotace, které jsou určeny sportovním spolkům se sídlem v příslušném městském obvodu. Graf 1.9 naznačuje, že u městských obvodů IV, V, VI a VII se ročně jedná o více než 100 tis. Kč, nejnižší je naopak podpora v MO I, III a VIII.

Z poskytnutých dotačních prostředků je hrazena nejen činnost sportovních organizací, ale rovněž opravy a údržba sportovních zařízení ve vlastnictví spolků nebo náklady související s pořádáním sportovních akcí. Především u okrajových městských obvodů má podpora sportovních organizací také společenský přesah, neboť sportovní spolky slouží jako přirozené centrum setkávání obyvatel.

Tabulka 1.6 Investiční výdaje do sportovní infrastruktury z rozpočtů městských obvodů

Městský obvod	2021	2022	2023	2024	Celkem
MO I	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
MO II	0 Kč	324 000 Kč	610 000 Kč	0 Kč	934 000 Kč
MO III	0 Kč	1 681 000 Kč	0 Kč	0 Kč	1 681 000 Kč
MO IV	448 000 Kč	3 943 000 Kč	340 000 Kč	460 000 Kč	5 191 000 Kč
MO V	1 592 000 Kč	750 000 Kč	173 000 Kč	8 908 000 Kč	11 423 000 Kč
MO VI	299 000 Kč	6 298 000 Kč	435 000 Kč	6 628 000 Kč	13 660 000 Kč
MO VII	169 000 Kč	984 000 Kč	464 000 Kč	388 000 Kč	2 004 000 Kč
MO VIII	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Celkem	2 507 000 Kč	13 979 000 Kč	2 022 000 Kč	16 384 000 Kč	34 892 000 Kč

Graf 1.9 Dotační prostředky na podporu sportu z rozpočtu městských obvodů

Současné společenské tendence a trendy v oblasti sportu a pohybových aktivit

→ Sport a školy

Úroveň pohybových aktivit části dětí klesá, roste podíl času stráveného vsedě. Uplatňují se nové přístupy propojující sport a vzdělávání – důraz na pravidelný pohyb s pozitivními dopady na soustředění, kognitivní funkce i psychický stav. Metodické materiály MŠMT doporučují zapojovat méně sportovně nadané děti. Mnohé školy zavádějí například aktivní přestávky, ranní rozvíčky, pravidelné turnaje nebo meziškolní ligy. Tématem je také aktivní doprava do školy: celonárodní projekty motivují děti i rodiče k chůzi či jízdě na kole, což má pozitivní vliv na snížení intenzity automobilové dopravy ve městech.

→ Proměna hodnot a životního stylu mladé generace

Mladí přistupují ke sportu jinak než rodiče – část dětí nezajímá výkon a soutěžení, hledají prožitek, autenticitu a sociální rozměr pohybu. Roste obliba netradičních, vizuálně atraktivních forem v neformálních zařízeních, veřejném prostoru i v přírodě. Sport se stává součástí identity a sebevyjádření také prostřednictvím sdílení zážitků na sociálních sítích.

Města podporují otevřené městské prostory pro volný pohyb – skateparky, street workout, parkour, prostory pro cvičení, tanec nebo jógu – a vytvářejí tak bezpečné, moderní a vizuálně přitažlivé prostředí. Do plánování těchto aktivit je vhodné zapojit mladé obyvatele či další cílové skupiny.

→ Stárnutí populace

Podíl obyvatel starších 65 let převyšuje 20 %, predikce potvrzují pokračující růst. Bude sílit poptávka po aktivitách v blízkosti domova, nízkoprahových a zdravotně orientovaných aktivitách a službách. Nárůst podílu obyvatel v důchodovém věku bude výzvou i příležitostí pro města, sportovní kluby i provozovatele sportovních zařízení. Z hlediska starších skupin obyvatel budou trendem cvičební zóny v parcích a veřejném prostoru nebo programy vedené vyškolenými instruktory. Důležitým aspektem bude kombinace fyzického i sociálního rozměru sportu – skupinové chůze a běhy, cvičení v parcích nebo další aktivity pro seniory, které budou zároveň sloužit k přirozenému setkávání a prevenci sociální izolace.

→ Zdraví a civilizační onemocnění

Absence pohybových aktivit, nadváha a obezita představují klíčové faktory zdravotních omezení a civilizačních onemocnění. Sport sehrává stále výraznější úlohu nejen v prevenci, ale také v rekonvalescenci či rehabilitaci. Potřeba „předepisovat pohyb“ a propojovat zdravotnictví s oblastí sportu poroste. Města mohou podporovat preventivní cvičení a motivovat nesportující obyvatele k pravidelným aktivitám nebo spolupracovat s praktickými lékaři a dalšími aktéry formou nejrůznějších kampaní a iniciativ.

→ Klimatická změna a sport

Růst počtu dnů s tropickými teplotami bude mít vliv na měnící se režim sportování (časně ráno a večer), poroste poptávka po krytých sportovištích a stinných místech pro pohybové aktivity (altány, zalesněná území). Rozvoj sportovní infrastruktury by měl na teplotní extrém reagovat, trendem budou klimaticky odolná sportoviště s přístřešky, vodními prvky a světlými povrchy.

→ Sport a digitalizace

Nové technologie mění sportovní návyky, lidé sledují svůj výkon, jiní vyhledávají na telefonu motivaci k pohybu. Digitální aplikace nabízejí personalizované plány, sledování zdravotních ukazatelů i sdílení výsledků. Digitalizace přináší nové možnosti zapojení do sportu například prostřednictvím virtuálních závodů, výzev či on-line cvičení. Odborníci doporučují budování „digitálních bran sportu“ – mapy sportovišť, on-line rezervace, kalendáře akcí, mobilní aplikace s výzvami a měřením aktivity.

→ Sociální soudržnost

Více času on-line a fragmentace různých skupin obyvatel budou zvyšovat potenciál sportu coby přirozeného prostředku pro setkávání. Stále více se budou prosazovat skupinové běhy, komunitní lekce, amatérské ligy, akce pro rodiny včetně prarodičů. Sport bude využíván jako přirozený nástroj komunitního rozvoje. V případě Pardubic lze očekávat rostoucí úlohu městských obvodů i tradičních sportovních organizací v okrajových částech města.

→ Sport a aktivní mobilita

S rostoucím tlakem na udržitelnost lze očekávat další rozvoj aktivních forem mobility – chůze, jízdy na kole, koloběžce či využívání sdílených prostředků. Tyto aktivity se stávají nejen prostředkem dopravy, ale i přirozenou formou každodenního pohybu. Propojuje se dopravní a rekreační funkce cyklostezek či cyklotras.

Integrace sportu s dopravou se bude posilovat – města by měla podporovat aktivní cesty do školy nebo do práce, rozšiřovat cyklostezky a zlepšovat bezpečnost dopravy. Součástí by mělo být zázemí pro kola a napojení sportovních zařízení na veřejnou dopravu.

→ Změny pracovní doby a volnočasového režimu

Zvyšuje se podíl práce z domova, flexibilní pracovní doba proměňuje strukturu dne a způsob, jakým lidé plánují volný čas. Tento trend přináší příležitosti pro rozvoj sportovních aktivit během dne (dopoledne pro seniory, odpoledne pro rodiny, večer pro zaměstnance). Zároveň roste riziko nárůstu sedavého chování osob pracujících z domova a souvisejících zdravotních problémů.

Sportovní zařízení by měla rozšiřovat provozní dobu, např. nabízet krátké lekce během polední pauzy nebo ranní cvičení. Města mohou podporovat firemní sportovní výzvy či využívání veřejného prostoru pro krátký pohyb během dne.

→ Duševní zdraví a wellbeing

Sport je stále častěji chápán jako efektivní nástroj pro psychickou pohodu, zvládnání stresu, úzkostí a prevenci vyhoření. Roste poptávka po aktivitách s důrazem na prožitek (jóga, pilates, chůze, běh, plavání, skupinové lekce bez soutěžního tlaku), často ve formě krátkých, pravidelných lekcí.

→ Rovnost příležitostí a sport pro všechny

Některé skupiny obyvatel dlouhodobě vykazují nižší míru sportovních aktivit. Nižší frekvenci aktivit vykazují lidé s nižším vzděláním, ženy v porovnání s muži, s rostoucím věkem pak klesá míra sportovních aktivit obecně. Členství ve sportovních klubech je výrazně ovlivněné sociálním zázemím. Poroste tlak na inkluzivní aktivity klubů a cílené programy pro specifické skupiny s nižší účastí nebo pro osoby, které nemají vytvořený vztah ke sportu.

→ Posun k neorganizovaným aktivitám

Vedle klasických sportovních aktivit v klubech současně roste význam neformálních aktivit: lidé chtějí sportovat kdykoli, bez registrace, blízko domova a často venku (park, stezka, hřiště, workout, pumptrack, městské okruhy). Výsledky šetření Eurobarometru a další poznatky dlouhodobě ukazují, že motivací sportujících je hlavně zdravotní stav, naopak mezi nejčastější bariéry patří nedostatek času, což nahrává flexibilním formám pohybu a sportovním aktivitám v blízkosti domova.

→ Divácký sport a rostoucí role soukromého kapitálu

V posledních letech dochází k profesionalizaci některých diváckých sportů a k posilování jejich role jako formy zábavního průmyslu a marketingového nástroje. Profesionální kluby a velké sportovní události přitahují nejen diváky, ale také investory, lokální soukromé společnosti či jednotlivce s vysokým ekonomickým kapitálem, pro které se sport stává prostředkem společenské prestiže, networkingu i symbolického ukotvení jména či značky ve městě či regionu.

Z pohledu rozvoje sportu představuje tento trend nové příležitosti také pro město Pardubice (ekonomické efekty, viditelnost města, atraktivita pro návštěvníky). Zároveň vzniká napětí mezi finanční podporou vrcholového sportu a potřebami široké veřejnosti. Město je tak nuceno citlivěji vyvažovat investice do profesionální infrastruktury s rozvojem dostupného sportu pro obyvatele. Profesionální sport se tak stává nejen sportovním, ale i urbanistickým, ekonomickým a sociálním tématem.

Shrnutí

Sport a pohybové aktivity obyvatel ČR v evropském kontextu

→ Úroveň pohybových aktivit obyvatel a její vývoj

Česká republika v období od roku 2017 do roku 2022 zaznamenala pozitivní trend ve srovnání s průměrnými hodnotami EU. Podíl osob, které se sportu nebo pohybové aktivitě nevěnují vůbec se snížil v porovnání s EU výrazněji. Tento vývoj naznačuje, že se daří aktivizovat skupiny obyvatel, které byly dříve zcela neaktivní. Hlavní výzvou tak již nemusí být pouze přivést lidi k pohybu, ale také udržet pravidelnost a kvalitu jejich aktivit.

→ Sedavý způsob života jako přetrvávající problém

Přes výše uvedené poznatky se ČR řadí k zemím s nadprůměrnou mírou sedavého chování. Podíl osob, které tráví sezením více než 8,5 hodiny denně je v ČR výrazně vyšší, přestože i zde došlo oproti roku 2017 k mírnému zlepšení. Poznatky naznačují, že sport a pohyb jsou v ČR často oddělené od každodenního režimu a plní spíše roli kompenzace než přirozené součásti dne. Roste tak význam podpory aktivní mobility, krátkých pohybových intervencí a kvalitního veřejného prostoru, který umožňuje pohyb bez nutnosti sportovní aktivitu plánovat.

→ Neorganizovaný pohyb jako české specifikum

Jedním z nejvýraznějších rozdílů mezi Českou republikou a EU je struktura míst a forem, kde se lidé věnují sportu a pohybovým aktivitám. V ČR je nadprůměrně rozšířen pohyb v parcích, v přírodě, venkovních prostorech a cvičení doma. Naopak nižší je v ČR podíl osob, které se věnují sportu v klubech nebo fitness centrech. Pro město velikosti Pardubic to znamená, že veřejný prostor a neorganizovaný sport nejsou doplňkem, ale představují klíčový pilíř sportovní infrastruktury.

→ Vnímání sportovní nabídky

Z hlediska subjektivního hodnocení dostupnosti sportovních příležitostí se ČR pohybuje blízko evropského průměru, v některých aspektech jej mírně překonává. Obyvatelé ČR častěji než dříve souhlasí s tvrzením, že v místě, kde žijí, existuje mnoho příležitostí k pohybové aktivitě, a tempo zlepšení je v posledních letech oproti EU vyšší. Výsledky tak naznačují zvýšenou orientaci obcí a měst na rozvoj sportovní a volnočasové infrastruktury.

Zároveň je však v ČR nižší podíl respondentů, kteří s těmito tvrzeními souhlasí „zcela“. Lidé často tvrdí, že možnosti mají, ale méně často vyjadřují silnou spokojenost. Problém tak nemusí spočívat v samotné existenci infrastruktury, ale spíše v kvalitě, dostupnosti, přehlednosti a uživatelské přívětivosti.

→ Role místních samospráv

Postoje k roli místních samospráv jsou v ČR méně kritické než v EU jako celku, avšak zároveň poměrně ambivalentní. Přibližně polovina populace má pocit, že města a obce dělají pro podporu pohybu dost, zatímco významná část s tím nesouhlasí. Výrazně nižší než v EU je přitom podíl respondentů, kteří samosprávu silně kritizují.

→ Bariéry sportovních aktivit

Struktura subjektivních překážek se v mnoha ohledech v ČR liší od evropského průměru. Výrazně silnější je u nás vnímání nedostatku času. Ještě výraznějším českým specifikem je vyšší podíl osob, které jako hlavní bariéru uvádějí zdravotní omezení nebo nemoc. Tento aspekt tak naznačuje potřebu rozvoje nízkoprahových a zdravotně orientovaných forem pohybu, které nejsou založeny na výkonu, ale na udržení obyvatel ve sportu nebo jejich návratu k pravidelné aktivitě po prodělaném onemocnění nebo zranění.

•
Shrnutí

Sportovní účast obyvatel Pardubic v kontextu ČR

→ Sportovní aktivity obyvatel Pardubic

Abychom detailněji popsali pozici organizovaného sportu mezi obyvateli Pardubic, použili jsme oficiální statistiky NSA a ČUS. Graf 2.1 demonstruje srovnání podílu členů sportovních organizací vzhledem k celkové populaci státu (vnější prsteneček), resp. k celkovému počtu obyvatel Pardubic.

Z grafu jednoznačně vyplývá, že podíl členů sportovních organizací je v Pardubicích výrazně vyšší, než je tomu v případě dat za celou Českou republiku. Výsledky tak potvrzují sportovní tradici města a silnou pozici organizovaného sportu v Pardubicích.

Graf 2.2 pak obdobným způsobem nabízí srovnání členské základny na základě dat NSA s dalšími krajskými městy. Pouze České Budějovice tak dosahují vyššího podílu členů k celkové populaci města. V Pardubicích podle dat NSA působí celkem 1077 trenérů v 95 sportovních organizacích registrovaných v rejstříku NSA. Rovněž počet trenérů je v českém kontextu nadprůměrný.

Dále jsme se pokusili srovnat různé cílové skupiny na základě dat ČUS. Zatímco za celou ČR je podíl žen ve sportovních organizacích sdružených v České unii sportu na úrovni necelých 31 %, v Pardubicích je podíl žen ve sportovních klubech 35 %.

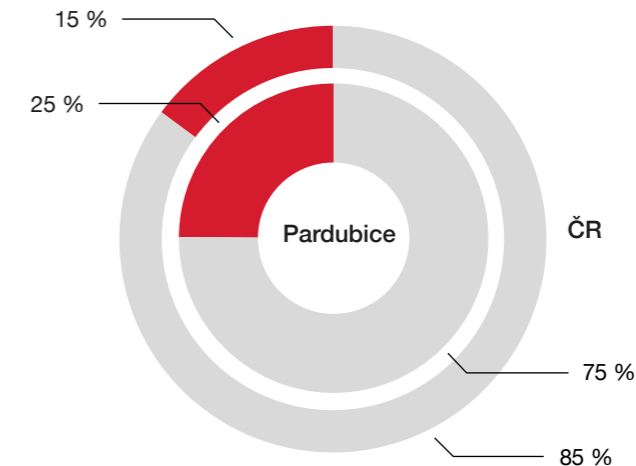
Zaměříme-li se na skupinu nejstarších obyvatel od 65 let, v rámci celé ČR je členem sportovního klubu přibližně 4,2 % obyvatel v kategorii 65+, v případě Pardubic je podíl nižší (3,2 %), což je však výrazně ovlivněno relativně vysokým podílem organizací v Pardubicích, které nejsou sdružené v ČUS (např. TJ Sokol).

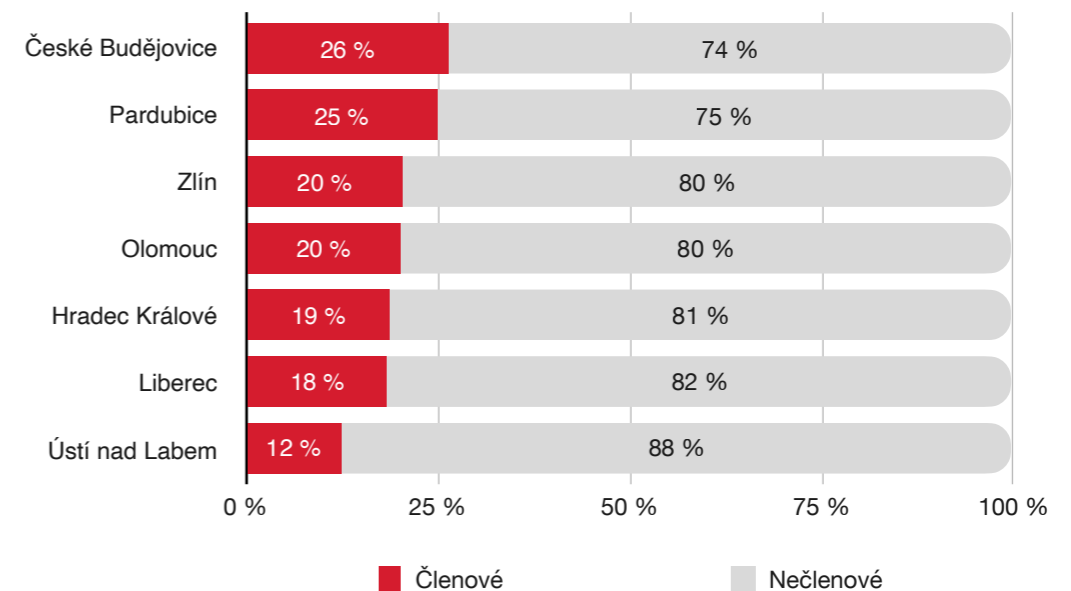
Shrnutí

Pardubice jsou městem s vysokou členskou základnou ve sportovních organizacích, rovněž podíl žen je v českém kontextu nadprůměrný. Počet trenérů ve sportovních klubech je vysoký.

Graf 2.1 Srovnání podílu členů ve sportovních spolcích Pardubice vs. ČR (2025)

Graf 2.2 Srovnání podílu členů ve sportovních spolcích v krajských městech (2025)

Sportovní aktivity obyvatel Pardubic

→ Sportovní aktivity dětí navštěvujících základní školy

Níže jsou prezentovány výsledky dotazníkového šetření na všech základních školách na území Pardubic. Cílem šetření bylo popsat základní charakteristiky sportovní účasti dětí, frekvenci jejich sportovních aktivit, zachytit jejich subjektivní hodnocení současného stavu, včetně návrhů na další rozvoj sportu.

Elektronický dotazník pro základní školy vyplnilo celkem 2 843 respondentů, což představuje téměř 50 % populace Pardubic v příslušné věkové kategorii. Více než 80 % vzorku tvoří chlapci a dívky s bydlištěm v Pardubicích, 13 % respondentů má bydliště v blízkém okolí, 7 % chlapců a dívek pak uvedlo, že jejich bydliště je vzdálené (více než 30 minut jízdy od Pardubic).

V případě Pardubic měly zastoupení všechny obvody, nejvyšší počet dětí uvedl své bydliště v městském obvodu I (450 respondentů), městském obvodu II (415) a městském obvodu III (348). Zastoupení chlapců a dívek bylo vyrovnané, dotazník vyplnilo celkem 1 342 dívek a 1 378 chlapců, ostatní respondenti uvedli „jiné“ nebo tuto položku nevyplnili.

Nejvyšší počet respondentů navštěvuje ZŠ Erno Košťála (305 vyplněných dotazníků), následuje ZŠ Bratřanců Veverkových (275) a ZŠ Družstevní (249). Nejméně dotazníků bylo vyplněno na ZŠ Trnovská, ZŠ Gorkého, ZŠ Kyjevská a ZŠ A. Krause.

i

Poznámky

Dotazník byl určen dětem od 5. tříd výše. Dotazování probíhalo v rámci výuky prostřednictvím elektronického dotazníku, respondenti měli možnost dotazník vyplnit na počítači, tabletu či mobilním telefonu.

Dotazování probíhalo na základních školách v průběhu listopadu 2025, průměrná doba vyplnění jednoho dotazníku byla 7 minut.

Vzhledem ke spádovosti krajského města jsme pracovali rovněž s dotazníky, které vyplnili respondenti s bydlištěm v okolních obcích.

Stěžejní otázka dotazníkového šetření zjišťovala, jaký podíl dětí sportuje pravidelně, kdo se sportovním aktivitám věnuje nepravidelně a kdo nesportuje vůbec. Výsledky naznačují, že téměř polovina chlapců a dívek sportuje alespoň 3x týdně, dalších 29 % se věnuje sportovním aktivitám 1–2x týdně. Ostatní děti sportují pouze nepravidelně (několikrát za měsíc či za rok) nebo nesportují vůbec.

Dále jsme se zajímali, zda pravidelně sportující jsou členy sportovního klubu, nebo sportují mimo prostředí spolků. Výsledky za celý vzorek naznačují, že téměř 75 % pravidelně sportujících na základních školách je členem sportovního klubu v Pardubicích, ostatní sportují pravidelně, ale členy sportovního klubu nejsou.

Z výsledků zároveň vyplývá, že s rostoucím věkem se již na ZŠ zvyšuje podíl pravidelně sportujících chlapců a dívek, kteří nejsou členy sportovního klubu v Pardubicích ani ve sportovních klubech v okolí, což svědčí o změnách sportovních preferencí již v období před dokončením základního vzdělání.

Přesto lze z hlediska srovnání členské základny v rámci dalších měst sledovat v Pardubicích vyšší podíl dětí, které jsou členy sportovního klubu, což potvrzuje poznatky o vysoké členské základně sportovních organizací podle oficiálních statistik a široké nabídce sportovních odvětví, která pokrývají preference a potřeby různých skupin dětí a mládeže z Pardubic i z okolních spádových obcí.

•

Shrnutí

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 2 843 respondentů, kteří navštěvují druhý stupeň základních škol. Celkem 48 % chlapců a dívek uvedlo, že sportují alespoň 3x týdně, dalších 29 % sportuje 1x až 2x týdně. Zbývajících 23 % dětí tak nesportuje vůbec, nebo sportují jen nepravidelně. Tři čtvrtiny pravidelně sportujících jsou členy klubu, ostatní pravidelně sportující chlapci a dívky sportují mimo prostředí sportovních klubů. S rostoucím věkem podíl členů sportovních klubů klesá jak u chlapců, tak mezi dívkami, přesto Pardubice vykazují ve srovnání s dalšími městy vyšší podíl členů.

Graf 2.3 zachycuje odpovědi na otázku, jak často chlapci a dívky sportují, kromě hodin tělesné výchovy ve škole. Téměř polovina chlapců a dívek uvedla, že sportují alespoň 3x týdně, dalších 29 % sportuje 1x až 2x týdně. Celkem 9 % respondentů pak uvedlo, že sportují jen několikrát za měsíc, 4 % sportují jen několikrát za rok, 10 % chlapců a dívek na základních školách nesportuje vůbec.

Na základě výsledků analýzy lze konstatovat, že hlavní příčiny nespportování nebo nepravidelného sportování dětí v Pardubicích mají převážně sociální charakter, nicméně jedním z faktorů je také bydliště. Zvýšený podíl dětí, které nesportují nebo sportují jen sporadicky, se systematicky objevuje, zejména v MO Pardubice II, IV a V, zatímco vyšší podíl sportujících dětí byl zaznamenán v MO Pardubice VI a VII.

Zásadní roli ve sportovních aktivitách dětí sehrává rodinné prostředí. V obvodech s vyšším podílem nespportujících dětí je zároveň nižší podíl rodičů, kteří sami pravidelně sportují. Analýza napříč celým souborem potvrzuje, že děti z rodin bez pravidelně sportujících rodičů sportují přibližně dvakrát méně často než děti z aktivních rodin. Zjištění tak poukazuje na silný mezigenerační přenos sportovních návyků, který působí nezávisle na individuálních potřebách či sportovních preferencích dětí.

Pokud jde o vliv školního prostředí, ačkoliv výsledky naznačují existenci škol s vyšší kumulací dětí s nižší sportovní aktivitou, tento jev je spíše odrazem sociální struktury spádových oblastí než jako přímý důsledek působení školy. Celkově lze konstatovat, že mezi hlavní příčiny nespportování dětí patří místně podmíněných sociální vzorce a rodinné sportovní zázemí.

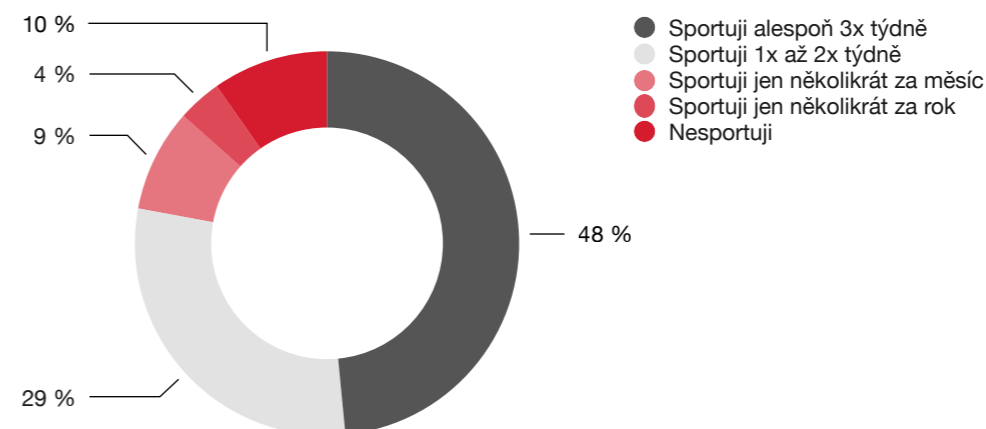
Také členství dětí ve sportovních spolcích v Pardubicích je určováno především rodinným a sociálním kontextem. Děti, jejichž rodiče pravidelně sportují, jsou výrazně častěji členy sportovních spolků oproti dětem z rodin bez sportovních návyků.

Členství ve sportovních spolcích je tak spojeno nejen s tradicí sportu v rodině, ale také s ochotou rodiny přijmout časové nároky, požadavky klubu a dlouhodobý závazek související s organizovaným sportem, například s pravidelným cestováním na sportovní soutěže.

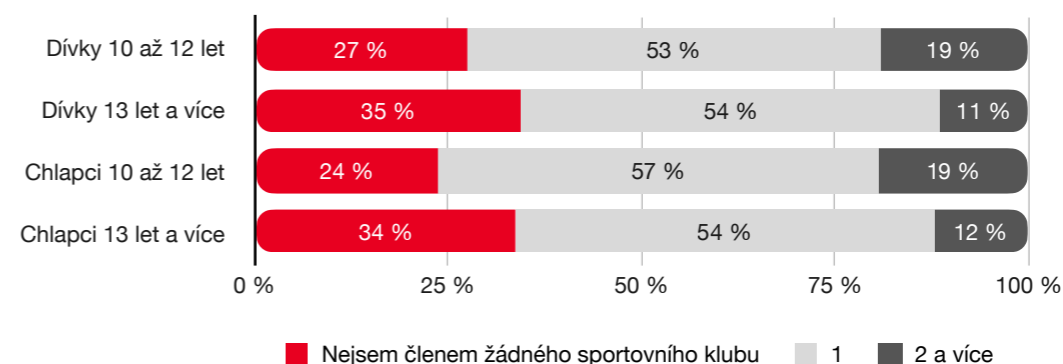
Významnou roli v případě členství představuje rovněž věk, zatímco u mladších kategorií dětí je vstup do sportovních spolků přirozeně iniciován rodiči, u starších dětí dochází k selekci, kdy část chlapců a dívek pokračuje ve sportování v klubech, část ostatních pravidelně sportujících začíná preferovat neformální a flexibilní formy pohybu mimo klubovou strukturu (Graf 2.4).

Organizovaný sport chlapců a dívek na základních školách tak představuje formu sportovní účasti, která je podmíněna především rodinným zázemím a později hodnotovým nastavením. Pravidelné sportovní aktivity mimo spolky reflektují potřebu autonomie, flexibility, ale také nižší míru závazku rodin ve vztahu k aktivitám dítěte.

Graf 2.3 Frekvence sportovních aktivit chlapců a dívek na základních školách

Graf 2.4 Členství pravidelně sportujících ve sportovních klubech

V návaznosti na výše uvedené poznatky jsme se dále podrobněji zaměřili na frekvenci sportovních aktivit chlapců a dívek, obě kategorie jsme rozdělili podle věku do 12 let a od 13 let. Cílem analýzy bylo zachytit vývoj vztahu chlapců a dívek ke sportu s rostoucím věkem. Výsledky jednoznačně potvrzují, že především v kategorii dívek dochází s rostoucím věkem k postupnému navýšení podílu nesportujících nebo sportujících jen nepravidelně.

V případě mladších dívek do 12 let vůbec nesportuje nebo sportuje nepravidelně 107 dívek z celkového počtu 624 respondentek, u starších dívek se již jedná o 160 dívek z 594, které nesportují nebo sportují pouze nepravidelně. Nejvyšší podíl nesportujících tak byl zaznamenán právě u starších dívek, zároveň jde o kategorii, kde je nejvyšší podíl respondentek, které sportují jen nepravidelně.

V kategorii mladších chlapců do 12 let vůbec nesportuje nebo sportuje nepravidelně celkem 114 jedinců z 553 respondentů, což jsou obdobné výsledky jako ve stejné věkové kategorii dívek. Ve srovnání s dívkami však u starších u chlapců na základních školách nedochází k nárůstu nesportujících, naopak se mírně zvyšuje podíl chlapců, kteří sportují dokonce častěji.

Charakter pravidelných sportovních aktivit chlapců a dívek

Analýza výsledků pravidelně sportujících žáků a žákyň základních škol ukazuje, že členství ve sportovních spolcích se s rostoucím věkem snižuje, a to u chlapců i dívek (viz výše), nicméně frekvence sportovní aktivity zůstává s rostoucím věkem na ZŠ zachována, u chlapců je dokonce mírně vyšší.

i

Poznámky

Nečlenové sportovních klubů nemusejí nutně sportovat pouze neorganizovaně, alternativou sportování v klubu jsou pro část dětí sportovní kroužky, především na základních školách nebo v rámci DDM.

Drtivá většina chlapců a dívek je členem sportovního klubu přímo v Pardubicích, členové klubů v okolních ocích a městech představují na základních školách pouze jednotky případů, dojíždění na základní školu v Pardubicích tak je velmi často spojené s členstvím dítěte v pardubickém klubu.

U dětí do 12 let je pravidelné sportování ve většině případů spojeno s členstvím ve sportovním spolku. Tento vzorec je patrný jak u chlapců, tak u dívek, přičemž chlapci jsou v této věkové kategorii členy sportovních spolků častěji než dívky. Organizovaný sport představuje dominantní formu pravidelné pohybové aktivity.

V kategorii od 13 let dochází u pravidelně sportujících k poklesu podílu členů u obou pohlaví. Postupně se tak zvyšuje podíl dětí, které sportují pravidelně mimo struktury sportovních organizací. Pravidelné sportování se tak s věkem u části dětí odděluje od organizovaného sportu, tento jev je patrný u chlapců i dívek.

Data naznačují, že významnou doplňkovou formu sportovní účasti představují sportovní kroužky, jejich role se liší podle věku a pohlaví. U dětí do 12 let je účast ve sportovních kroužcích relativně obvyklá, často se překrývá s členstvím ve sportovních klubech, znovu to platí pro kategorie chlapců i dívek.

V kategorii od 13 let se sportovní kroužky již objevují častěji jako alternativa k sportovním klubům, zejména u dětí, které sportují pravidelně, ale nejsou členy žádného spolku. Tento posun je ještě výraznější u dívek, u nichž je podíl pravidelně sportujících členek kroužků vyšší než u chlapců.

Celkově lze konstatovat, že zatímco u mladších dětí sportovní kroužky spíše doplňují organizovaný sport v klubu, u starších dětí – především dívek – se kroužky častěji uplatňují jako samostatná forma pravidelné sportovní aktivity. Sportovní kroužky tak mají potenciál nabídnout další formu sportovních aktivit pro děti, které z nejrůznějších důvodů nechtějí dále sportovat v klubech, nebo k tomu nemají odpovídající rodinné zázemí.

•

Shrnutí

Téměř 500 dětí na základních školách nesportuje nebo sportuje jen nepravidelně. Zatímco u chlapců zůstává s rostoucím věkem podíl pravidelně sportujících stejný, nebo se dokonce mírně zvyšuje, u dívek se od 13. snižuje podíl pravidelně sportujících o 10 %. Důležitou součástí sportovní nabídky představují pro děti na základních školách sportovní kroužky, zejména u dívek představují s rostoucím věkem častou alternativu pravidelných sportovních aktivit. Chlapci s rostoucím věkem preferují především neorganizované aktivity mimo sportovní kluby a kroužky.

Výsledky analýzy ukazují, že členství dětí ve sportovních klubech a sportovních kroužcích v Pardubicích je výsledkem kombinace rodinného zázemí, věku dítěte, pohlaví a sociálního kontextu bydliště, přičemž různé formy organizovaného sportu plní odlišné funkce z hlediska potřeb dětí.

Sportovní kluby jsou výrazně častěji navštěvovány dětmi z rodin, kde rodiče sami pravidelně sportují, jsou spojeny s přijetím strukturovaného, dlouhodobého a často soutěžně orientovaného pojetí sportu. Naproti tomu sportovní kroužky vykazují nižší vazbu na sportovní tradici v rodinách a častěji tak zahrnují děti z rodin bez pravidelných sportovních návyků, čímž plní významnou inkluzivní roli pro děti, které nejsou motivovány rodinným prostředím ke sportovním aktivitám.

Věkové hledisko patří mezi nejvýznamnější determinanty sportovní participace. U dětí do 12 let je dominantní formou pravidelné pohybové aktivity organizovaný sport a členství ve sportovních klubech je převážně iniciováno rodiči, zatímco sportovní kroužky fungují zejména jako doplněk.

U dětí od 13 let se podíl členů ve sportovních klubech snižuje a roste podíl dětí, které sportují pravidelně mimo klubové struktury, přičemž sportovní kroužky se v této věkové skupině častěji uplatňují jako alternativa ke klubovému sportu.

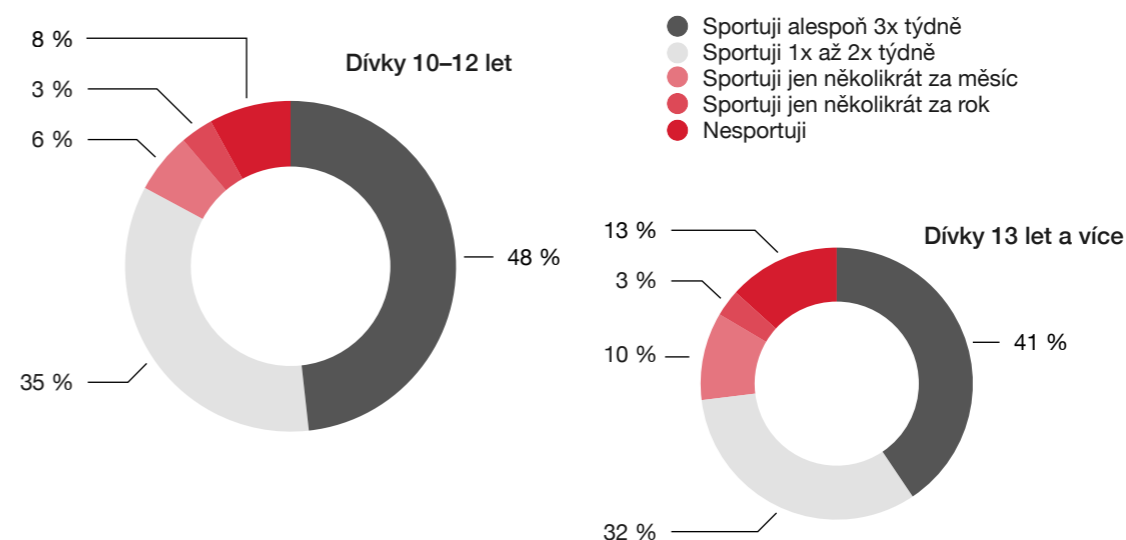
Rozdíly se projevují také z hlediska pohlaví. U dívek je s rostoucím věkem patrnější odklon od sportovních klubů při zachování pravidelné sportovní aktivity, zatímco u chlapců zůstává vazba mezi pravidelným sportováním a členstvím ve sportovním klubu silnější, byť i zde dochází k určité diferenciaci sportovních drah. Část chlapců přechází do sportovního kroužku, jiní se zaměřují na neorganizované aktivity, velmi často neformálního charakteru.

Prostorové rozdíly mezi městskými obvody odrážejí především sociální skladbu spádových oblastí, nikoli místní faktory, obvody s vyšším podílem sportovně aktivních rodin vykazují také vyšší míru klubového členství dětí.

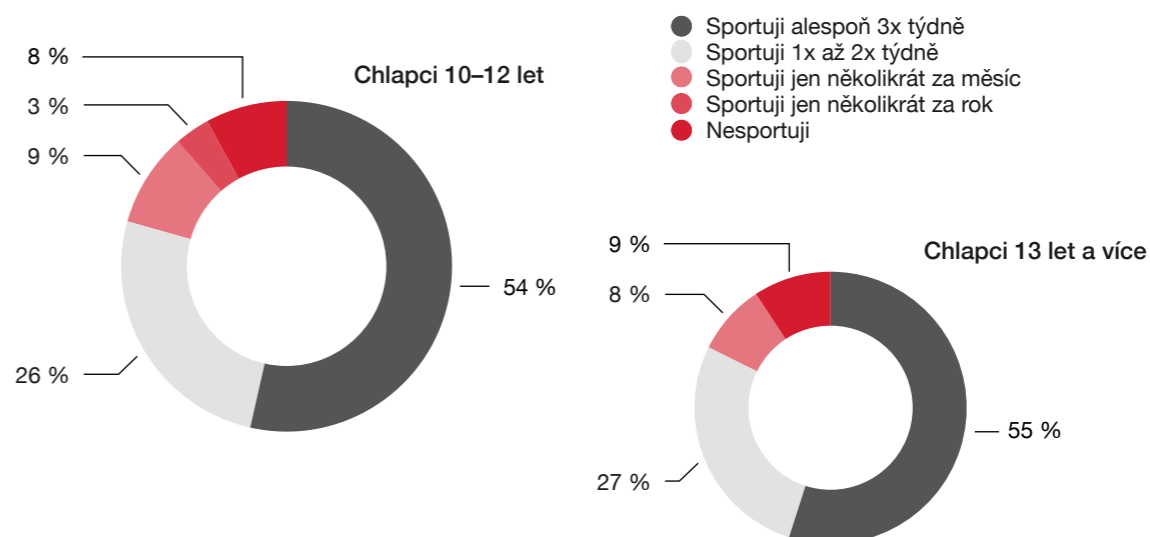
Role škol se v datech neprojevuje jako primární determinant účasti ve sportovních spolcích, avšak školy hrají důležitou roli v nabídce sportovních kroužků a v udržení sportovní aktivity u dětí, které nejsou z různých důvodů zapojeny do klubového sportu.

Celkově data ukazují, že sportovní kluby a sportovní kroužky je vhodné chápat jako komplementární součásti celého prostředí sportovní účasti dětí a mládeže, které umožňují různorodé cesty ke sportu v průběhu dětství a dospívání v závislosti na rodinném zázemí, věku a individuálních preferencích dětí.

Graf 2.5 Vývoj frekvence sportovních aktivit dívek na základních školách

Graf 2.6 Vývoj frekvence sportovních aktivit chlapců na základních školách

Sportovní aktivity nečlenů sportovních organizací

U mladší kategorie nečlenů sportovních klubů je sportovní aktivita výrazně pestrá. Mezi chlapci dominují tradiční míčové hry, především fotbal, florbal a basketbal, často v kombinaci s jízdou na kole a během. Výrazně je v Pardubicích zastoupeno také plavání, stolní tenis, hokejbal a atletika. Vedle klasických sportů se objevují i méně obvyklé aktivity, jedná se především o neformální sporty, především skateboarding, jízdu na koloběžce, parkour, lezení či trampolíny.

Mladší dívky (nečlenky) mají odlišnou strukturu sportů. Nejčastěji se objevuje tanec, gymnastika, běh, cyklistika a plavání, často kombinované s kolektivními hrami. Z míčových sportů jsou zastoupeny zejména volejbal, basketbal a florbal. Mezi nejpopulárnější individuální aktivity dívek patří bruslení, aerobic, jóga, lezení, trampolíny a street dance, což naznačuje širší spektrum pohybových forem u dívek.

V případě starších kategorií dochází ke zřetelnému posunu směrem k individuálním a kondičním formám sportování. U chlapců se vedle míčových her (fotbal, basketbal, florbal) výrazně zvyšuje podíl fitness, posilování, workoutu a běhu. Časté jsou také cyklistika, parkour, skateboarding, koloběžka, lezení a bojové sporty.

U starších dívek dominuje běh, fitness, posilování, tanec (street dance a moderní styly) a cvičení zaměřená na kondici a zdraví. Silné zastoupení mají také jóga, pilates, kruhové tréninky, workout, cyklistika a plavání. Z míčových sportů přetrvává volejbal, badminton a basketbal. Mezi méně obvyklé opakovaně zmiňované aktivity patří inline bruslení, paddleboard, lezení, jumping, kalistenika či funkční trénink, což odpovídá trendům v pohybových aktivitách dospívajících dívek.

i

Poznámky

Chlapci a dívky měli možnost zvolit maximálně tři sporty, kterým se věnují pravidelně nebo v průběhu sezony (především v případě zimních sportů). Respondenti vybírali z výčtu více než dvou desítek sportů, zároveň však měli možnost uvést další aktivity, které v nabídce sportů nebyly.

Zvlášť jsme rozdělili sportovní aktivity členů a nečlenů sportovních klubů, abychom lépe popsali preferenci různých skupin chlapců a dívek.

Sportovní aktivity členů sportovních organizací

V případě mladších členů sportovních klubů je sportovní aktivita soustředěná kolem jednoho hlavního sportu, který odpovídá klubové specializaci. U chlapců dominují jednoznačně fotbal, následuje florbal, lední hokej, hokejbal, basketbal a atletika, často doplněné o plavání a běh jako součást kondiční přípravy. V menší míře se objevují také tenis, stolní tenis, karate, judo a další bojové sporty, které mají již v tomto věku v Pardubicích stabilní klubové zázemí.

Dívky ve věku 10 až 12 let preferují zejména tanec, gymnastiku, atletiku, plavání a volejbal, často doplněné během a cyklistikou. Oproti nečlenkám je u členek klubů výraznější zastoupení technicky náročnějších sportů (gymnastika, atletické disciplíny). Relativně vysoké zastoupení v porovnání se staršími kategoriemi mají u mladších dívek kolektivní sporty, zejména volejbal, fotbal a basketbal.

Mezi staršími chlapci jednoznačně dominuje fotbal, následuje florbal, basketbal, lední hokej, atletika a bojové sporty (box, kickbox), přičemž se výrazně zvyšuje podíl kondičních aktivit vázaných na trénink (běh, posilování, workout). Přítomny jsou i další individuální sporty, například veslování, triatlon nebo orientační běh.

U dívek od 13 let přetrvává velmi silná preference tance, volejbalu, gymnastiky a atletiky, doplněná o fitness a kondiční trénink jako součást přípravy. Oproti nečlenkám lze u této skupiny dívek pozorovat menší výskyt rekreačních aktivit a vyšší podíl systematicky provozovaných sportů s pravidelným tréninkem, včetně méně tradičních disciplín, jako je například sportovní aerobik, cheerleading nebo moderní gymnastika.

•

Shrnutí

Mezi nečleny sportovních klubů patří k nejpopulárnějším aktivitám běh a cyklistika. U mladších kategorií chlapců mají výrazné zastoupení také kolektivní sporty, v případě dívek se jedná především o individuální aktivity. S rostoucím věkem dochází u výrazné části u chlapců a dívek k nárůstu preference individuálních aktivit provozovaných neorganizovaně, ačkoliv u chlapců přetrvává vysoká popularita tradičních pardubických kolektivních sportů. Po 13. roku se napříč členstvím a pohlavím výrazně zvyšuje popularita fitness aktivit a posilování, včetně vysoké popularity workoutových hřišť.

Tabulka 2.1 Sportovní aktivity sportujících nečlenů sportovních spolků

Sport	Počet chlapců do 12 let	Sport	Počet chlapců od 13 let
Fotbal	45	Běh	55
Běh	29	Fotbal	47
Cyklistika	28	Cyklistika	44
Florbal	22	Workout	43
Basketbal	15	Fitness / posilování	37
Plavání	11	Basketbal	29
Box	9	Florbal	25
Atletika	9	Plavání	19
Workout	9	Box	18
Stolní tenis	8	Stolní tenis	16

Tabulka 2.2 Sportovní aktivity sportujících členů sportovních spolků

Sport	Počet chlapců do 12 let	Sport	Počet chlapců od 13 let
Fotbal	182	Fotbal	141
Florbal	79	Běh	92
Běh	61	Florbal	70
Cyklistika	52	Fitness, posilování	55
Basketbal	43	Basketbal	53
Plavání	38	Workout	53
Lední hokej	33	Cyklistika	49
Hokejbal	28	Box	42
Atletika	22	Lední hokej	33
Tenis	21	Kickbox	33

Tabulka 2.3 Sportovní aktivity sportujících nečlenek sportovních spolků

Sport	Počet dívek do 12 let	Sport	Počet dívek od 13 let
Běh	55	Běh	54
Tanec	45	Tanec	43
Cyklistika	37	Fitness / posilování	42
Gymnastika	28	Workout	41
Plavání	24	Cyklistika	27
Atletika	21	Volejbal	23
Volejbal	19	Jezdectví	20
Florbal	17	Plavání	18
Jóga	16	Badminton	18
Stolní tenis	14	Atletika	11

Tabulka 2.4 Sportovní aktivity sportujících členek sportovních spolků

Sport	Počet dívek do 12 let	Sport	Počet dívek od 13 let
Tanec	170	Tanec	111
Běh	128	Běh	90
Gymnastika	100	Fitness, posilování	60
Atletika	70	Volejbal	58
Plavání	65	Cyklistika	52
Cyklistika	61	Workout	48
Volejbal	50	Gymnastika	38
Fotbal	33	Plavání	36
Fitness, posilování	32	Atletika	35
Basketbal	29	Badminton	21

Bariéry pravidelné sportovní a pohybové aktivity žáků ZŠ

Analýza překážek pravidelného sportování byla zaměřena primárně na skupinu dětí, které nesportují vůbec nebo sportují pouze nepravidelně. Tato skupina chlapců a dívek je klíčovým segmentem z hlediska tvorby strategie, je třeba hledat efektivní přístupy k jejich zapojení do sportu, neboť právě tato cílová skupina představuje zvýšené riziko pohybové neaktivity v dospělosti.

Napříč všemi sledovanými skupinami se jako nejvýznamnější bariéry neukazují faktory materiální či infrastrukturní (nedostatek sportovišť), ale především *měkké* překážky, především bariéry časové, motivační a sociální.

Nedostatek času patří k nejčastěji uváděným překážkám nesportujících dětí, přičemž jeho význam s věkem narůstá. Zatímco u mladších dětí je časová bariéra spíše výjimečná, u dětí ve věku 13–15 let se stává dominantním faktorem, který souvisí mimo jiné s rostoucím vytížením při studiu, širší nabídkou volnočasových aktivit (digitální zábava) a změnou volnočasových priorit, což dostává část dětí mimo organizovaný sport a pravidelný pohyb.

Významnou roli představují také motivační bariéry. Část respondentů uváděla nedostatečnou motivaci nebo nezáměr o sport jako takový, včetně nezáměru o soutěžení. Tyto odpovědi se častěji objevují u starších dětí, což naznačuje postupné oslabování vnitřní motivace k soutěžnímu sportu v období adolescence.

Z hlediska pohlaví nejsou rozdíly významné, avšak u dívek se motivační bariéry častěji kombinují se zdravotními obtížemi nebo obavami spojenými s nedostatečným výkonem či tělesným sebepojetím. Individuální rozhovory potvrdily změnu preferencí u dívek, výrazná část preferuje sportovní aktivity bez tlaku na výkon.

i

Poznámky

Respondenti měli možnost uvést z nabízených variant více překážek, které subjektivně vnímají jako bariéru sportování. Zároveň měli prostor formulovat důvody nedostatku sportovních aktivit vlastními slovy.

Sociální bariéry, prostřednictvím odpovědi „nemám s kým sportovat“, představují další faktor, který se objevuje napříč věkovými skupinami a pohlavím. Sportování je v tomto případě silně podmíněno existencí skupiny vrstevníků nebo sportovního partnera, se kterým by mohli sport provozovat.

Pozornost si zaslouží relativně častá odpověď „nic mi nebrání“, která se objevuje u části nesportujících dětí. Tato odpověď neznamená absenci bariér v objektivním smyslu, ale spíše signalizuje pasivitu dítěte. V kontextu výzkumu pohybové aktivity je tento jev interpretován jako projev chybějícího impulzu či nedostatečné podpory či motivace na straně rodiny.

Materiální bariéry, jako je nedostatek sportovišť nebo finanční náročnost sportu, se u dětí na základních školách objevují pouze okrajově. Samotná dostupnost infrastruktury tak není hlavním determinantem pravidelného sportování u dětí s nízkou pohybovou aktivitou. Tyto faktory však mohou hrát roli v rozvoji a udržení sportování u již aktivních dětí, ale nejsou příčinou změny chování u nesportujících.

Celkově lze konstatovat, že bariéry pravidelného sportování u dětí na základních školách mají převážně psychosociální charakter. Efektivní podpora pohybové aktivity proto nemůže být založena výhradně na budování sportovní infrastruktury, ale měla by zahrnovat také motivační, programová či komunitní opatření.

Kromě rodiny zde sehrávají klíčovou roli školy, rodiny a lokální aktéři, kteří mohou vytvářet příležitosti pro neformální, nesoutěžní a komunitně zaměřené formy pohybu, jež mohou být pro tuto skupinu dětí lépe přijatelné.

•

Shrnutí

Mezi hlavní příčiny nesportování nebo nepravidelných sportovních aktivit se řadí kromě absence sportovních aktivit u rodičů především časové, motivační a sociální faktory. S rostoucím věkem se zvyšuje podíl dětí, které uvádějí jako hlavní překážku pravidelného sportování nedostatek času. V případě dívek se zvyšuje podíl těch, které nejsou orientovány na výsledek či výkon. Z výsledků zároveň vyplývá, že nevyhovující sportovní infrastruktura nepatří v Pardubicích k hlavním příčinám neúčasti dětí ve sportu.

Analýza odpovědí dětí na základních školách a nižších stupních gymnázií, které uvedly, že bydlí v Pardubicích, ukazuje, že vnímání dostupnosti sportovních zařízení je nerovnoměrně rozloženo mezi jednotlivé městské obvody a souvisí se způsobem, jakým děti sportují.

Významná část dětí uvádí, že je se sportovními možnostmi v místě bydliště spokojena, což se nejčastěji objevuje u respondentů, kteří sportují pravidelně a současně žijí v obvodech s kombinací školních areálů, veřejných sportovišť a volně přístupných venkovních ploch. Spokojenost zde není dána jedním konkrétním zařízením, ale spíše možností volby a variability pohybu v docházkové vzdálenosti.

U dětí, které absenci sportovišť deklarují, se odpovědi soustředí na konkrétní typy zařízení, která jim v jejich obvodu chybí, a tyto požadavky se opakují v poměrně jasných vzorcích. Nejčastěji jde o venkovní hřiště pro míčové sporty – fotbal, basketbal, florbal a víceúčelové plochy, které děti vnímají jako klíčové pro spontánní sportování.

Relativně často se objevují také požadavky na skatepark, pumptrack, plochy pro koloběžky a BMX, které reflektují posun části dětí k akčním a neorganizovaným formám pohybu. U starších dětí se k tomu přidává silná poptávka po venkovních posilovnách.

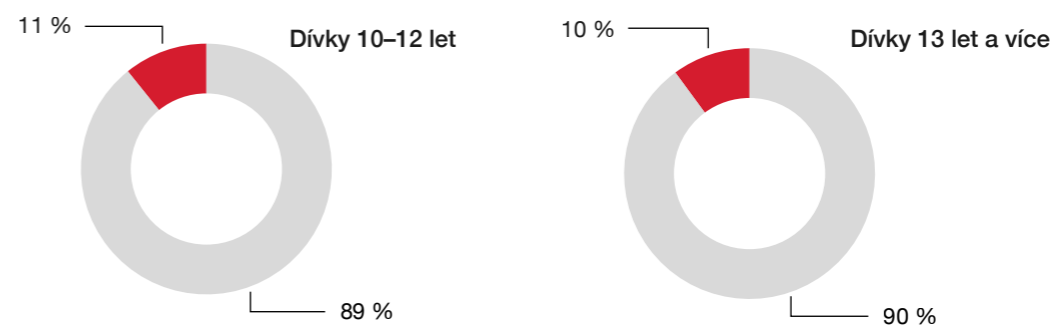
V odpovědích dívek se častěji objevují běžecké trasy, sportovní haly a tělocvičny, což souvisí s jejich preferencí kondičních a zdravotně orientovaných aktivit. Chlapci častěji akcentují venkovní plochy pro sportovní hry a alternativní sporty, rozdíl se však v řadě případů překrývají a ukazují spíše na různé formy využití veřejného prostoru než na zcela odlišné potřeby.

V městských obvodech, kde je možné kombinovat školní hřiště a veřejná sportoviště, děti častěji uvádějí spokojenost a zároveň zde nacházíme vyšší podíl pravidelně sportujících. Naopak v obvodech s menším počtem sportovišť se častěji objevuje také subjektivní absence.

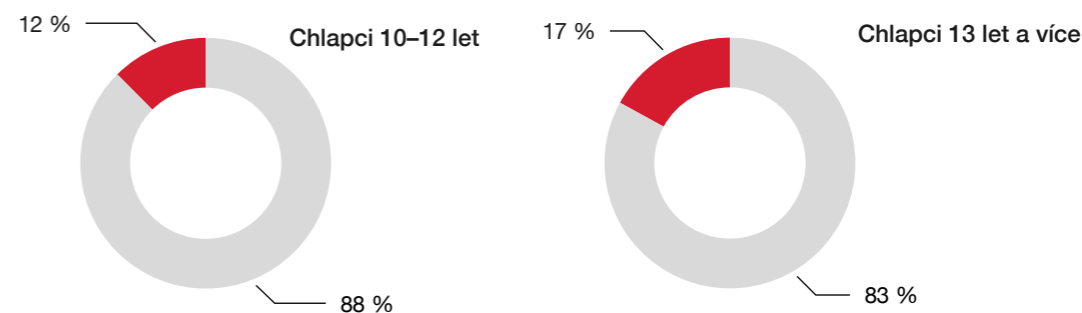
Při pohledu na rozložení odpovědí podle městských obvodů se ukazuje, že vyšší podíl nespokojených dětí se soustřeďuje zejména v obvodech II, IV a V. V těchto obvodech se opakují především požadavky na venkovní hřiště pro míčové sporty, volně přístupné plochy pro spontánní pohyb a zařízení pro individuální sportování (skatepark, workout, pumptrack).

Naopak v obvodech I, VI a VII je podíl spokojených respondentů výrazně vyšší a děti zde častěji uvádějí, že jim žádné sportoviště nechybí. Obvody III a VIII vykazují spíše smíšený obraz, kdy část dětí je spokojena, ale zároveň se zde objevují lokálně specifické požadavky na doplnění konkrétních zařízení.

Graf 2.7 Vnímání absence sportovního zařízení v místě bydliště u dívek

Graf 2.8 Vnímání absence sportovního zařízení v místě bydliště u chlapců

Tabulka 2.5 Požadavky na nová sportovní zařízení

Sportovní zařízení – dívky	Počet	Sportovní zařízení – chlapci	Počet
Hřiště pro další míčové sporty	31	Hřiště pro další míčové sporty	56
Běžecká dráha / trasy	13	Fotbalové hřiště	54
Sportovní hala / tělocvična	9	Skatepark / skate plocha	26
Fotbalové hřiště	8	Workout / venkovní posilovna	13
Workout / venkovní posilovna	8	Cyklistické prvky / pumptrack	7
Podmínky pro plavání	11	Tenis / badminton	3

Sportování dětí s rodiči

V rámci dotazníkového šetření jsme se ptali chlapců a dívek, zda sportují pravidelně s rodiči. Analýza se zaměřuje na žáky základních škol a nižších gymnázií, kteří sportují alespoň 1× týdně a sleduje, zda sportují pravidelně společně s rodiči. Data ukazují, že společné sportování s rodiči není běžné, týká se přibližně jedné třetiny až jedné pětiny dětí, přičemž se sportování s rodiči výrazně liší podle věku i pohlaví.

U dětí do 12 let sportuje pravidelně s rodiči 30,8 % chlapců a 36,4 % dívek. Společné aktivity mají v této věkové skupině poměrně pestrou strukturu. U chlapců se nejčastěji objevuje fotbal (28 %), dále běh (24 %), cyklistika (8 %), tenis (7 %) a lední hokej (6 %). U dívek do 12 let dominuje běh (39 %), následuje cyklistika (11 %), badminton (8 %), plaváním (7 %) a tenis (6 %). V obou skupinách se opakovaně objevují také sezónní sporty jako lyžování a kondiční aktivity typu fitness či posilování, i když s nižší četností.

Ve věkové skupině 13 let a více podíl dětí sportujících s rodiči klesá, zejména u chlapců. Společné sportování zde uvádí již jen 20,9 % chlapců a 30,4 % dívek. Struktura sportů se zároveň snižuje. U starších chlapců převažuje běh (23 %), fotbal (18 %), fitness/posilování (13 %) a cyklistika (12 %), doplněné o tenis a badminton. U starších dívek se společné sportování s rodiči soustřeďuje především na cyklistiku (26,0 %) a běh (23,3 %), dále na lyžování (12,3 %), turistiku (9,6 %), plavání (8,9 %) a tenis (8,2 %). Oproti mladším dětem je zde patrný menší počet sportů, které jsou s rodiči sdíleny.

Celkově data ukazují, že společné sportování s rodiči se s věkem omezuje na menší okruh aktivit, které jsou jednoduché, individuální a snadno realizovatelné. Zároveň je zřejmé, že dívky si společné sportování s rodiči udržují častěji než chlapci, a to i ve vyšším věku. Rodinné sportování tak zůstává významnou součástí sportovního chování části dětí, i když jeho podíl s přibývajícím věkem klesá.

Účast dětí na sportovních akcích

Součástí dotazníkového šetření bylo také zjišťování účasti dětí na sportovních akcích, zajímalo se nás, zda se děti účastní sportovních akcí aktivně, ale také jestli navštěvují sportovní akce v roli diváků.

Analýza ukazuje, že návštěvnost sportovních akcí v roli diváků není mezi dětmi samozřejmá. V případě kategorie dětí do 12 let navštěvuje divácké sportovní akce

přibližně polovina chlapců, u dívek stejné věkové skupiny je divácká účast nižší – sportovní akce navštěvuje 43 % dívek. Ve skupině 13 let a více je divácká účast mírně nižší: sportovní akce navštěvuje 45 % chlapců a 39 % dívek. Celkově je tedy patrné, že přibližně polovina chlapců a menší část dívek sportovní události sleduje přímo na místě, přičemž s rostoucím věkem účast mírně klesá.

Pokud se zaměříme na konkrétní sportovní akce, které děti navštěvují jako diváci, mezi chlapci jednoznačně dominuje fotbal, který se v odpovědích objevuje nejčastěji. S odstupem následuje lední hokej, dále se objevují také basketbal, florbal a hokejbal. V menší míře se v odpovědích objevují i další sporty, například tenis, motorsport nebo atletické závody, avšak jejich zastoupení je výrazně nižší než u hlavních týmových sportů.

U dívek je struktura diváckých sportů pestřejší, i když i zde patří mezi nejčastěji zmiňované sporty fotbal a lední hokej. Poměrně často se objevují také volejbal a basketbal, případně tanec či gymnastika. V menší míře se v odpovědích objevují také tenis, florbal nebo atletika. Celkově lze říci, že divácký zájem dětí se soustřeďuje především na nejviditelnější a mediálně sledované kolektivní sporty.

Aktivní účast dětí na sportovních akcích je výrazně nižší než divácká návštěvnost. Ve věkové skupině do 12 let se sportovní akce v roce 2025 aktivně účastnilo 31 % chlapců a 26 % dívek, ve skupině 13 let a více je účast ještě nižší – aktivní účast uvedlo 22 % chlapců a 21 % dívek. Celkově tedy platí, že aktivní účast na veřejných sportovních akcích se týká přibližně pětiny až třetiny dětí, přičemž s věkem podíl účastníků klesá.

Z hlediska konkrétních akcí se aktivní účast dětí soustřeďuje především do několika typů sportů. Nejčastěji děti zmiňují běžecké závody, atletické akce nebo školní závody. Velmi často se objevují také turnaje kolektivních sportů, zejména hokej, florbal a fotbal. Kromě těchto aktivit se v odpovědích objevuje i širší spektrum dalších sportů, například plavecké závody, basketbalové a volejbalové turnaje, orientační běh, cyklistické akce, tenisové nebo badmintonové turnaje.

V menší míře děti uvádějí také taneční soutěže, gymnastické závody nebo bruslařské akce. Celkově tedy aktivní účast dětí na sportovních akcích souvisí především se soutěžními a závodními formami sportu, které jsou často organizovány školami nebo sportovními kluby.

Připomínky dětí k rozvoji sportu v Pardubicích

Otevřené odpovědi poskytují vhled do toho, jak děti vnímají sportovní prostředí v Pardubicích nad rámec strukturovaných otázek. Připomínky se netýkají pouze absence či kvality sportovišť, ale odrážejí širší pohled na rozvoj sportu perspektivou dětí na základních školách:

Dostupnost a rovnoměrnost sportovní infrastruktury. Jedním z opakujících se témat je nerovnoměrná dostupnost sportovišť v různých částech města. Respondenti zmiňují, že sportovní zařízení jsou koncentrována v určitých lokalitách, zatímco v některých obvodech chybí sportovní zařízení v docházkové vzdálenosti.

Stav a údržba sportovišť. Druhou oblastí připomínek je technický stav a údržba existujících sportovišť. Respondenti upozorňují na poškozené herní prvky, zastaralé nebo nevyhovující povrchy, zanedbané okolí sportovišť nebo nedostatek základního vybavení (branky, koše, osvětlení). Zvláště u starších dětí se častěji objevuje kritický pohled na funkčnost a atraktivitu veřejného prostoru – nevyhovující sportoviště je vnímáno jako demotivující faktor.

Cena, dostupnost a otevřenost. Část respondentů zmiňuje finanční bariéry, a to ve vztahu k placeným sportovištím, nutnosti členství nebo vstupním poplatkům. Z těchto odpovědí vyplývá silná poptávka po bezplatných nebo cenově dostupných formách, které nejsou podmíněny registrací nebo klubovou příslušností. Zejména starší chlapci a dívky oceňují možnost sportovat svobodně, a neformálně.

Nedostatečná nabídka pro neorganizovaný a „alternativní“ sport. Respondenti často zmiňují sporty a aktivity, které stojí mimo tradiční klubovou strukturu – skateboarding, koloběžky, workout, parkour, rekreační běh či volné míčové hry. Tyto aktivity jsou vnímány jako přirozená součást současného životního stylu, avšak jejich prostorové zázemí je podle respondentů nedostatečné nebo nevyhovující.

Tabulka 2.6 Hodnocení kvality sportovišť základních škol

Název školy	Hodnocení dívek	Hodnocení chlapců
Benešovo náměstí 590	2,1	2,3
Bratraců Veverkových 866	2,3	2,3
Družstevní 305	2,3	2,1
Erno Košťála 870	2,3	2,2
Gorkého 867	2,4	3,2
Josefa Ressla 2258	2,4	2,3
Kotkova 1287	2,6	2,4
nábřeží Závodu míru 1951	2,3	1,9
npor. Eliáše 344	2,1	2,2
Pod Zahradami 317	2,0	2,5
Prodloužená 283	2,2	2,1
Staňkova 128	2,3	2,5
Školní 748	2,4	2,3
Štefánikova 448	2,6	2,4
Průměr	2,3	2,3

Tabulka 2.7 Hodnocení spokojenosti s výukou tělesné výchovy na základních školách

Název školy	Hodnocení dívek	Hodnocení chlapců
Benešovo náměstí 590	1,9	2,2
Bratraců Veverkových 866	2,3	2,5
Družstevní 305	2,2	2,1
Erno Košťála 870	2,3	2,1
Gorkého 867	2,4	2,6
Josefa Ressla 2258	2,3	2,4
Kotkova 1287	2,5	2,2
nábřeží Závodu míru 1951	2,2	1,7
npor. Eliáše 344	1,9	1,8
Pod Zahradami 317	1,4	2,2
Prodloužená 283	2,2	2,0
Staňkova 128	2,5	2,6
Školní 748	2,5	1,9
Štefánikova 448	2,4	2,2
Průměr	2,2	2,2

→ Sportovní aktivity středoškoláků

V rámci této kapitoly jsou prezentovány výsledky dotazníkového šetření zaměřeného na sportovní aktivity žáků a žákyň středních škol a gymnázií v Pardubicích. Obdobně jako v předchozí kapitole bylo cílem šetření popsat základní charakteristiky sportovních aktivit. Pro analýzu bylo použito celkem 507 vyplněných dotazníků, počet dívek (273) v porovnání s počtem chlapců (224) byl ve vzorku mírně vyšší.

Vzhledem k přirozené spádovosti středních škol uvedlo bydliště v Pardubicích 40 % respondentů, 22 % respondentů má bydliště v blízkém okolí, 38 % chlapců a dívek má bydliště relativně vzdálené (dojezdová doba více než 30 minut). Věková struktura respondentů byla rozdělena do dvou kategorií (15–17 let, 18 let a více), abychom znovu zachytili vývoj z hlediska frekvence sportování nebo členství ve sportovních spolcích.

Opět jsme primárně zjišťovali frekvenci sportovních aktivit chlapců a dívek nad rámec povinné tělesné výchovy. Ačkoliv také na úrovni středních škol převažuje podíl pravidelně sportujících (67 %), v porovnání se základními školami se zvyšuje podíl chlapců a dívek, kteří sportují pouze nepravidelně nebo nesportují vůbec. Zejména podíl chlapců a dívek sportujících nepravidelně je v porovnání s dětmi na základních školách vyšší o 11 %.

Tento trend je ještě intenzivnější u starších věkových kategorií středoškoláků, což potvrzuje postupný útlum sportovní aktivity nejen bezprostředně po přechodu chlapců a dívek na střední školu, ale především v dalším průběhu dopívání.

i

Poznámky

V porovnání se základními školami bylo zapojení středních škol a gymnázií nižší. Zřizovatelem středních škol a gymnázií je ve většině případů Pardubický kraj, město Pardubice tak nemá přímý vliv na vedení škol. Zpětná vazba od žáků středních škol a gymnázií je pro účely / Strategie důležitá, neboť se jedná o cílovou skupinu, kde dochází k výraznému poklesu sportovních aktivit. Nad rámec dotazníkového šetření jsme tak dále využili studentských parlamentů, od nichž jsme získali další podněty.

U žáků a žákyň pardubických středních škol a gymnázií, kteří sportují alespoň jednou týdně a mají bydliště v Pardubicích či blízkém okolí, je podíl členů sportovních klubů v porovnání se základními školami významně nižší. Více než polovina pravidelně sportujících dívek není členkou sportovního klubu, což vypovídá o relativně vysokém přesunu dívek k neorganizovaným aktivitám. S rostoucím věkem podíl těchto dívek dále narůstá.

V případě chlapců je podíl členů sportovních klubů v porovnání s dívkami významně vyšší a s rostoucím věkem naopak mírně narůstá, většina chlapců tak zůstává členem sportovních klubů i na střední škole.

Rozdíly mezi chlapci a dívkami naznačují odlišné preference ve formách sportování a může souviset s vyšší atraktivitou neformálních či individuálních forem pohybové aktivity u dívek v období adolescence. Výsledky zároveň potvrzují, že sportovní kluby v Pardubicích hrají klíčovou roli v udržení pravidelné sportovní aktivity výrazné části středoškolské mládeže, avšak jejich dosah není tak plošný jako na základních školách. Přechod na střední školu představuje zlomové období, ve kterém část mladých lidí opouští organizovaný sport.

Na rozdíl od žáků základních škol, u nichž je pravidelná sportovní aktivita ve většině případů pevně spojena s členstvím ve sportovním klubu, se u středoškoláků výrazněji prosazuje neformální a individuální sportování. / Strategie rozvoje sportu by proto neměla být založena výhradně na předpokladu, že klubový sport dokáže sám o sobě zajistit dlouhodobé zapojení mládeže, ale měla by reflektovat pluralitu sportovních trajektorií v období dospívání.

•

Shrnutí

Po přechodu na střední školu či gymnázium významně narůstá u chlapců i dívek podíl těch, kteří se sportují nevěnují pravidelně nebo nesportují vůbec, jedná se o téměř 1/3 středoškoláků. S rostoucím věkem se v průběhu studia dále zvyšuje podíl nesportujících nebo sportujících jen nepravidelně. Významně také klesá podíl sportujících ve sportovních klubech, v případě dívek je tento odliv ještě intenzivnější. Významně se mění preference, část dětí a mládeže preferuje nesoutěžní aktivity mimo prostředí sportovních klubů.

Členství středoškoláků ve sportovních klubech

S rostoucím věkem se mění také vztah dětí a mládeže ke sportovním klubům. V nejmladší věkové skupině středoškoláků je členství ve sportovních klubech relativně časté, avšak již zde lze pozorovat významnou skupinu pravidelně sportujících, kteří sportují mimo klubové struktury. Tento jev je výraznější u dívek než u chlapců. Ve věku od 17 let se podíl nečlenů sportovních klubů mezi pravidelně sportujícími dále zvyšuje.

V nejstarší věkové kategorii se rozdíly mezi chlapci a dívkami částečně stírají. Členství ve sportovních klubech zůstává typické především pro jedince s vysokou frekvencí sportování, zatímco u ostatních převažuje neklubová forma sportovní aktivity. Sportování v klubu se postupně stává doménou menší, stabilní skupiny dlouhodobě aktivních středoškoláků.

Struktura sportovních preferencí podle věku a pohlaví

U nejmladších středoškoláků je sportovní chování relativně pestré a stále do značné míry navazuje na zkušenosti ze základní školy. U chlapců v této věkové kategorii převažují tradiční týmové sporty a kondiční aktivity, zejména fotbal, florbal, běh a fitness. Tyto sporty jsou často realizovány v kombinaci s individuální kondiční přípravou.

U dívek ve věku 15–16 let se kromě běhu a fitness výrazně prosazují také tanec, gymnastika a workout. Sportovní aktivity dívek jsou již v této fázi častěji individualizované a méně soutěžně orientované než u chlapců, a to i v případech, kdy jsou dívky členkami sportovních klubů.

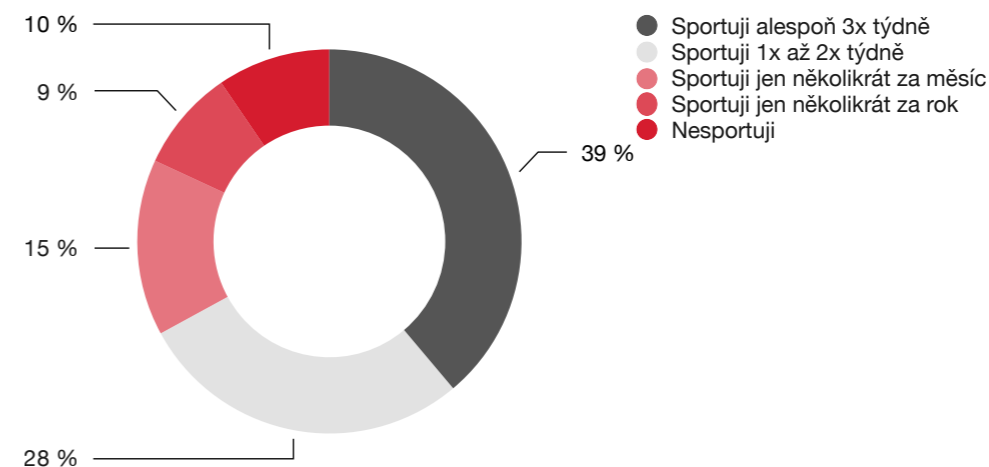
Od 17 let dochází k výraznější selekci sportovních aktivit. U chlapců se postupně vyhraňuje kombinace jednoho dominantního sportu (nejčastěji fotbal nebo florbal) a doplňkové kondiční přípravy v podobě běhu, fitness či workoutu. Část chlapců opouští týmové sporty, avšak nadále zůstává aktivní prostřednictvím individuálních forem pohybu.

U dívek je v této skupině patrný silnější odklon od tradičních klubových sportů. Výrazně roste význam individuálních a flexibilních aktivit, jako je běh, fitness, jóga nebo workout. Tanec si udržuje stabilní pozici, avšak i zde dochází u části dívek k přesunu z organizovaných forem do neformálního sportování.

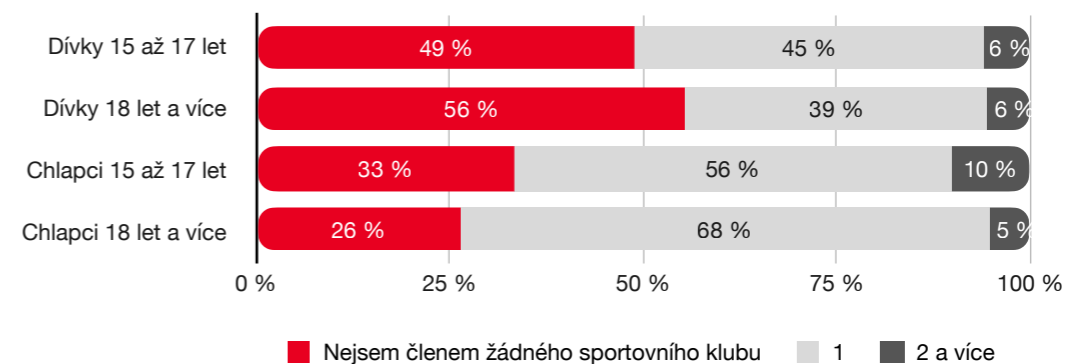
Tabulka 3.1 Sportovní aktivity sportujících nečlenek sportovních spolků

Pohlaví	15–17 let	18 let a více	Celkem
Chlapec	155	70	225
Dívka	212	60	273
Jiné	8	2	10
Celkem	375	132	507

Graf 3.1 Frekvence sportovních aktivit chlapců a dívek na SŠ a gymnáziích

Graf 3.2 Členství pravidelně sportujících středoškoláků ve sportovních spolcích

U nejstarších skupin středoškoláků je sportovní chování výrazně polarizované. U části mladých lidí dochází k udržení vysoké sportovní aktivity, avšak spektrum sportů se dále zužuje. U chlapců, kteří zůstávají aktivní, převažují fotbal, běh, fitness a kondiční formy pohybu, přičemž klubové prostředí zůstává typické pro menší skupinu dlouhodobě sportujících. Mezi nejstaršími dívkami dominují téměř výhradně individuální sporty – běh, fitness, jóga či workout. Týmové a soutěžní sporty se v této věkové kategorii objevují spíše výjimečně.

Interpretace změn ve vzorcích sportovních aktivit

Změny ve sportovní účasti, které se s rostoucím věkem objevují u středoškoláků lze chápat jako výsledek souběhu vývojových, institucionálních a sociálních faktorů. Období střední školy představuje klíčovou fází životní dráhy, v níž dochází k přehodnocování priorit, identity i způsobu trávení volného času, což se přirozeně promítá i do vztahu ke sportu.

Jedním z hlavních vysvětlení poklesu frekvence sportovní aktivity je narůstající zátěž spojená se studiem, zejména ve vyšších ročnících středních škol. Zvýšené nároky na přípravu do školy, tlak na studijní výsledky, přijímací zkoušky na vysoké školy či maturita vedou k omezení volného času a k posunu preferencí směrem k aktivitám, které jsou časově flexibilnější v porovnání s výkonnostním sportem.

Současně se v tomto období mění sociální struktura vrstevnických skupin. Zatímco u mladších adolescentů je sport často sdílenou kolektivní aktivitou, u starších středoškoláků se sociální vazby diverzifikují a sport ztrácí svou centrální roli v utváření identity. To se zvláště výrazně projevuje u dívek, u nichž dochází k dřívějšímu a rychlejšímu oslabení vazby na organizovaný sport.

Pro část středoškoláků, zejména těch, kteří neaspírují na vrcholový výkon, se tak klubové prostředí stává méně atraktivním nebo obtížně slučitelným s jejich životním stylem. Odchod z klubového sportu však neznamená automaticky odklon od pohybové aktivity.

Naopak, značná část mladých lidí si zachovává pravidelné sportování v neformálních či individuálních formách. Tento posun lze interpretovat jako adaptivní strategii, která umožňuje sladit sport s časovými a sociálními omezeními, nikoli jako rezignaci na aktivní životní styl.

Bariéry pravidelné sportovní a pohybové aktivity

Příčiny nespportování nebo nepravidelného sportování u středoškoláků mají převážně subjektivní charakter a souvisejí s vnitřní motivací, nedostatkem času a sociálním kontextem. Nejčastěji uváděnými bariérami jsou nedostatečná motivace, absence sportovního partnera a v případě dívek rovněž nedostatek času.

Z hlediska pohlaví se ukazují rozdílné vzorce sportování. U dívek dominují bariéry spojené s motivací, časovou zátěží a sociálním zázemím. Dívky častěji uvádějí, že nemají s kým sportovat nebo je pro ně obtížné skloubit sport s ostatními povinnostmi. U chlapců se jako nejčastější odpověď objevuje tvrzení, že jim nic nebrání, což naznačuje spíše absenci vnitřního impulzu než existenci konkrétní překážky.

Nespokojenost se stavem sportovních zařízení v místě bydliště se objevuje u malé části respondentů, rovněž absence sportovních zařízení byla uváděna minimálně, nicméně nejčastěji se jednalo o starší chlapce, kteří uváděli absenci sportovních zařízení relativně často.

Také v případě středoškoláků je důležitým faktorem sportování rodinné prostředí. Respondenti, jejichž rodiče sportují pravidelně, častěji vykazují vyšší míru sportovní aktivity. Naopak u nespportujících či nepravidelně sportujících středoškoláků se častěji objevuje absence sportování rodičů.

Absence sportovních zařízení v místě bydliště

Středoškoláci, kteří uvedli, že jim v místě bydliště chybí sportovní zařízení, jmenují konkrétní typy sportovišť, především ta, která umožňují neformální, individuální a celoročně dostupné sportování. Odpovědi se objevují častěji v okrajových městských obvodech, kde je nabídka sportovišť méně hustá a dostupnost zařízení vyžaduje dojíždění.

U chlapců se opakovaně objevují požadavky na kondiční a atletickou infrastrukturu, konkrétně *atletická hala*, atletický stadion, „fitness centrum a „workoutové hřiště“. Výrazně jsou zastoupena také street sportoviště, zejména další místa pro skateboard, BMX či koloběžky, přičemž respondenti často uvádějí konkrétní lokalitu, kde zařízení chybí.

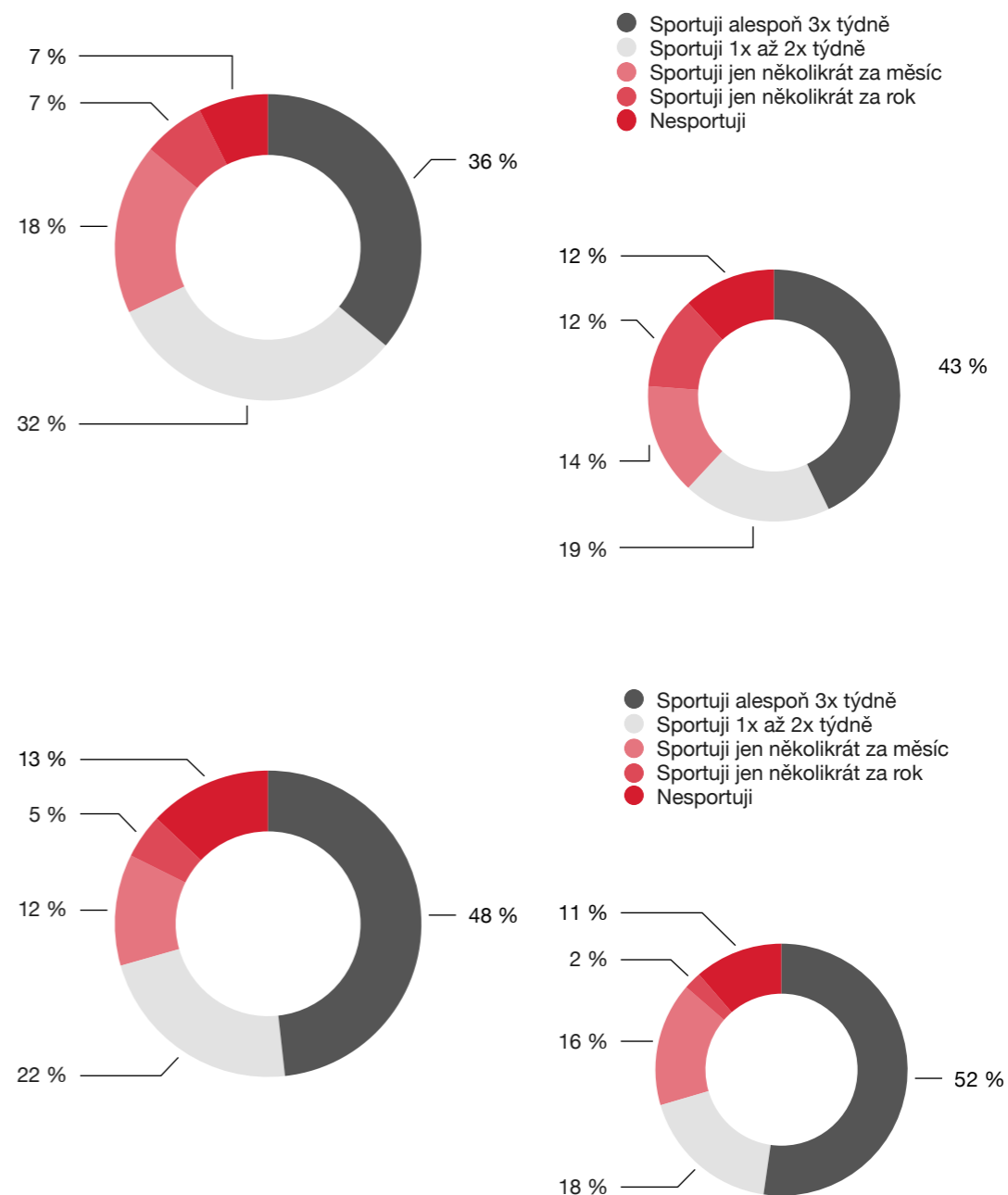
U dívek se objevují požadavky na vnitřní, bezpečné a multifunkční prostory, například „sportovní centrum, kde najdeme vybavení a hřiště pro většinu sportů v jedné budově“, dále „fitko“, „jump arena“ a „venkovní fitness“. Dívky rovněž zmiňují rekreační hřiště pro kolektivní sporty, zejména „hřiště na volejbal“, a v menší míře i specializovaná zařízení, například jízdárny pro koně.

Z územního hlediska odpovědi naznačují, že více požadavků na nová sportoviště je v obvodech vzdálenějších od centra (zejména IV–VIII), kde chybí více volně přístupných zařízení. V centrálních obvodech se připomínky objevují méně často a častěji se týkají kvality nebo kapacity stávajících sportovišť, nikoli jejich absence.

Volná vyjádření a návrhy chlapců a dívek k rozvoji sportu

U chlapců se ve volných odpovědích výrazně objevují požadavky na konkrétní sportovní infrastrukturu v exteriéru, zejména pro neformální sportování a komunitní využití. Opakovaně jsou zmiňovány lesní a parkové prostory, cyklostezky a místa pro skateboardy, BMX a workout.

U dívek se ve volných odpovědích objevují specifitější a cílenější návrhy, často orientované na individuální, zdravotní a estetické formy pohybu. Dívky častěji zmiňují konkrétní typy aktivit, které vnímají jako nedostatečně dostupné, jedná se především o fitness a multifunkční zařízení.

Sportovní aktivity dospělých

→ Výsledky kvótního dotazníkového šetření

Výsledky analýzy sportovních aktivit obyvatel Pardubic odrážejí dlouhodobé trendy, které lze pozorovat jak v České republice, tak v evropském prostředí. Především je patrný posun dospělých od tradičních organizovaných a klubových aktivit k individuálním a flexibilním formám pohybu, které lze přizpůsobit osobnímu časovému režimu, pracovním povinnostem a rodinnému životu.

Napříč věkovými kategoriemi se u mužů i žen mezi nejrozšířenějšími sportovními aktivitami objevují především běh, fitness aktivity, cyklistika a chůze. Tyto aktivity jsou relativně nenáročné na organizaci, nevyžadují pevný časový režim, členství ve sportovním klubu a lze je provozovat jak individuálně, tak neformálně ve veřejném prostoru. Tento vzorec odpovídá obecně popisovanému trendu, kdy sport již není výlučně doménou klubů či jiných sportovních organizací a stále více se přesouvá do každodenního životního stylu jednotlivců.

Rozdíly mezi muži a ženami v typických sportovních aktivitách zároveň odrážejí přetrvávající genderové vzorce ve sportu. Dospělí muži se častěji věnují kolektivním a výkonnostně orientovaným sportům, zejména v mladších věkových kategoriích, zatímco ženy preferují aktivity spojené s kondicí, zdravím a duševní pohodou, jako je běh, fitness, jóga či chůze. Tyto rozdíly však nejsou pouze specifikem Pardubic, ale odpovídají širším společenským vzorcům sportovní účasti.

i

Poznámky

Dotazníkové šetření bylo uskutečněno v průběhu první poloviny prosince 2025 na území všech městských obvodů Pardubic, přičemž záměrem bylo pokrýt obyvatele napříč věkovými kategoriemi, z hlediska hustoty osídlení města a získat tak reprezentativní vzorek obyvatel a charakterizovat sportovní aktivity dospělých obyvatel. Šetření mělo formu osobního dotazování realizovaného vyškolenými tazateli s využitím připravených formulářů. Celkem bylo předmětem analýzy 683 osob, vyšší zastoupení měly ženy (374 žen a 304 mužů).

S rostoucím věkem dospělých obyvatel Pardubic dochází u obou pohlaví k postupnému přesunu od výkonnostních a intenzivních aktivit k pohybu s nižší intenzitou, především k běhu, cyklistice a plavání, u nejstarších skupin obyvatel pak dominuje chůze. Tento trend reflektuje biologické změny spojené se stárnutím a rostoucí důraz na zdravotní a preventivní funkci pohybu. Sport se postupně stává nástrojem udržení mobility, soběstačnosti a kvality života. Roste význam bezpečného, dostupného a kvalitního veřejného prostoru, který umožňuje každodenní pohyb bez nutnosti složité organizace a nároků na dopravu.

Výsledky šetření potvrzují diskutovaný společenský fenomén, kdy podíl osob, které vůbec nesportují, s věkem významně narůstá. Tento jev nezpůsobují pouze zdravotní omezení, ale souvisí i s kumulací sociálních rolí, pracovního zatížení, péče o rodinu a postupným oslabováním sportovních návyků. U starších věkových skupin pak hrají významnou roli také obavy z úrazu, nejistota při pohybu a nedostatek vhodné infrastruktury pro pohybovou aktivitu.

Z hlediska sportovní vybavenosti je patrné, že význam sportovních zařízení se v průběhu života mění. Zatímco u mladších obyvatel hrají důležitou roli sportovní kluby, haly, dostupná hřiště a fitness centra, s přibývajícím věkem roste význam parků, cyklostezek a přírodních tras v okolí bydliště. Tento posun odpovídá současným urbanistickým trendům, které kladou důraz na podporu aktivního životního stylu prostřednictvím kvalitního veřejného prostoru v blízkosti bydliště.

•

Shrnutí

Z výsledků vyplývá, že přibližně pětina dospělých obyvatel Pardubic vůbec nesportuje nebo nevykonává pravidelné fyzické aktivity. V kontextu dalších měst ČR se jedná o relativně nízký podíl, který potvrzuje silnou pozici sportu v Pardubicích. S rostoucím věkem se zvyšuje podíl nesportujících, v případě žen je tento podíl vyšší než u mužů. Mezi hlavní příčiny nepravidelného sportování nebo absence sportovních aktivit patří především nedostatek času, zdravotní důvody a nedostatek motivace, který je často odrazem absence sportovních návyků v dětství či dospělosti.

Frekvence sportování ve vztahu k věku a pohlaví

Data ukazují, že nejvyšší frekvence sportování je typická především pro mladší věkové skupiny, zejména u mladších mužů. Tito respondenti častěji uvádějí sportování několikrát týdně a současně kombinují více různých aktivit. Sport je v této skupině především součástí životního stylu a identity.

S rostoucím věkem dochází k postupnému poklesu frekvence sportování, a to u obou pohlaví. Sport se stává méně pravidelným, méně intenzivním a často se redukuje na jednu dominantní aktivitu. Tento vývoj odpovídá životním trajektoriím, kdy se mění pracovní zatížení, rodinné povinnosti i zdravotní stav.

Ženy napříč věkovými kategoriemi vykazují v průměru nižší frekvenci sportování než muži. Nejde však o nižší zájem o sport či pohyb, ale spíše o odlišnou formu jeho realizace – ženy častěji sportují nepravidelně, flexibilně a mimo klubové prostředí. Přesto nejsou rozdíly mezi muži a ženami tak výrazné, jako je tomu v případě celorepublikových statistik.

Kdo sportuje málo a kdo nespportuje vůbec

Dospělí obyvatelé sportující nepravidelně a ti, kteří nespportují vůbec se koncentrují především ve středních a vyšších věkových kategoriích, častěji se jedná o ženy. U osob s nepravidelnou sportovní aktivitou je typické, že sport nedokáží pravidelně začlenit do svého denního režimu. Sport je nahrazován nárazovým pohybem, případně je odkládán na „vhodnější období“.

U osob, které nespportují vůbec, se nejedná pouze o otázku preference, ale o kombinaci strukturálních a individuálních bariér. Významná část těchto respondentů sice realizuje určitý každodenní pohyb (zejména chůzi), ale sportu se nevěnuje, neboť nikdy pravidelně nespportovali nebo z různých důvodů již nespportují.

Proč lidé nespportují nebo sportují nedostatečně

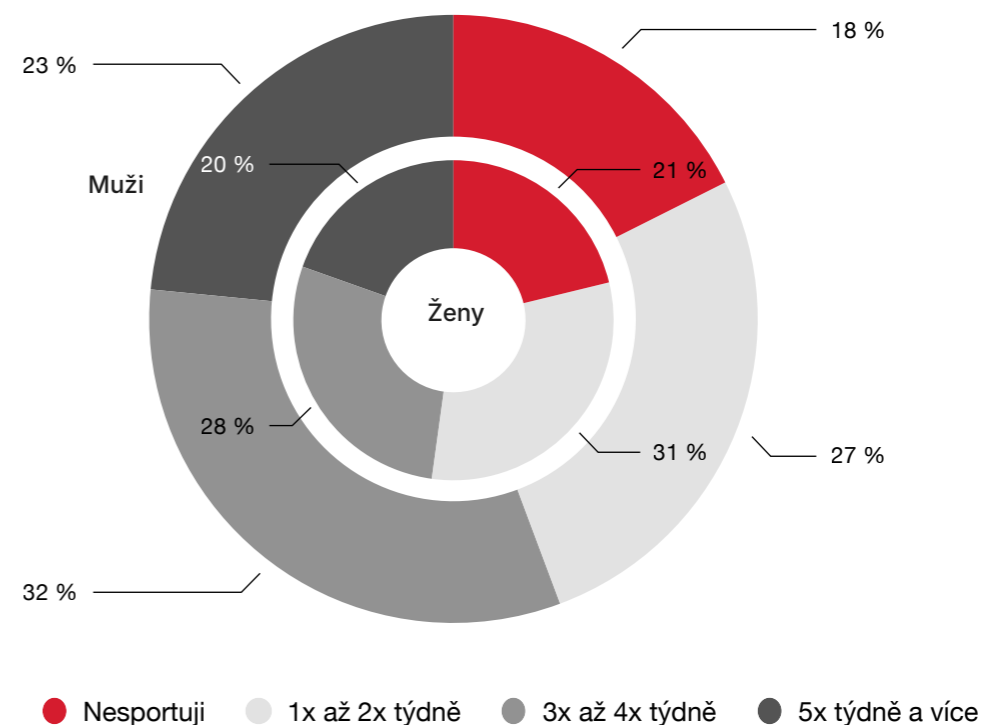
Důvody nízké sportovní aktivity nebo její absence se liší podle věku, avšak v datech se opakují tři základní typy bariér:

1) Časové a životní bariéry. Typické zejména pro osoby v produktivním věku. Sport je vytlačován prací, nedostatkem času, péčí o rodinu a únavou. Nejde o odmítání sportu, ale o jeho nízkou prioritu v kontextu dalších běžných činností.

2) Zdravotní bariéry. Dominantní u vyšších věkových kategorií. Sport je vnímán jako potenciálně rizikový nebo fyzicky náročný. Neaktivita zde často není volbou, ale důsledkem zdravotního stavu nebo subjektivních obav.

3) Motivační a zvykové bariéry. Přítomné napříč věkem, častěji u osob bez sportovní zkušenosti nebo bez sociální vazby na sport. Sport není součástí identity ani běžného režimu dne. Tyto bariéry se často kumulují, což vysvětluje, proč se část populace dlouhodobě nachází mimo pravidelný sportovní režim.

Graf 4.1 Frekvence sportovní aktivit dospělých mužů a žen

Tabulka 4.1 Složení vzorku respondentů podle městských obvodů

Městský obvod	Počet respondentů	Počet obyvatel	Podíl respondentů na vzorku	Podíl obyvatel na celkové populaci
MO I	77	20 928	11,3 %	23,4 %
MO II	216	18 064	31,6 %	20,2 %
MO III	134	15 275	19,6 %	17,0 %
MO IV	37	5 232	5,4 %	5,8 %
MO V	129	16 505	18,9 %	18,4 %
MO VI	40	6 383	5,9 %	7,1 %
MO VII	44	6 957	6,4 %	7,8 %
MO VIII	6	275	0,9 %	0,3 %
Celkem	683	89619	100 %	100 %

Základní charakteristiky sportovních aktivit podle pohlaví a věku

Muži a ženy od 18 do 30 let

Muži v nejmladší věkové kategorii vykazují nejvyšší frekvenci sportování ze všech sledovaných skupin. Časté je sportování několikrát týdně v kombinaci více aktivit. Mezi typické aktivity patří běh, fitness a posilovna, ale také kolektivní sporty jako fotbal, florbal či basketbal, které jsou často provozovány organizovaně v klubech. Sport je u mladších mužů výraznou součástí životního stylu a identity.

U žen ve věku 18–30 let je frekvence sportování rovněž relativně vysoká, ačkoliv v porovnání s muži je nižší. Mladší ženy nejčastěji sportují 1x až 3x týdně. Nejčastějšími aktivitami jsou běh, fitness, jóga a posilování, realizované převážně individuálně. Sport je častý, ale méně pevně zakotvený v pravidelném režimu jako je tomu ve stejné kategorii mužů.

Muži a ženy 31 až 40 let

Muži stále sportují poměrně často, avšak dochází k mírnému poklesu frekvence. Typické je sportování 1x až 2x týdně. Přetrvávají běh, cyklistika a fitness, kolektivní sporty (zejména fotbal, basketbal, florbal) se častěji přesouvají do rekreační formy. Sport zůstává důležitou součástí dne, ale více se přizpůsobuje pracovnímu a rodinnému životu. V této kategorii se rovněž objevují muži, kteří dříve nespotovali.

U žen ve věku 31 až 40 let je patrný výraznější pokles frekvence sportování. Aktivity jsou velmi často nepravidelné nebo nárazové. Nejčastějšími sporty jsou běh, fitness, jóga a chůze, realizované zejména podle časových možností. Sport zde velmi často ustupuje jiným povinnostem a ztrácí pravidelnost. Součástí této kategorie jsou rovněž ženy, které jsou stále členkami sportovních klubů, ale také ženy, které se dříve sportu nevěnovaly.

Muži a ženy 41 až 50 let

Muži ve středním věku sportují převážně 1x týdně nebo méně, přičemž sport má spíše udržovací a zdravotní charakter. Dominují běh, cyklistika a chůze, často provozované individuálně a venku. Pravidelný trénink ustupuje flexibilnímu pohybu bez pevného harmonogramu. Prosazují se individuální aktivity na úkor dříve provozovaných kolektivních sportů.

U žen ve věku 41–50 let je frekvence sportování spíše nízká. Časté je sporadické sportování nebo přechod k pohybu, který není vnímán jako sport (zejména chůze). Typické aktivity zahrnují kromě chůze také fitness a cvičení. Sport se zde stává spíše doplňkovou aktivitou, nikoliv pevnou součástí týdne.

Muži a ženy 51 až 60 let

Muži v této věkové kategorii sportují převážně nepravidelně, často méně než 1x týdně. Sport má výrazně zdravotní a preventivní funkci. Nejčastějšími aktivitami jsou cyklistika, chůze a běh, realizované především venku. Intenzita i frekvence jsou nižší než v předchozích věkových skupinách.

U žen ve věku 51–60 let je nízká frekvence sportování velmi častá. Významná část žen sportuje jen výjimečně nebo vůbec. Pokud k pohybu dochází, jde zejména o chůzi, lehké cvičení nebo fitness, často bez jasného režimu. Sport je zde silně ovlivněn zdravotním stavem a kondicí.

Muži a ženy 61 až 70 let

Muži vykazují výrazný pokles frekvence sportování, přičemž dominuje občasný pohyb. Nejčastějšími aktivitami jsou chůze, cyklistika a plavání, realizované podle zdravotních možností. Sport je méně častý, ale stále přítomný u části populace.

U žen v této věkové skupině je sportování méně časté. Typická je chůze a příležitostné cvičení nebo plavání. Frekvence je nízká a silně závislá na zdravotním stavu a pocitu bezpečí. Sport je často nahrazen běžným každodenním pohybem.

Muži a ženy 71 let a více

Muži v nejstarší věkové kategorii sportují jen výjimečně. Pokud k pohybu dochází, má podobu krátké chůze nebo velmi lehké aktivity, bez pravidelné frekvence. Sport zde ztrácí charakter volnočasové aktivity a je nahrazen základní mobilitou.

U nejstarších žen je frekvence sportování nejnižší ze všech skupin. Sportovní aktivita je velmi omezená a často zcela chybí. Pokud se objevuje, jde téměř výhradně o chůzi v okolí bydliště. Frekvence je nízká a výrazně ovlivněná zdravotními a bezpečnostními faktory.

Analýza sportovních aktivit obyvatel Pardubic ukazuje, že věk nepůsobí pouze jako proměnná, která rozděluje populaci na vymezené skupiny, ale představuje mechanismus postupné proměny vztahu ke sportu v průběhu života. Změny ve frekvenci sportování i ve volbě sportovních aktivit nejsou náhodné, ale odpovídají širším životním přechodům a strukturálním okolnostem.

V mladším věku sport plní především identitární a sociální funkci. Sportovní aktivita je součástí seberealizace, sociálních vazeb a volnočasového stylu. Nesportování se zde objevuje spíše jako výsledek individuálních preferencí než jako důsledek omezení. Věk zde nepůsobí omezujícím způsobem, ale naopak rozšiřuje spektrum možností sportovního zapojení.

S přechodem do středního věku se role sportu u významné části obyvatel proměňuje. Sport přestává být jednou z hlavních os každodenního života a stává se spíše kompenzační aktivitou, která musí konkurovat jiným povinnostem. Pokles frekvence sportování tak nelze interpretovat jako ztrátu zájmu o pohyb, ale jako důsledek proměny priorit. Věk zde funguje jako faktor, který mění časové možnosti a rytmus dne, nikoli nutně motivaci pro sport jako takový.

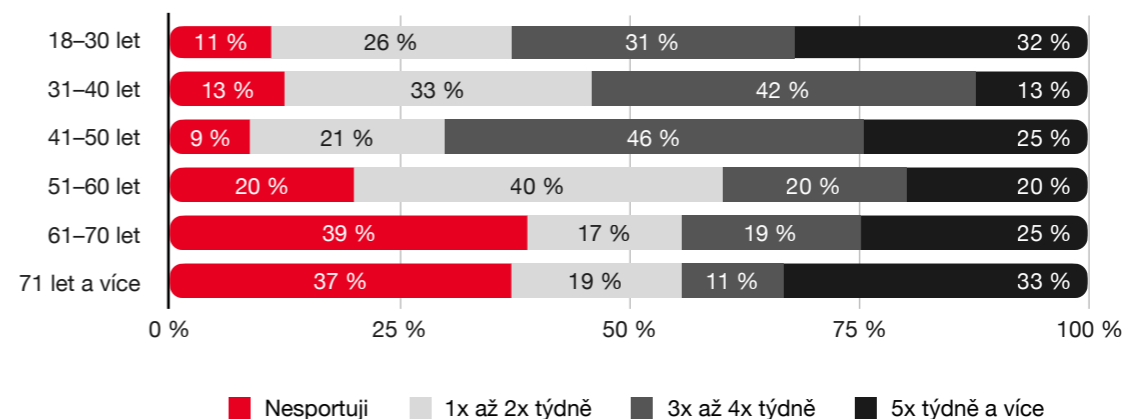
Ve vyšším věku se sportovní chování obyvatel dostává do další fáze transformace. Sport se postupně odpoutává od výkonu a začíná být vnímán především jako nástroj udržení funkčnosti a soběstačnosti. V této fázi se nesportování stává strukturálním jevem, který je úzce spojen se zdravotním stavem, obavami z rizika a nejistotou při pohybu. Věk zde již nepůsobí pouze nepřímo prostřednictvím životních okolností, ale přímo prostřednictvím fyzických limitů, které určují, jakým aktivitám se člověk bude věnovat.

Z hlediska příčin absence pravidelných sportovních aktivit je klíčové, jak se s věkem mění charakter subjektivních bariér. To, co je v mladším věku otázkou volby nebo motivace, se ve vyšším věku stává otázkou dostupnosti, bezpečnosti a zdravotní vhodnosti konkrétního sportu či aktivity. Nesportování tedy nelze chápat jako jednotný jev, ale jako výsledek různých mechanismů, které se v čase mění.

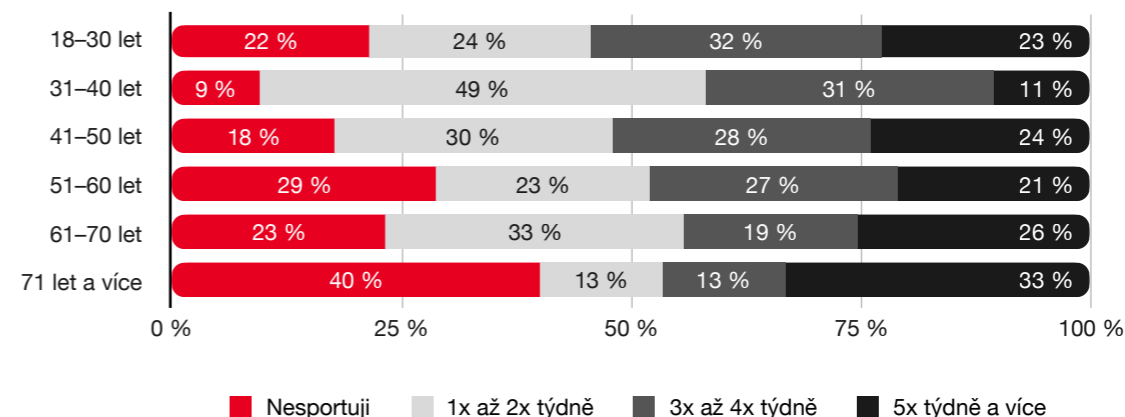
Územní rozdíly mezi pardubickými městskými obvody vstupují do tohoto procesu spíše jako kontext. Prostor s dobrou dostupností a kvalitním veřejným prostředím může negativní dopady stárnutí na sportovní aktivitu zmírňovat, zatímco méně přívětivé prostředí je může dále posilovat.

Z pohledu strategického plánování sportovní infrastruktury a sportovních aktivit je proto zásadní chápat sportovní chování jako dynamický proces v průběhu života, nikoli jako souhrn statických skupin. Podpora sportu by měla reagovat na přirozené životní přechody a zaměřit se na to, aby se sport v každé fázi života mohl proměňovat, nikoli zcela vytráčet.

Graf 4.2 Frekvence sportovních aktivit mužů podle věku

Graf 4.3 Sportovní aktivity sportujících nečlenek sportovních spolků

Tabulka 4.2 Sportovní aktivity dospělých obyvatel Pardubic

Věková kategorie	Muži – TOP 5 sportů	Ženy – TOP 6 sportů
18–30 let	běh, fotbal, fitness, cyklistika, basketbal	běh, fitness, jóga, posilovna, cvičení
31–40 let	běh, fotbal, cyklistika, fitness, basketbal	běh, fitness, jóga, cvičení, posilovna
41–50 let	běh, cyklistika, chůze, fitness, posilování	chůze, běh, fitness, cvičení, jóga
51–60 let	cyklistika, chůze, běh, fitness, plavání	chůze, cvičení, fitness, běh, jóga
61–70 let	chůze, cyklistika, běh, plavání, fitness	chůze, cvičení, plavání, jóga, fitness
71 let a více	chůze, cyklistika, plavání, cvičení, běh	cvičení, chůze, plavání, cyklistika, jóga

→ Výsledky šetření formou ankety

Výsledky šetření formou ankety oproti předchozím poznatkům jsou výrazně zkresleny tím, že se jej účastnili zejména obyvatelé, kteří mají ke sportu pozitivní vztah, proto jsme se více zaměřili především na hlavní charakteristiky sportovních aktivit a hodnocení současného stavu perspektivou těchto obyvatel.

Z hlediska pohlaví byl vzorek respondentů vyrovnaný, do ankety se zapojilo celkem 432 mužů a 434 žen, část respondentů pohlaví nevedla. Vyšší zastoupení měli obyvatelé ve středním věku. Nejpočetnější skupinou byly respondenti od 41 do 50 let, dále skupina 31 až 40 let a 18 až 30 let. Naopak relativně nízké zastoupení zaznamenali senioři.

Z hlediska městských obvodů je vzorek tvořen především respondenty z obvodů MO I, MO II, MO V a MO III, naopak velmi nízké zastoupení mají obvody MO IV, MO VI a zejména MO VIII, což je potřeba zohlednit při interpretaci výsledků na úrovni jednotlivých obvodů. Relativně vysoký podíl respondentů také uvedl, že bydlí v blízkém okolí Pardubic – tito obyvatelé jsou nicméně velmi často členy pardubických klubů nebo využívají pardubická sportoviště.

Z hlediska frekvence sportování bylo zastoupení nespportujících obyvatel jen v řádu jednotek, v případě žen se však objevuje relativně vysoký podíl respondentek, které sportují jen nepravidelně (několikrát za měsíc), což odpovídá vývoji, který lze pozorovat již na základních a především na středních školách. Zatímco se sportu alespoň 3x týdně věnuje celkem 58 % dospělých mužů, v případě žen je to pouze 41 % dospělých žen.

i

Poznámky

Dotazník byl umístěn na webové stránky města, profil na Facebooku a Instagramu. Informace o dotazníkovém šetření společně s odkazem a QR kódem byla zároveň součástí vydání Radničního zpravodaje. Anketa probíhala v listopadu 2025 po dobu 3 týdnů. Celkem se do ankety zapojilo 904 respondentů.

Obyvatelé měli možnost rovněž volných vyjádření, poznatkům z těchto odpovědí se věnujeme na dalších stranách.

Dále jsme se pokusili charakterizovat, jaký podíl dospělých v jednotlivých věkových kategoriích je členem sportovního klubu a jaký podíl dospělých obyvatel Pardubic naopak sportuje pouze mimo prostředí sportovních klubů.

V případě mužů je zřejmé, že sportovní kluby sehrávají velmi výraznou roli napříč věkovými kategoriemi, ačkoliv je třeba přihlídnout k relativně nízkému počtu respondentů u nejstarších skupin. U pardubických mužů napříč věkovými kategoriemi tak platí, že pokud muž pravidelně sportuje, je velmi pravděpodobné, že je zároveň členem sportovního klubu. U nejmladší kategorie do 30 let je podíl členů dokonce na úrovni 83 %, pouze v případě mužů od 51 do 60 let je podíl členů nižší než 50 %.

Výrazně odlišná je oproti mužům struktura členství u žen, kde již v nejmladších kategoriích převažují ženy, které sice pravidelně sportují, ale nejsou členkami sportovních klubů. Ačkoliv je oproti mužům podíl žen ve sportovních klubech výrazně nižší, přesto lze v českém kontextu hovořit o nadprůměrných hodnotách ve srovnání s jinými českými městy.

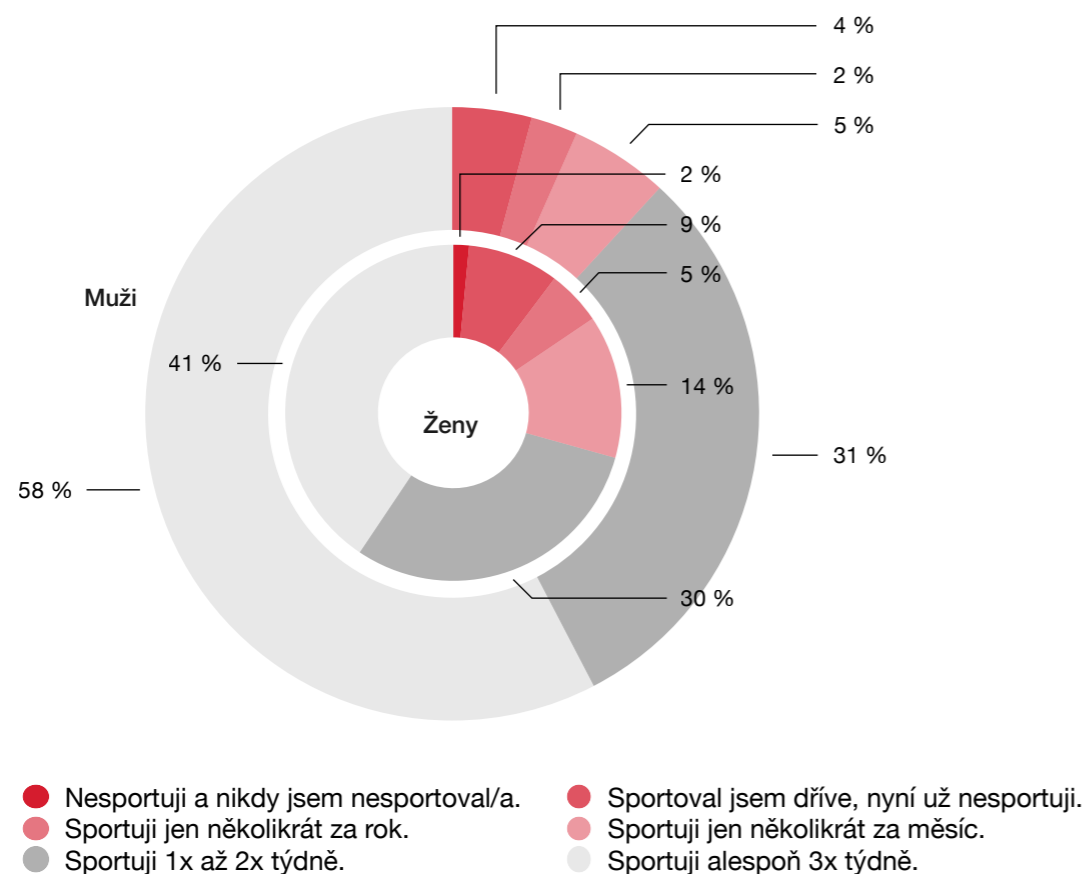
Zajímavé je zjištění, že vyšší podíl členek lze pozorovat v kategoriích žen od 61 let a od 71 let. Jedná se nejen o ženy, které jsou členkami klubu dlouhodobě, ale rovněž ženy, které se začlenily do klubu později, což odpovídá současným poznatkům, kdy se řada sportovních klubů (typicky hlavně Sokol či ASPV) přizpůsobují potřebám starších žen. Sport má v tomto případě také sociální přesah, kdy slouží jako prostředek přirozeného setkávání a prevence sociálního vyloučení. Důležitá je u těchto věkových kategorií dobrá dostupnost takových klubů, zejména v okrajových částech města.

•

Shrnutí

Výsledky potvrzují zásadní úlohu sportovních klubů ve struktuře sportovních aktivit dospělých obyvatel Pardubic. Pravidelné sportovní aktivity realizované ve sportovních klubech jsou typické zejména pro kategorii nejmladších mužů, nicméně vysoký podíl mužů ve sportovních klubech lze pozorovat napříč věkem. Mezi dospělými ženami převládají neorganizované sportovní aktivity, nicméně pro část žen představuje sportování v klubu důležitou součást bez ohledu na věk, včetně nejstarších kategorií žen.

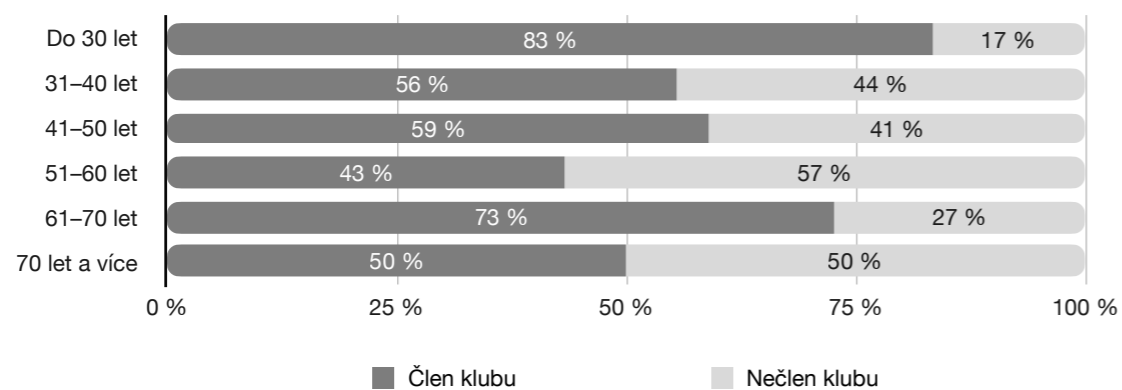
Graf 4.4 Frekvence sportovních aktivit mužů a žen

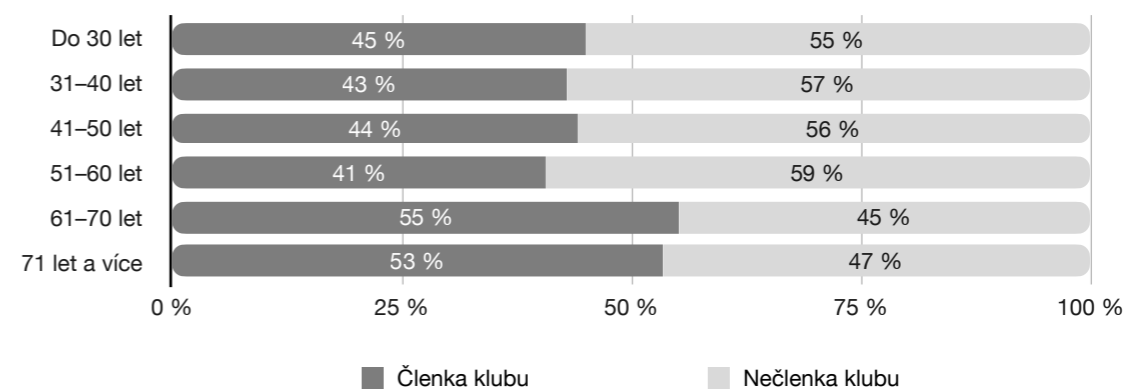
Tabulka 4.3 Složení vzorku podle bydliště

Městský obvod	Počet respondentů
MO I	139
MO II	110
MO III	86
MO IV	43
MO V	100
MO VI	48
MO VII	56
MO VIII	1
Okolí Pardubic	273
Celkem	856

Graf 4.5 Členství dospělých mužů ve sportovním klubu

Graf 4.6 Členství dospělých žen ve sportovním klubu

Druhy sportovních aktivit dospělých obyvatel Pardubic

V nejmladší skupině dospělých mužů se výrazně prosazuje kombinace kolektivních sportů a individuálních (kondičních) aktivit. Nejčastěji uváděnými sporty mezi nejmladšími muži byly fotbal, fitness, cyklistika, plavání a běh a basketbal. Tato skladba naznačuje, že již v mladém věku není sportování redukováno pouze na kolektivní sporty v klubech, ale významná část mužů do 30 let kombinuje výkonnostní či soutěžní aktivity s individuálním kondičním pohybem.

U žen ve stejné kategorii je struktura sportovních aktivit odlišná. Mezi nejmladšími ženami dominují fitness, tanec, cyklistika, plavání, jóga a běh. Ženské sportování je v porovnání s muži výrazněji orientováno na individuální aktivity, často s estetickým nebo zdravotně-kondičním zaměřením, a méně na tradiční kolektivní sporty.

Od 30 let se sportovní profil dospělých obyvatel stabilizuje a současně se projevuje posun k aktivitám, které jsou časově flexibilní a snadno kombinovatelné s pracovními a rodinnými povinnostmi. U mužů v této fázi dominují cyklistika, běh, plavání a fitness, rovněž fotbal má stále vysoké zastoupení, ale jeho četnost postupně klesá. U žen se v této fázi výrazně posiluje zastoupení cyklistiky a běhu, přičemž fitness, plavání a jóga zůstávají stabilně přítomné.

Muži i ženy ve věku 41 až 50 let uvádějí v průměru nejvyšší počet sportů. Prakticky to znamená, že právě tito obyvatelé představuje největší skupinu, která kombinuje více sportů a je citlivá jak na dostupnost venkovní infrastruktury (venkovní hřiště, cyklostezky, běžecké trasy), tak na kapacitu a provozní režim krytých zařízení (krytý bazén, sportovní haly).

Poznámky

Obdobně jako v případě dotazníkových šetření ve školách měli respondenti možnost uvést maximálně tři sportovní aktivity, kterým se pravidelně věnují v průběhu kalendářního roku nebo během hlavní sezony.

S rostoucím věkem lze pozorovat snižování počtu sportovních aktivit, nejstarší kategorie mužů a žen uváděli nejčastěji jeden či dva sporty.

Po 50. roce života se u pardubických mužů objevuje poměrně výrazný zlom. Zatímco v přechozích kategoriích uvádějí muži průměrně 2 sporty, po 50. roku dochází k poklesu a k užší skladbě sportovních aktivit. Muži ve věku 51–60 let nejčastěji uvádějí cyklistiku, plavání, běh a fitness, zatímco týmové sporty výrazně ustupují. Ve skupině mužů 61 až 70 let se přidává ještě intenzivněji turistika a chůze a objevují se i sezónní aktivity jako například běžecké lyžování. Ve věku od 70 let je složení sportů již velmi úzké, nestarší muži se typicky soustředí především na plavání, cyklistiku a chůzi.

U žen je průběh odlišný, diverzita sportů zůstává relativně stabilní i po 50. roku a výraznější zúžení struktury sportovních aktivit nastává v porovnání s muži později. Ve skupinách žen od 50 do 70 let zůstává vedle cyklistiky a plavání silně přítomná jóga a také tanec, což naznačuje, že ženy v tomto věku častěji udržují kombinaci kondičních a „měkčích“ forem pohybu. Ve věku od 71 let sice diverzita klesá, ale i zde je patrné, že část žen pokračuje v aktivitách typu jóga, cvičení či tanec. Vyšší podíl žen sportuje kolektivně ve formě společných cvičení.

Shrnutí

V průběhu života se skladba sportovních aktivit mění především u mužů, což je odrazem vysokého podílu členů sportovních klubů. Cyklistika, běh, fitness a plavání jsou nejčastějšími sportovními aktivitami mužů, u mladších kategorií doplňují tyto individuální aktivity především fotbal a basketbal. Mezi dospělými ženami patří k nejpopulárnějším aktivitám fitness, jóga, běh, cyklistika a plavání. V porovnání s muži je zastoupení kolektivních sportů.

Zjištěná struktura sportovních preferencí má přímé dopady na strategii města, protože ukazuje, že „sportoviště“ nejsou v očích obyvatel jednotnou kategorií. Pro velkou část populace je sport realizován mimo kluby a mimo klasické „areály“ – na stezkách, v parcích, na venkovních plochách a v infrastruktuře, která není primárně soutěžní. Dominance cyklistiky, běhu, plavání a fitness napříč věkem naznačuje, že největší poptávka se soustředí na sporty, které jsou buď prostorově rozptýlené (trasy), nebo kapacitně náročné (bazény).

Zároveň se ukazuje, že střední věk (zhruba 31–50) je nejdůležitější cílovou skupinou: jde o segment s nejvyšší sportovní diverzitou a současně o skupinu, která často naráží na provozní limity infrastruktury (čas, kapacita, dostupnost). To je mimo jiné důvod, proč právě tito respondenti v jiných otázkách častěji uváděli, že jim sportoviště chybí nebo že jsou nespokojeni se stavem zařízení.

Genderové rozdíly nejsou v datech jen „kulturní“, ale mají konkrétní infrastrukturní důsledky. Mužský sportovní profil je v mladším věku více spojen s týmovým sportem a s intenzivním využíváním hřišť a hal, zatímco ženský profil je dlouhodoběji navázán na kondiční a zdravotně orientované aktivity. V praxi to znamená, že strategie nemůže být postavena pouze na investicích do klubové infrastruktury, protože tím pokryje jen část poptávky.

Pokud město chce zvyšovat sportovní aktivitu obyvatel jako celek, musí cílit také na neorganizovaný sport – a ten je v datech dominantní zejména u žen v produktivním věku a u velké části mužů po třicítce. V tomto smyslu jsou klíčové investice do veřejně přístupné infrastruktury, do bezpečných a kvalitních tras a do zařízení, která nejsou funkčně uzavřená pouze pro klubové využití.

Rozdíl mezi členy a nečleny klubů lze číst jako rozdíl mezi dvěma režimy sportování: „organizovaným“ a „každodenním“. Organizovaný sport je viditelný, institucionálně ukotvený a snadno se měří, ale v datech je zřejmé, že pro dospělou populaci Pardubic je stejně důležitý – ne-li důležitější – sport každodenní, individuální a flexibilní.

Pokud město bude podporu sportu redukovat pouze na klubový systém, riskuje, že přehlédne největší část sportovní aktivity obyvatel. Naopak strategie, která kombinuje rozvoj klubové infrastruktury s cílenou podporou neorganizovaného sportu, bude odpovídat reálnému chování obyvatel napříč věkem i pohlavím.

Tabulka 4.4

Věková kategorie	Muži – TOP 6 sportů	Ženy – TOP 6 sportů
18–30 let	Fotbal, fitness, cyklistika, plavání, běh, basketbal	Fitness, tanec, cyklistika, plavání, jóga, běh
31–40 let	Cyklistika, fitness, běh, plavání, fotbal, tenis	Fitness, tanec, cyklistika, plavání, jóga, běh
41–50 let	Cyklistika, běh, plavání, fitness, fotbal, tenis	Fitness, běh, cyklistika, plavání, jóga, tanec
51–60 let	Cyklistika, běh, plavání, fitness, fotbal, tenis	Cyklistika, fitness, běh, plavání, jóga, tanec
61–70 let	Cyklistika, plavání, běh, fitness, tenis, stolní tenis	Cyklistika, plavání, fitness, běh, jóga, tanec
71 let a více	Plavání, cyklistika, turistika / chůze, fitness, běžecké	Cyklistika, plavání, jóga, turistika / chůze, fitness,

Vnímání absence sportovní infrastruktury

Nejmladší muži nejčastěji zmiňovali nedostatek hřišť pro míčové hry, workoutová hřiště a obecně místa, kde je možné sportovat neorganizovaně, spontánně a bez poplatků. Důležitým motivem je pro tuto kategorii i další skupiny mužů dostupnost a možnost flexibilního využití v průběhu dne. Ve skupině mužů od 40 let se pak opakovaně objevují požadavky na dostupná fitness zařízení, kvalitní běžecké trasy a sportoviště v docházkové vzdálenosti. Sport je chápán jako prostředek k udržení kondice, který by měl být snadno kombinovatelný s pracovním a rodinným životem.

Kategorie mužů do 50 let je z hlediska vnímání nedostatku sportovišť nejkritičtější. Nejčastěji poukazují na nedostatečné kapacity sportovních zařízení, zejména plaveckého bazénu a víceúčelových hal. Jejich nespokojenost se tedy netýká chybějících sportovišť, ale omezených kapacit v přijatelném čase. Muži ve věku 51–60 let ve svých odpovědích nejčastěji uvádějí možnost pro plavání, bezpečné běžecké a cyklistické trasy. Klíčovými tématy jsou kvalita povrchů a bezpečnost.

Nejmladší kategorie žen nejčastěji poukazují na nedostatek fitness a pohybových studií, prostor pro tanec, jógu a dalších forem cvičení. Důležitým aspektem je pro ně bezpečné prostředí a dostupnost v blízkosti bydliště, přičemž preferují aktivity, které lze provozovat individuálně nebo v menších skupinách.

Také ženy ve věku 31 až 40 let nejčastěji zmiňují potřebu časově dostupných fitness a cvičení zaměřených na kondici a zdraví, stejně jako možnost sportovat spontánně bez závazků a organizačních bariér. Ženy ve věku 41–50 let poukazují především na nedostatečnou nabídku plavání a cvičení orientovaných na zdraví a prevenci. Objevuje se znovu poptávka po multifunkčních sportovištích dostupných veřejnosti, která by umožnila pravidelný pohyb bez nutnosti členství.

Ženy nad 50 let zdůrazňují potřebu klidnějších a zdravotně orientovaných pohybových aktivit. Chybí jim kvalitní vnitřní sportoviště a cvičení zaměřená na prevenci, regeneraci a udržení fyzické kondice. Důležitým faktorem je komfort, dostupnost a bezpečnost. Nejstarší ženy deklarují absenci sportovních zařízení v menší míře a nejčastěji v podobě lokálních možností pro rekreační pohyb v blízkosti bydliště. Většina respondentek v této skupině však hodnotí nabídku sportovišť jako dostačující.

Nespokojenost mužů se sportovními zařízeními

Dospělí muži ve věku do 30 let vyjadřují nespokojenost se stavem sportovních zařízení poměrně často, přičemž jejich kritika se soustředí zejména na kvalitu a údržbu venkovních sportovišť. Nejčastěji zmiňují opotřebované povrchy multifunkčních hřišť, zastaralá basketbalová a fotbalová hřiště a nedostatečně udržovaná workoutová hřiště. Tato skupina očekává moderních, bezpečná a vizuálně kvalitní sportoviště, která odpovídají intenzivnímu využívání.

Muži ve věku 31 až 40 let patří mezi skupiny, které nespokojenost se stavem sportovišť vyjadřují relativně často. Kritika se zaměřuje především na technický stav fitness zařízení, běžeckých tras a menších lokálních sportovišť v blízkosti bydliště. Respondenti poukazují na nedostatečnou údržbu, špatné povrchy a celkový dojem sportovišť.

Muži ve věku 41 až 50 let představují nejkritičtější skupinu z celého šetření. Nejčastěji poukazují na technický stav plaveckého bazénu, sportovních hal a jejich zázemí, zejména šaten a hygienických prostor. Kritika se netýká pouze stáří zařízení, ale především dlouhodobě neřešené údržby, přetížení a neodpovídajícího komfortu při vysokém využití.

Muži ve věku 51–60 let vyjadřují nespokojenost se stavem sportovišť méně často než mladší skupiny, pokud se kritika objevuje, je zaměřena na bezpečnost a kvalitu povrchů. Nejčastěji zmiňují cyklostezky, běžecké trasy a venkovní sportoviště, kde jsou nespokojeni s nerovnostmi, špatným technickým stavem nebo absencí osvětlení.

Muži nad 60 let vyjadřují nespokojenost spíše výjimečně a jejich připomínky se týkají především krytých sportovišť a zařízení využívaných v zimním období. Pokud kritizují stav sportovišť, jde často o nedostatečný komfort nevyhovující technický stav zázemí sportovišť.

Muži ve věku 71 let a více patří k nejméně kritickým skupinám. Nespokojenost se stavem sportovních zařízení se vyskytuje zcela okrajově a má spíše individuální charakter. Převládá spokojenost se stávající nabídkou a nižší očekávání vůči vyššímu standardu sportovišť.

Nespokojenost

Nejmladší ženy vyjadřovaly nespokojenost se stavem sportovních zařízení v Pardubicích poměrně často, přičemž jejich kritika se soustředí zejména na čistotu, estetiku a celkový dojem sportovišť. Nejčastěji zmiňují fitness centra, cvičební sály a venkovní sportoviště, u kterých jim nejčastěji vadí zastaralé vybavení, špatná údržba a pocit nedostatečné péče o prostředí.

Ženy ve věku 31 až 40 let patří rovněž mezi skupiny, které nespokojenost deklarovaly relativně často. Kritika se zaměřuje na stav vnitřních sportovišť, šaten a hygienického zázemí, ale také na přetížení některých zařízení. Respondentky poukazují na to, že technický stav sportovišť neodpovídá jejich vytiženosti a zvyšujícím se nárokům na komfort.

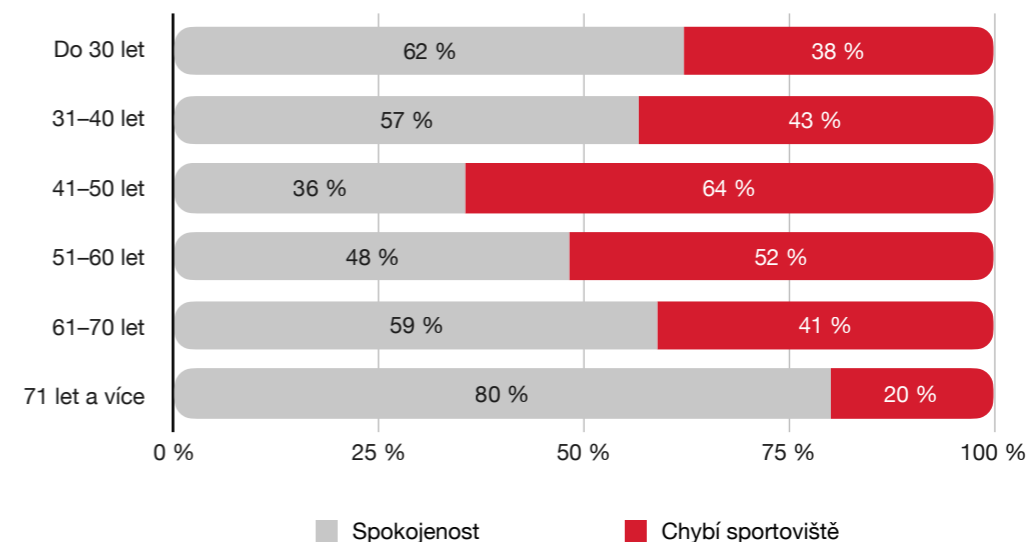
Ženy ve věku 41 až 50 let vyjadřují nespokojenost se stavem sportovišť méně často než muži ve stejné kategorii, přesto se v jejich odpovědích opakují výhrady k technickému stavu plaveckého bazénu a zařízení zaměřených na zdravotně orientované cvičení. Vadí jim zejména opotřebení, zastaralé vybavení a nedostatečná údržba.

Ženy ve věku 51 až 60 let hodnotí stav sportovních zařízení spíše pozitivně, a pokud se objeví kritika, týká se především bezpečnosti a komfortu. Nejčastěji zmiňují stav povrchů, absenci osvětlení nebo nevyhovující přístupové cesty ke sportovištím.

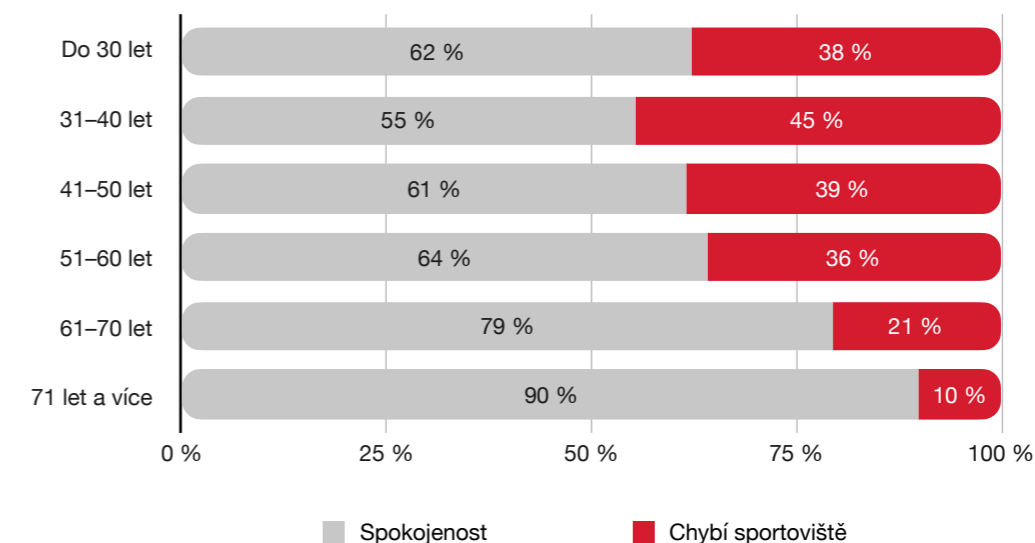
Ženy ve věku 61–70 let vyjadřují nespokojenost se stavem sportovišť pouze výjimečně. Pokud se kritické poznámky objeví, směřují k drobným provozním nedostatkům nebo bariérám, které ztěžují bezpečné využívání zařízení.

Ženy ve věku 71 let a více patří k nejspokojenějším skupinám v souboru. Nespokojenost se stavem sportovních zařízení je zde ojedinělá a má spíše individuální charakter než systémový rozměr.

Graf 4.7 Absence sportovních zařízení dospělých mužů podle věku

Graf 4.8 Absence sportovních zařízení dospělých žen podle věku

Návrhy obyvatel k problematice rozvoje sportu v Pardubicích

Závěrečná otevřená otázka byla využívána především obyvateli, kteří sportují pravidelně a mají dlouhodobou zkušenost se sportovní infrastrukturou města. Tito respondenti formulovali své odpovědi převážně věcně, konstruktivně a s orientací na řešení, nikoli pouze jako obecnou kritiku. V odpovědích se opakovalo několik silných tematických okruhů, které mají přímý strategický význam.

Výrazně se objevuje požadavek na vyvážení podpory organizovaného a neorganizovaného sportu. Respondenti oceňují podporu sportovních klubů, zároveň však upozorňují, že velká část obyvatel sportuje mimo klubové struktury a pro tuto skupinu je nabídka často nedostatečná. Typické byly následující formulace:

„Sport by neměl být jen o klubech, ale i o lidech, kteří si chtějí jít jen tak zasportovat.“

„Město by mělo myslet i na rekreační sport, nejen na výkonnostní.“

Dalším silným tématem byla údržba a modernizace stávajících sportovišť, která je respondenty velmi často vnímána jako důležitější než výstavba nových zařízení. Opakovaně zaznívá, že problémem není úplná absence sportovišť, ale jejich technický stav, opotřebením a údržba. Respondenti uváděly také tyto formulace:

„Nejdřív opravte to, co už máme, než budete stavět nové haly.“

„Sportoviště jsou, ale nejsou v takovém stavu, aby člověk měl chuť je využívat.“

Respondenti také často upozorňují na nesoulad mezi rozvojem bydlení a rozvojem sportovní infrastruktury. Tento motiv se objevuje zejména v souvislosti s novou výstavbou a růstem počtu obyvatel. Obyvatelé vnímají, že sportovní infrastruktura na tento vývoj nereaguje dostatečně rychle. Typické výroky zahrnují:

„Bydlení se staví rychle, ale sportovní infrastruktura za tím nestíhá.“

„V nových čtvrtích chybí sportovní zázemí pro běžné obyvatele.“

Opakovaně se objevovaly také konkrétní návrhy na rozvoj neorganizovaného sportu ve veřejném prostoru. Respondenti navrhuje budování multifunkčních venkovních hřišť, workoutových zón, běžeckých a cyklistických tras či pohybových prvků v parcích. Tyto návrhy jsou často formulovány velmi konkrétně:

„Více menších hřišť a workoutů po městě, ne jen jedno velké centrum.“

„Sport by měl být součástí parků a veřejného prostoru, ne zavřený za plotem.“

Dalším důležitým tématem je dostupnost sportovišť pro veřejnost, zejména časová a kapacitní. Respondenti upozorňují, že i kvalitní sportoviště ztrácí smysl, pokud jsou většinu času obsazena kluby nebo školami. Objevují se návrhy na jasnější pravidla a transparentnější systém využívání:

„Sportoviště jsou často plná klubů a pro veřejnost zbývají jen okrajové časy.“

„Bylo by dobré jasně oddělit časy pro kluby a pro veřejnost.“

Velmi konstruktivní jsou rovněž podněty týkající se komunikace a informovanosti. Respondenti často uvádějí, že nemají přehled o tom, jaká sportoviště jsou k dispozici, v jakém jsou stavu nebo jaké investice město plánuje. Inspirativní jsou návrhy na vytvoření jednotného informačního systému:

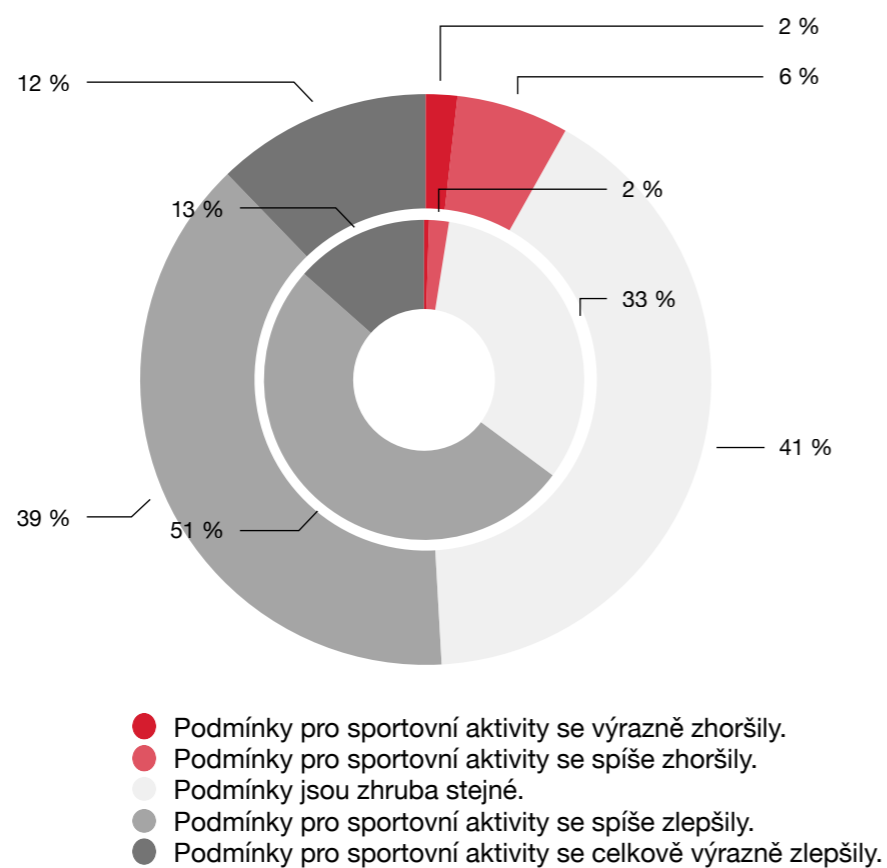
„Chybí přehled sportovišť – mapa, web, aplikace.“

„Město by mělo lépe vysvětlovat, proč se investuje právě tam a ne jinde.“

V menší, ale významné míře se objevují také návrhy na propojení sportu se zdravím, prevencí a komunitním životem. Respondenti zdůrazňují, že sportovní politika by neměla sledovat pouze výkon a soutěže, ale i kvalitu života obyvatel:

„Sport není jen o výkonech, ale o zdraví lidí.“

„Podpora pohybu by měla být součástí prevence, hlavně u dospělých a seniorů.“

→ **Typologie dospělých obyvatel ve vztahu ke sportu**

Tabulka 4.4 sss

Skupina obyvatel	Typický věk	Hlavní charakteristiky	Typické aktivity	Kde sportují	Bariéry sportování
Muži a ženy v klubech orientovaní na výkon	18–35	<i>Sport je důležitou součástí identity, sportují často, pravidelně a strukturovaně, vysoký podíl členů sportovních klubů.</i>	fotbal, hokej, florbal, basketbal, běh, posilování	hřiště, stadiony, sportovní haly, klubová sportoviště	kapacity a časová dostupnost sportovišť.
Ženy orientované na fitness a wellness	19–40	Sport je součástí životního stylu a péče o vlastní tělo a psychický stav. Relativně nízký podíl členek sportovních klubů, spíše komerční kluby než spolky	běh, fitness, jóga, posilování, cvičení	fitnesscentra, venku (parky, veřejný prostor)	čas, rodinné povinnosti, organizace dne.
Aktivní muži zaměřeni na individuální kondiční aktivity	25–55	Sport je nástrojem fyzické kondice a psychické hygieny, menší důraz na soutěžní sport. Relativně nízký podíl členů sportovních klubů.	běh, cyklistika, posilování, chůze, in-line.	venku, v přírodě, v lese, na cyklostezkách a cyklotrasách, ve fitnesscentrech	nedostatek času, horší kvalita veřejně dostupných tras a venkovního prostředí.
Časově vytížené ženy ve středním věku	35–55	Velmi často chtějí sportovat, ale nemají dostatek času.	chůze, běh, krátká domácí cvičení.	okolí bydliště, doma, městské parky.	čas, únava, rodina/práce.
Muži orientovaní na zdravotní prospěšnost sportu	50–70	Sport je efektivním nástrojem prevence, udržení dobrého zdravotního stavu a kondice. Zanedbatelný podíl členů sportovních klubů	turistika, cyklistika, plavání.	okolí bydliště, v přírodě, v plaveckém bazénu	zdravotní stav, bezpečnost
Aktivní starší ženy a seniorky	55–75	Pohyb a sport je důležitý pro dobrý zdravotní stav a sociální kontakt. Část žen je členkami sportovních klubů.	chůze, plavání, lehká skupinová cvičení.	parky, doma, okolí bydliště, plavecké bazény, lokální kluby	zdravotní stav, bezpečnost
Skupina obyvatel	Typický věk	Hlavní charakteristiky	Vhodné aktivity	Kde by mohli sportovat	Bariéry sportování
Pasivní a zdravotně limitovaní senioři a seniorky	60+	Sport téměř není, pohyb omezen na nutné minimum.	chůze	okolí bydliště	zdravotní stav, absence vztahu ke sportu
Zdravotně znevýhodnění obyvatelé	15+	Jedná se o osoby, jejichž aktivita je omezena zdravotním stavem, dlouhodobým onemocněním, bolestmi pohybového aparátu, sníženou mobilitou nebo obavami z úrazu. Nejedná se výlučně o skupiny seniorů.	chůze v nízké intenzitě, rehabilitační a zdravotní cvičení, plavání, nordic walking	bezbariérový veřejný prostor, okolí bydliště, bazény, tělocvičny s přizpůsobeným režimem	zdravotní problémy, bolest, strach z úrazu, nejistota, zda je pohyb „ještě bezpečný“
Sociálně znevýhodnění obyvatelé	15+	Tato skupina zahrnuje osoby, u nichž sportovní neaktivita není dána zdravotním stavem, ale sociálními a ekonomickými faktory. Typicky se jedná o osoby s nižšími příjmy, nižším vzděláním, osamělé jedince nebo osoby dlouhodobě mimo strukturované volnočasové aktivity.	veřejný prostor, okolí bydliště, bezplatná nebo nízkonákladová zařízení	veřejný prostor, okolí bydliště, bezplatná nebo nízkonákladová zařízení	nedostatek motivace, nezájem o sport, časové a pracovní zatížení, finanční bariéry

→ Sportovní aktivity a kroužky škol a dalších institucí

Základní školy a domy dětí a mládeže

Významnými aktéry z hlediska sportovní nabídky především pro děti a mládež jsou školy a domy dětí a mládeže (střediska volného času). Nejprve jsme se zabývali sportovními aktivitami a kroužky na pardubických základních školách. Základní školy nabízejí v průběhu školního roku celkem 66 sportovních kroužků. Většina ZŠ nabízí sportovní kroužky pro žáky škol, nicméně některé disponují nabídkou také pro širokou veřejnost.

Řada základních škol spolupracuje se sportovními organizacemi na různých sportovních projektech. Například Speciální mateřská škola, základní škola a praktická škola Pardubice spolupracuje se spolkem s organizací Atletika Bez Bariér z.s., který se zaměřuje na sportovní aktivity pro zdravotně či duševně znevýhodněné děti. Na ZŠ Benešovo náměstí působí školní atletický klub, který je určen také dětem v předškolním věku.

ZŠ Josefa Ressla pořádá každoroční turnaj v ressbалу, jedná se o unikátní sportovní odvětví, které vzniklo přímo na základní škole. Na ZŠ Staňkova byla iniciována na základně podnětu ze sněmu dětí sportovní akce s názvem Maraton 128, jedná se o štafetový běh v délce maratonského běhu, který běží žáci po 100 m úsecích.

ZŠ Štefánikova pořádá ve spolupráci s Českým hokejbalovým svazem na školním hřišti hokejbalový turnaj, ZŠ Pardubice-Ohrazenice působí zároveň jako regionální fotbalová akademie FAČR. V akademii jsou pak pro žáky-hráče zajištěny společné tréninkové a vzdělávací procesy včetně preventivních programů péče o zdraví s důrazem na komplexní rozvoj mladého člověka jako hráče i osobnosti.

i

Poznámky

Kromě sportovních kroužků pořádají základní školy sportovní soutěže nebo se účastní soutěží pořádaných dalšími školami či jinými organizacemi. Nejčastěji se jedná o školní poháry v různých sportovních odvětvích kolektivních a individuálních sportů.

Základní škola Pardubice-Prodloužená poskytuje nadaným žákům individuální vzdělávací programy za účelem propojení výuky a tréninků. Kromě toho využívá škola sportu jako efektivního nástroje k začlenění 6. tříd na 2. stupeň. Třídní učitelky realizují adaptační program s cílem navázání vztahů s učiteli a staršími spolužáky – prostřednictvím stolního tenisu a sportovních akcí. Program přispívá také k posílení vazeb v třídním kolektivu.

ZŠ Spořilov pořádá Spořilovské sportovní odpoledne, 15 stanovišť s různými sportovními aktivitami. Dopolnedního sportování se zúčastní téměř 400 dětí z 1. až 5. tříd a také děti z šesti pardubických mateřských škol. Žáci 9. tříd pomáhají při realizaci na jednotlivých sportovních stanovištích. Žáci školy mají dále možnost tréninků přímo po vyučování díky speciálně upravenému rozvrhu pro trénink juda. Následně přecházejí do sportovního klubu, kde se jim věnují certifikovaní trenéři.

Základní škola Pardubice-Studánka nabízí, kromě 5 sportovních kroužků, také burzu sportovních potřeb a v rámci Pardubického vinařského půlmaratonu pořádá lidový běh Vaňka Vaňhy, který je určen dětem i dospělým.

Na 11 pardubických základních školách je realizován projekt Trenéři do škol. Projekt je určen žákům 2. tříd základních škol, v roce 2025 se do projektu zapojilo celkem 29 tříd. Město Pardubice plánuje projekt rozšířit i na další školy.

Na následující straně je uveden přehled sportovních kroužků, které nabízejí základní školy a domy dětí a mládeže. Z Tabulky 5.1 vyplývá, že nabídka jednotlivých škol se významně liší, tři školy nenabízejí žádný sportovní kroužek. Velmi důležitou úlohu sehrávají domy dětí a mládeže, které organizují 112 sportovních kroužků.

•

Shrnutí

Pardubické základní školy se z hlediska nabídky sportovních kroužků liší, nicméně téměř na každé základní škole je alespoň jeden sportovní kroužek. Přibližně polovina základních škol je zapojena do projektu Trenéři do škol. Řada základních škol přichází s vlastními sportovními iniciativami, některé základní školy pak přizpůsobují vzdělávací programy talentovaným jedincům. Domy dětí a mládeže představují významného aktéra z hlediska poskytování kroužků nejen pro děti, ale také pro dospělé a seniory.

Tabulka 5.1 Nabídka sportovních kroužků základních škol a domů dětí a mládeže

Základní škola	Počet sportovních kroužků	Druh sportu
Mateřská škola a Základní škola Na cestě, s.r.o.	0	–
NOE - Křesťanská základní škola a mateřská škola v Pardubicích	5	nohejbal, sportovní hry, florbal, tanec, sportovky, lezení
Speciální mateřská škola, základní škola a praktická škola Pardubice	0	–
Základní škola a mateřská škola KLAS s.r.o.	2	kung-fu, zumba
Základní škola a mateřská škola Pardubice, A. Krause 2344	1	atletika
Základní škola a mateřská škola, Pardubice - Pardubičky, Kyjevská 25	4	taneční, florbal, šachy, pohybové aktivity
Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o.p.s.	0	–
Základní škola Montessori Pardubice, příspěvková organizace	2	basketbal, tanec
Základní škola Pardubice, Benešovo náměstí 590	2	florbal, atletika
Základní škola Pardubice, Bratranců Veverkových 866	4	florbal, atletika, fotbal, tanec,
Základní škola Pardubice, Josefa Ressler 2258	3	jóga, florbal, aerobic
Základní škola Pardubice, nábřeží Závodu míru 1951	6	šachy, plavání, tanec, florbal, cheerleading, míčové hry
Základní škola Pardubice, Staňkova 128	4	tanec, florbal, šachy, atletika
Základní škola Pardubice, Štefánikova 448	4	plavání, tanec, lezení, pohybové hry
Základní škola Pardubice-Dubina, Erno Košťála 870	4	basketbal, volejbal, atletika, tanec
Základní škola Pardubice-Ohrazenice, Trnovská 159	2	florbal, tanec
Základní škola Pardubice-Polabiny, Družstevní 305	5	florbal, pohyb, baseball, softball, míčové hry
Základní škola Pardubice-Polabiny, npor. Eliáše 344	5	šachy, basketbal, karate, florbal, pohybové hry
Základní škola Pardubice-Polabiny, Prodloužená 283	1	florbal
Základní škola Pardubice-Spořilov, Kotkova 1287	4	judo, tanec, florbal, gymnastika
Základní škola Pardubice-Studánka, Pod Zahradami 317	5	florbal, atletika, basketbal, power jóga, tanec
Základní škola Pardubice-Svítkov, Školní 748	2	tanec, sportovní hry
Základní škola Waldorfská Pardubice, Gorkého 867	1	fotbal
Dům dětí a mládeže ALFA Pardubice-Polabiny, Družby 334	44	aerobik, airsoft, bowling, cvičení, florbal, fotbal, gymnastika, kruhový trénink, kulečník, lezení, radiový orientační běh, jóga, spikeball, sportovky, stolní tenis, šachy, tanec, netradiční sporty
Dům dětí a mládeže BETA Pardubice	22	cvičení, cvičení s rodiči, jóga, gymnastika, tanec, sportovky, in-line, tanec
Dům dětí a mládeže DELTA Pardubice	46	airsoft, badminton, basketbal, barre, florbal, jóga, judo, kondiční cvičení, plavání, sebeobrana, squash, squash, stolní tenis, šachy, zdravotní cvičení
Celkem	178	Více než 30 různých sportovních odvětví

Kromě základních škol nabízí širokou paletu sportovních kroužků Dům dětí a mládeže ALFA a Dům dětí a mládeže BETA. Společně s odloučeným pracovištěm DELTA nabízejí 112 sportovních kroužků pro širokou veřejnost. Nad rámec pravidelných sportovních kroužků pořádají DDM také sportovní akce a sportovně zaměřené letní tábory, včetně příměstského tábora spojeného se Sportovním parkem Pardubice.

Střední školy

Také pardubické střední školy vyvíjejí různé sportovní aktivity nad rámec výuky tělesné výchovy. Gymnázium Mozartova je zařazeno do Hokejové akademie HC Dynamo Pardubice. Ve škole studují hokejisté mládežnického týmu HC Dynamo Pardubice, kterým je individuálně umožněna příprava v rámci hokejového klubu.

Sportovní gymnázium Pardubice nabízí je gymnáziem se sportovním zaměřením, které nabízí pro své žáky individuální přístupy za účelem skloubení výuky a sportovních aktivit. Sportovní zaměření školy je rozděleno do následujících sekcí: atletika, plavání, fotbal, veslování, basketbal, lední hokej, judo.

trenérský rozsah všech atletických disciplín, vybavená hala, skokanské a vrhačské zázemí, vybavená posilovna, atletický tunel, regenerace a fyzioterapeut přímo v areálu školy, lékařské a sportovní prohlídky, minimálně tři výcvikové kempy ročně.

Střední odborné učiliště plynárenské Pardubice V druhém pololetí školního roku 2024/2025 škola pořádala ve spolupráci s holdingem Enteria „Pardubické sportovní hry mládeže“ ve sportovní hale H-centrum.

Univerzita Pardubice

Poznámky

Seniorcentrum

Sportovní kroužky realizované Seniorcentrem Pardubice jsou určeny všem seniorům s bydlištěm v Pardubicích či blízkém okolí ve věku 60 a více let. platby za kroužek. O možnosti vstupu do kroužku rozhoduje lektor dle naplněnosti kapacity kroužku (týká se zejména tělocvičných aktivit a jazykových kroužků). Na začátku lze absolvovat zkušební hodinu nebo dvě zdarma.

V průběhu roku pořádá Seniorcentrum více než 1 000 akcí, z nichž část je zaměřená také na oblast sportu, součástí jsou také osvětové akce a přednášky na téma zdravého životního stylu.

Klub seniorů

V současné době je v Pardubicích 24 klubů seniorů. Kluby seniorů vyvíjejí činnost dle svých zvyklostí a dohody svých členů. Často se jedná o kluby, kde členové vykonávali stejnou profesi (učitelé, chemici, zaměstnanci podniků atd.). Některé kluby pořádají výlety, procházky, apod. Klubovny Dubina, Polabiny, Slovany

Shrnutí

Tabulka 5.2 Sportovní kroužky středních škol

Střední škola	Počet sportovních kroužků	Druhy sportů
AGYS - Anglické gymnázium a Střední odborná škola, s.r.o.	2	sportovní klub, šachový klub
DELTA - Střední škola informatiky a ekonomie, s.r.o.	0	–
Gymnázium, Pardubice, Dašická 1083	6	florbal, volejbal, badminton, fotbal, pohybové hry, kondiční cvičení
Gymnázium, Pardubice, Mozartova 449	0	–
Labská střední odborná škola a Střední odborné učiliště Pardubice, s.r.o.	0	–
Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Pardubice, Sportovní gymnázium, Pardubice, Dašická 268	7	sekce: atletika, plavání, fotbal, veslování, basketbal, lední hokej, judo
Střední odborné učiliště plynárenské Pardubice	0	–
Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola Pardubice	1	volejbal
Střední průmyslová škola chemická Pardubice	0	–
Střední průmyslová škola potravinářství a služeb Pardubice	0	–
Střední škola cestovního ruchu a grafického designu, s.r.o.	0	–
Střední škola řemesel a služeb Pardubice, s.r.o.	1	Sportovní kroužek (i pro širokou veřejnost)
Střední zdravotnická škola Pardubice	0	–
Vyšší odborná škola - Diplomovaný oční technik, s.r.o.	0	–
Domov mládeže a školní jídelna Pardubice	10	badminton, chůze, posilování, šachy, futsal, volejbal, kondiční běh,
Celkem	27	

Tabulka 5.3 Sportovní kroužky a aktivity Seniorcentra

Tělesná výchova
Zdravotní cvičení
Gymnastika
Jóga
Taneční kroužek
Ranní čínské cvičení Čchi-kung:
Protahovací cvičení s prvky jógy:
Relaxační cvičení

→ Sportovní akce

Integrální součástí sportovního *ekosystému* města představují pro Pardubice sportovní akce, což je zřejmé také z finanční podpory. Vzhledem k tomu, že má město zastoupení na všech stupních soutěží od nejnižší až po vrcholovou úroveň, konají se v průběhu roku na území Pardubic různé typy sportovních akcí od menších akcí místního významu, přes sportovní akce v centru města s vysokou účastí veřejnosti až po události, kterých se obyvatelé účastní v roli diváků.

Budeme-li čerpat z kalendáře sportovních akcí za rok 2025, na území města se v kalendářním roce uskutečnilo téměř 500 sportovních akcí, které můžeme rozdělit do následujících kategorií:

• Divácké sportovní akce

Jedná se především o pravidelná soutěžní utkání následujících klubů, která vykazují relativně vysokou návštěvnost:

- > HC Dynamo Pardubice
- > FK Pardubice
- > BK Pardubice
- > Sokoli Pardubice

Kromě výše uvedených utkání patří mezi nejvýznamnější divácké akce tyto tradiční sportovní události, které mají výrazný mezinárodní přesah a prestiž:

- > Velká pardubická
- > Zlatá přilba
- > Pardubická juniorka

Vzhledem k přítomnosti odpovídajících zařízení se nad rámec výše uvedených akcí konají v Pardubicích rovněž reprezentační utkání národních družstev, nejčastěji jde o zápasy basketbalové reprezentace, které mají rovněž vysokou návštěvnost.

i

Poznámky

* Součástí přehledu nejsou veškeré sportovní akce, které se v Pardubicích v roce 2025 konaly, řada sportovních akcí není v kalendáři uveřejněna, jedná se zejména o pravidelná soutěžní utkání a závody v nižších soutěžích.

• Divácké sportovní akce s aktivním zapojením veřejnosti

Další kategorie zastřešuje sportovní akce, kde se široká veřejnost může zapojit nejen v roli diváků, ale také aktivně jako účastníci. Jedná se o kategorii sportovních akcí převážně individuálních sportů, jejichž počet v posledních letech významně roste. Celkový počet těchto sportovních akcí je více než 20. V případě Pardubic se v roce 2025 jednalo například o následující akce:

- > Pardubický vinařský půlmaratón
- > Czech open (mezinárodní festival šachu a her)
- > Východočeský vodácký maraton
- > Pardubice Bez Bariér Open
- > CZECHMAN Triatlon

• Tradiční a významné akce

Do této kategorie náleží sportovní akce v různých sportovních odvětvích, která mají v Pardubicích dlouhou tradici a zároveň jsou podporovány v rámci dotačního programu. Součástí této kategorie jsou například memoriály, tradiční turnaje, ale také významné sportovní události jakou jsou mistrovství ČR, ME i MS. Patří sem například následující události:

- > Školní soutěže a poháry
- > Memoriály
- > Velká cena Pardubic v paraatletice
- > Pardubické kritérium
- > O Štít města Pardubice v bikrosu
- > Kunětická devítka - 12. ročník střeďečnického poháru v cross country běhu
- > Memoriál Miroslava Kroufka v dálkovém plavání
- > Východočeský vodácký maraton
- > Velký dětský badmintonový turnaj Pardubice 2025

• Pravidelná soutěžní utkání a závody

Tato kategorie zahrnuje nejvyšší počet akcí, jedná se o utkání, závody, soutěže a turnaje, které se konají na území Pardubic na základě účasti sportovních týmů či jednotlivců v pravidelných soutěžích. Zejména v případě tradičních sportovních odvětví mají také tyto akce divácký význam a společenský přesah, neboť slouží k přirozenému setkávání obyvatel například v okrajových částech města.

- Sportovní akce se zapojením široké veřejnosti

Další skupinu tvoří sportovní akce, jejichž záměrem je zapojit různé cílové skupiny obyvatel do sportovních aktivit, do této kategorie spadají především nejrůznější charitativní běh a turnaje, ale také akce místního významu, kde je sport primárním náplní nebo jako součást společenské akce. Příkladem jsou následující sportovní akce, které jsou často pořádané komerčními subjekty:

- > Velikonoční běh 2025
- > Dobročinný běh a pochod Po stopách Silver A
- > Foxconn Run 2025
- > ČEZ RunTour Pardubice 2025
- > Podzimní fitness maratón
- > Out Of Office Open 2025

- Série sportovních akcí se zapojením široké veřejnosti

Součástí této kategorie jsou rovněž sportovní akce pro širokou veřejnost, oproti předchozí skupině se však jedná o pravidelné sportovní akce, které tvoří v průběhu určitého období série. Tyto sportovní akce tak mají vysoký potenciál vytvořit u obyvatel návyky pravidelných sportovních aktivit. Těmto akcím dominují především společná cvičení, jóga nebo skupinové běhy. Příkladem jsou následující série sportovních akcí:

- > Ranní Joga s Michalem Bednaříkem
- > Jóga Zdravě – lekce pro každého
- > Power Hour I Petr Verner (kruhový trénink)
- > Runquest x Trouba
- > Klasická jóga pro začátečníky - ukázková hodina
- > Výběh s Love Them Running Club
- > Sportovní léto s H Centrem
- > H Centrum ve Sportovním parku Pardubice
- > Čtvrteční perníkové proběhnutí

- Sportovní park Pardubice

Samostatnou kategorií představuje Sportovní park Pardubice, který se koná v srpnu v parku Na Špici. Jedná se o několikadenní sportovní akci pro děti, kde si mohou vyzkoušet různá sportovní odvětví, která jsou prezentována pardubickými sportovními kluby. Tato akce má významný regionální přesah a je součástí projektu Pardubičtí tahouni.

Na Grafu 5.1 níže je znázorněn počet sportovních akcí v jednotlivých měsících roku 2025, které byly uveřejněné ve kalendáři. Sportovní akce jsou rozděleny do dvou kategorií: akce pro veřejnost a divácké a soutěžní akce.

Nejvyšší počet sportovních akcí se tak koná v září a v dubnu, kdy je vysoký podíl diváckých a soutěžních akcí. Letním měsícům pak dominují sportovní akce pro veřejnost a diváckých či soutěžních akcí je minimum. V zimních měsících se koná v Pardubicích nejnižší počet sportovních akcí.

Graf 5.1 Akce pro veřejnost a divácké soutěžní akce (2025)

